

Inter libros
Josephi Maria Parascandolo
Antecessoris Regii
A. L. N.

F. P. FVLGENTII CHRISTIANI PHILOSOPHI Mythologiarum libri tres, in quibus enarrat omnes insigniores ueterum fabulas.

HIS *accesit Palæphatus de fabulis supra fidem confictis. Philippo Phasianino Italo interprete.*

PRAETEREA *Albrici Philosophi, de Deorum imaginibus, Liber.*

POSTREMO *Phornuti, de natura Deorum, libellus, Iodoco Velareo translatore.*

BASILEAE PER HENRICHVM PETRVM.

1543

VITA FVLGENTII EX IOANNE TRITENHEIMIO.

FVLGENTIVS Epiſcopus Ruſpenſis in Aphrica, uir in diuinis ſcripturis eruditiſſimus, & in ſecularibus literis nobiliter doctus, ingenio ſubtilis, ſenſu profundus, eloquio dulcis, diſertus & nitidus, ad docendũ facilis, ad arguendum acer, ad perſuadẽdum idoneus atq; mitiſſimus fuit, qui non minus uitæ ſanctimonia, quàm ſcientia ſcripturarum clariſſimus effulſit. Scripſit multa egregia uolumina: De quibus ſubiecta feruntur.

De gratia dei & libero arbit. Lib. 7.
De ueritate prædeſtinationis. Lib. 2.
Altercatio cũ Traſemũdo rege Lib. 1.
De prędeſtinatiõe ad Monimi. Lib. 3.
Ad Ferrandum diaconem. Lib. 1.
De continentia coniugali, Lib. 1.
De uirginitate ad Probam. Lib. 1.
De oratione ad eundem. Lib. 1.
De ſancta trinitate. Lib. 1.
De remiſſione peccatorum. Lib. 2.
Regula ueræ uitæ. Lib. 1.
De charitate ad Eugipiũ abbatẽ lib. 1.
De pœnitẽtia ad Venantiam. Lib. 1.
Ad Theodorum ſenatorem. Lib. 1.
Ad Gallam uiduam Lib. 1.
De fide ad Donatum. Lib. 1.
De ſacramento incarnationis. Lib. 1.
Sermonum multorum. Lib. 1.
Queſtionum diuerſarum. Lib. 1.
Mythologiarũ ad Catũ prężbyter. li. 3
De obſtruſis ſermonibus Lib. 1.
Virgilianę cõtinentiæ moraliza. lib. 1.

De immen-

De immensitate filij dei. Lib. 1.
De mysterio mediatoris. Lib. 3.
Epistolarum ad diuersos. Lib. 1.
Homiliæ quoq; innumerabiles. Lib. 1.
Adam sine a, Abel sine b, & c. Lib. 1.
De passione domini. Lib. 1.

Sed & alia multa scripsisse dicitur, quę ad notitiā meam non uenerunt. Erat enim tam græco quàm in latino sermone imbutus. Notādum uerò quod libri de Adā sine a titulus est: Liber sine literis, scilicet, de Adā sine a, de Abel sine b, de Cain sine c, & sic de cęteris secundum consequentiā literarum. In libro autem cuius titulus est: Expositio Virgilianę continētię, secundum philosophos morales, mirabili industria aurū in luto, ut sic dicā, quæsiuit, & inuenit, dum opus poëtę ad physicā rationem inclinauit. Scripsit hoc opus ad quēdā diaconū. Aliud uerò Mythologiarum ad Catum Presbyterum Carthaginensem, &

ſem, & de abſtruſis antiquorũ ſermo nibus ad Calcidium gramaticum, iam ſenem, cum ipſe adhuc iuuenis eſſet, & literarum humanitatis ſcholæ do-ctor & rector. Claruit tẽporibus Traſemundi regis Vuandolorum, catho-licas eccleſias perſequentis ſub Anaſtaſio imperatore.
Anno Domi-
ni. D.

INDEX

MEMORABILIVM FA-
bularum, quæ huic libro insunt.

mercu-

perſei

tyresiæ

FVLGENTII EPISCOPI CARTHAGInenſis Mythologiarum ad Catum Presbyterum Carthaginenſem, Liber Primus.

QVamuis inefficax peract ſtudium res quæ caret effectu, & ubi emolumentum deeſt & negocij cauſa ceſſet inquiri, hoc uidelicet pacto, quia noſtri temporis ærumnoſa miſeria non dicendi petit ſtudium, ſed uiuendi ſtet ergaſtulum, nec famæ aſſiſtendum poëticæ, ſed fami conſulendum domeſticæ, citoq; nunc aut quod amiſeris fleas, aut quod edas inquiras, quàm quod dicas inuenias. Vacat hoc tempore potentibus opprimere, prioribus rapere, priuatis perdere, miſeris flere. Quia ſoles domine meas cachinnantes ſæpius nemas lepore Satyrico litas lu

bentius affectare, dum ludicro talia uetilans Epigrammate comœdica solita est uernulitate mulcere. Additur quia & mihi nuper imperasse dinosceris, ut feriatas adfatim tuarũ, auriũ sedes lepido quolibet susurro permulceam. Parumper ergo ausculta dum tibi rugosam sulcis anilibus ordior fabulam, quam nuper Attica soporante salsura nocturna præsule lucerna commẽtus sum, ita somniali figmento delusam, quo non poëtam furentem aspicias, sed onirocritem soporis nugas ariolantem aduertas. Neque enim illas Heroidarum arbitreris lucernas meis præsules libris, quibus aut Sulpicillæ procacitas, aut Psyches curiositas declarata est. Neq; illam quæ maritum * Phedriam in tumulũ duxit, aut Leãdricus natatus intercepit, sed quæ nostrum Academicum Rhetorem ita usq; ad uitalem circumtulit, quo penè dormientẽ Scipionem cœli ciuem effecerit. Verum respublica uideat quid Cicero egerit. Me interim discedentem à te domine dum quasi urbanis extorrem negotijs, ruralis ocij torpor astringeret, euitans ærumnosa calamitatum naufragia, quibus publicè incessabiliter uexantur actiones.

* Phedrã.

ctiones. Arbitrabar agrestem securè adipisci quietem, ut procellis curarũ cælantibus, quo in corporem urbana tempestas exciderat, uelut Halcyone niduli placitam serenitatem uillatica semotione tranquillior agitassem, sopitisq; in fauilla silentij rauci sonis iurgiorum classicis, quibus me Galagetici quassauerant impetus defecatam silentio uitam agere creditabam, ni me illuc quoq; mœrorũ improbior angina sequeretur, felicitatisq; nouerca fortuna, quæ amarum, quoddam humanis interserit semper negotijs, me quasi pedissequa sectaretur. Nam tributaria indies cõuentio, compulsantium pedibus limẽ proprium triuerat; noua inditionũ ac momentanea proferẽs genera, quasi Myda rex ex homine uerterer, ut locupletes tactus rigẽs auri materia sequeretur. Credo etiam Pactoli ipsius fluenta condictis frequentibus desiccasse. Nec hoc tantum miserarum ergastulum sat erat, addebatur his, quod etiam bellici frequenter incursus pedum domi radicẽ infigere iusserant, quo portarum nostrarum pessulos araneari cassibus oppletos quispiam non uideret. Agrorum enim dominium gentes cœperant,

nos domorũ. Fructus enim noſtros expecta-
re licuit non frui. Merces quippe nobis fue-
rat gentilis, ſi uel ad manendum clauſos relin
querent. Sed quia nunquã eſt malum immor
tale mortalibus, tandem domini Regis felici
tas aduentantis, uelut ſolis, crepuſculum mun
do tenebris dehiſcẽtibus pauores abſterſit.
Et poſt torpentes inceſſus, quę tum bellicum
profligauerat interdictum licuit tandem ar-
ua uiſere, limites circuire. Egredimur nauta-
rum in morem, quos tempeſtatũ flagitamen
to confractos, exoptata reduces excipit ripa,
& uelut parietum indumentis exuti poſt do-
meſticas ſtationes ambulare potius diſcim⁹
quàm progredimur, & Maronæo uerſui cõſi
miles. Tandem liber equus campo potitur
aperto. Intuemur arua, quib. adhuc impreſſę
bellantium plantæ muricatos (quod aiunt) ſi
gillauerant greſſus, & formidine menti non
dum exterſa, hoſtes in ueſtigijs pauebamus.
Terrorem enim pro ſui memoria miles ho-
ſtis hęredem reliquerat. Sed Troadũ in mo-
rem oſtentabamus alterutrum loca, quorum
recordationem aut internetio celebrior facie
bat, aut præda, tandem inter ſentoſa nemorũ
fruteta.

fruteta, quę agrestis olim deseruerat manus. Nam intercapedinante pauoris prolixitate, tā largo fumo lurida parietibus aratra pendebant, & laborifera boum colla iugales in uaccinam molliciem deduxerāt callos. Squalebat uiduus sulcis ager, & herbidis sentibus oliuifero uertici minabatur. Ita enim nexili de syrmate meandrico gramini labrusca coibat, quo septa herbosis radicibus tellus, triptolemicum cōtumax abnuerat dentem. Ergo dum huiusmodi paliurga prata incedente premerē planta, & roscidos florulenti uelleris colles spatianti metirē passu, defectum uoluntas peperit egredientis studio, sed utilitas ex labore successit. Diuertor arborei beneficium umbraculi præsumens, quo me erranti foliorum intextu Phœbi à torridis defensaret obtutibus, & circumfluā ramorum umbram quam proprijs radicibus prębéret, mihi etiam concederet esse cōmunem. Nam me auium quædā uernulitas, quæ fragili quadam dulcedine crispantes sibilos corneis ædūt organulis, ad hoc opus allexerat, & laboris tam subita requies quoddam carminis expectabat melos.

Thespiades, hippocrene
Qua spumanti gurgite
Irrorat loquacis nymbi
Tinctas haustu musico,
Ferte gradum properantes
De uirectis collium,
Vbi guttas florulentæ
Mane rorat purpuræ,
Humor algens quem serenis
Astra sudant noctibus,
Verborum canistra plenis
Reserate flosculis.
Quicquid per uirecta tempe
Rapiat unda proluens
Hinnientis & recursu
Quam produxit ungula.
Quicquid Ascræus ueterna
Rupe pastor cecinit.
Quicquid ex Athlantis Gazis
Vestra promunt horrea
Quod cecinit pastorali
Maro sylua Mantuæ.
Quod Mæonius Ranarum
Cachinnauit prælio.
Parrhasia candicantis

Quas

Dense

Dente lyra concrepet,
Ad meum uetusta carmen
Secla nuper confluant.

HOc itaque sacrificali carmine Gorgonei fontis aspergine madidas & præpetis ungulæ riuo merulentas Pieridas abstraxi. Astiterant itaque syrmate nebuloso lucidæ ternę uiragines, hædera largiore, circunfluæ, quarum familiaris Calliope, ludibundo palmulæ tactu meũ uaporans pectusculũ, poeticę pruriginis dulcedine spargit. Erat enim grauido (ut apparebat) pectore, crine neglecto, quem margaritis prænitens diadema cõstrixerat, talo tenus bis tinctam recolligens uestem. Quod credo & itineris propter difficultatem, & ne Mæandricos tam subtilis elemẽti aliquatenus limbos aculeati herbarum uertices scinderent. Astiti propter ergo erectus in cubitũ, ueneratus sum uerbosam uiraginem, olim mihi poëtico uulgatam euidentius testimonio. Nec immemor cuius uerbosas fabulas propter scholaribus rudimẽtis tumidas ferulis gestauerã palmas, & quia nõ mihi euidẽti manifestatione quæ nam esset liquebat, cur uenisset inquiro. Tum illa: Vna

 (inquit)

*Heliconi-
adum.

(inquit)uirginali ſum * Heliconia deũm Curiæ, & Iouis albo cõſcripta, quam olim Atheneam ciuem Romanus ordo colendam exceperat, ubi nouellos ita frutices ædidi, quo eorum cacumina ſummis aſtris inſererẽ. Ita uitæ famam linquẽtes hæredem, quo magis celebriorem obitum protelarẽt. Aſt ubi me Romuleæ arcis conuentu bellicus uiduauit incurſus, Alexandriæ conciliabula urbis exulata poſſederam, uarijs dogmatum imbutamentis laſciua Grecorum præſtruens corda. Poſtq́ꝫ Catonũ rigores, Tullianasq́ꝫ ſeueras inuectiones, & Varroniana ingenia, Apellegenti enerues ſenſus aut ſatyra luſeram, aut comœdico phaſmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut Epigrammatũ breuitate cõdibam. Libebat me mea captiuitas, & licet noſtræ uacuiſſent induſtriæ, inueniebat tamen animus quibus inter mala arrideret, niſi me etiam exinde bellis crudelior Galeni curia excluſiſſet, quæ penè cunctis Alexãdriæ ita eſt angiportus, quo Chirurgicæ carnificinæ laniena plurior, habitaculis numeretur. Deniq́ꝫ certando ita remittunt in mortẽ, quo ferant Charontẽ citius ſopiturum, ſi col
legio

legio non donetur. Hanc orationē risus mollior terminabit. Itaq; meis quod euerteret culminibus impetraui. Tum illa: Non paues (inquit) musicum tuis receptare dogma penatibus, cū Barbarorū morē auscultauerim, ita literarios mercatus penitus abdicare, ut hos qui primis elementorum figuris, uel proprijū descripserint, cassata inquisitione in carnificinā raptassent. Tum ego: Non ita est (inquam) ut audieras, sed fama fuit, nam carmina nostra Musæ tantum ualent inter Martia tela, quantū dulcis aquæ saliente sitim restringuere riuo. Et ut suum me amplius familiarem rescisset, illud etiam adieci Terētianum: Olim isti fuit generi quęstus apud seclum prius. Nunc itaq; literæ suos, quicquid Helicon uerbalibus horreis enthecatum possederat, in ipsis potestatum culminibus hęreditario iure transferret Catus, extendunt. Illa exhilarata carminibus, utpote quasi Mæonium senem uiseret recitantem, laudatorio palmulæ tactu mulsit meam Cæsariē, percussaq; mollius ceruice quàm decuit: Eia, inquit, Fabiana, Creonticis iam dudum nouus initiatus es mystes sacris, Ne quid ergo meo tibi desit ty

renculo, accipe parem dogmatis gratiam, & quatenus te nostra satyra lasciuienti uerborũ rore percussit, uadatũq; te sui retinet amoris illecebra, redde quod sepioticō debes, & quicquid libet Niliacis exarare papiris, feriatis aurium sedibus percipe. Nec deerit historiae ei quilibet effectus, cuius uisceribus te instringi poposceris. Tum ego: Iudex libelli te fefellit generosa loquacitas. Non mihi cornutus adulter arripitur, nec imbre mēdaci lusa Danaē uirgo cātatur, dum suo iudicio sibi deus praetulit pecudem, & hāc auro decepit, quam potestate nequiuit. Non suillo canimus morsu depastum iuuenis femur, nec in libellulis meis sub falsa alite puerilis pepēdit lasciuia. Nō olorinis reptantem adulterum plumis, oua pulligera uirginibus inculcantē, uel semina puerigera uisceribus infundentem, nec Lichnides puellas inquirimus & Hero atq; Psichē poēticas garrulantes ineptias. Dum haec lumen quaerit extinctum, illa deflet incensum. Psiche uidendo perderet & Hero non uidendo perisset. Nec referam uirginali figmento Aricinam lusam uiraginem, dum quaereret Iuppiter quod magis esse uelit quàm fuerat.

Mutatas

Mutatas itaque uanitates manifestare cupimus, non manifesta mutando fuscamus, ut senior deus hinnitus exerceat & sol fulgoris igne deposito malit anilibus exarari rugis quàm radijs. Certos itaq; nos præstolamur rerum effectus, quos repulsos mendacis Græciæ fabuloso cõmento, quid mysticum in his sapere debeat cerebrum agnoscamus. Tum illa: Vnde hæc tibi, inquit, homuncule tanta ignorantiæ scientia? Vnde etiam ratum ordinem ignorandi? Dum enim seculis intacta requiris, ostendis te sapiẽter scire quod nescis. Cui ego: Si his quibus ignorare aliquid contigit, ne ipsum quidem nescire suum scire cõtigerit, quanto satius eis erat etiam non nasci contingere, quàm nasci inefficaciter uiuere? Primum itaq; ego scientiæ uestibulum puto, scire quod nescias. Ad hæc illa: Tam secretis mysticisq; rebus uicaciter pertractandis, ampliora sunt autoritatum quærenda suffragia. Neq; enim quippiã ludicrũ queritur, quo ludibũdo pede metrica uerborũ cõmoda sartiamus, sudor hic hoc opus est palestrãtis ingenij, ne tã magnifici assumpta moles operis ipso ferè medio conaminis impetu, uiuacissi-

mis

mis destituta uanescat tractatibus, ergo erũt nobis Philosophia atq; Vrania cœlestis adiutrices operis asciscẽdæ. Nec enim deerit tuis lasciuiens amica solatijs, ut dũ te mysticæ artes anhelum tractando reddiderint, tute tua satyra ludẽtem excipiat. Quæso, inquam, munifica largitas ne tu istam tuam satyrã, cuius me dudũ uadatum amore prædixeras temere credas nostris penatibus. Tam etenim libens zelo sortitus sum ex affectu cõiugium, ut si hanc suis oblucentem ut pellicem uoluptatibus domo repererit, ita sulcatis unguegenis in Heliconem remittat necesse est, quo eius diluendis uulneribus Gorgonei ipsius fontis nequaquam fluenta sufficiãt. Tum illa cachinnum quassans fragile, colliso bis terq; pulsu palmulæ femore, nescis (inquit) Fulgenti rudis accola Pieridum, quantum satyrã matronæ formident. Licet mulierũ uerbalibus undis & causidici cedãt, nec grammatici mutiant, rhetor taceat, & clamorem præco compescat, sola ẽst quę modum imponat furentibus, licet Petroniana subit Albutia, hac etenim alludente, & Plautinę satyrę dominatus obdormit, & Sulpicillæ Ausonianæ loquaci-

tas de-

tas deperit, Saluſtianæq́ Symphoniæ, quamuis pręſens ſit cantilena, melos cantandi rauceſſit.

Soluerat igniuomus mundi regione peracta
Quadrupedes, gelidumq́; rotis tepefecerat orbem
Rector, & auratis colla ſpoliabat habenis,
Iam Phœbus diſiungit equos, iam Cinthia iungit
Quasq́; ſoror liquit, frater pede temperat undas.
Tum nox ſtellato mundo circunlita peplo,
Cerula rorigenis pigreſcere iuſſerat alis,
Aſtrigeroq́; nitens diademate luna bicornis
Bullatum biiugis conſcenderat æthera tauris.
Iam ſimulacbra modis mentis fallentia plaſtis,
Mollia falſidicis replebant ſtramina ſignis.

Et ut in uerba pauciſſima cõferam, nox erat. Cuius nomen noctis iam dudum oblitus, ut inſanus uates uerſib⁹ delirabam, dum ſubito agreſtis illa, quam dudum uideram hoſpita oborto impetu cubicularias impulſu fores irrupit, inopinanterq́ me iacentem reperiens, marcentia languore ſomni lepido lumina, rapido atq́ admodum ſplendifice intermicanti quodã ſui uultus coruſcamine pepulit. Erat enim

enim ultra solitum eminēs mortalitatis aspe ctum, deniq; pigræ adhuc quietis indicium roratis naribus ructuantem repentina ostij crepitatione turbauit. Hanc præibat florali lasciuiens uirguncula petulātia, Hædera lar giore circumflua improbi uultus & ore con tumeliarum sarcinis grauido, cuius hyroni- cum lumen tam rimabunda uernulitate cur- rebat, quo mentes etiam abstrusas temulen- tis inscriptionibus depinxisset. Musæ enim la tera sarciebant altrinsecus duæ, quarum dex terior uerecunda quadam maiestate subnixa elatæ frontis Polymnia argenteis astrorum purgauerat margaritis, cuius phaleratū exo ticis diadema carbunculis corniculata lunæ sinuatio deprimebat, ac cerulanti peplo cir- cunlita hyalinæ cauitatem sphęræ osseo fasti- gatus tigillo uersabat uisus itaq; luminis. Tā elata contemplatione cœlitus erigebatur in- tuitus, quo pene foribus superna intuens pol- licem illisisset. Leuicomes lateris refugo quo dam contemplatu secretior humanos intui- tus uelamine quodam arcano uitabat, huius ninguida canis albentibus nitebat cæsaries, rugā'q; crispato multiplici supercilio rancidū

se quid-

se quiddam consopire promittebat. Tardior incessus erat, & ipsa ponderationis grauedine uenerãdus. Tunc Caliope prouinciam loquacitatis ingressa, his te, inquit, Fulgenti tutricibus spoponderam largitum. Quarum sequax si fueris, celeriter raptum ex mortali coelestem efficient, astrisq́ue, non ut Neronem poëticis laudibus, sed ut Platonem mysticis insererent rationibus. Neq; enim illos de his expectas affectus, quos aut poëma ornat, aut deflet tragœdia, aut spumat oratio, aut cachinnat satyra, aut ludit comedia, sed in quibus Carneadis resudat elleborum, & Platonis auratum eloquiũ & Aristotelis syllogismaticũ uerbiloquiũ. Nunc itaq; pande mẽtis cubiculum & aurium fistulis, audito nuntio mẽtibus intromitte, quod excipis, sed eneruatotũ mortale, quod tibi est, ne tam sacrati seriẽs dogmatis scrupulosis ritenon resideat penetralibus. Ergo nunc de deorum primum natura, unde tanta male credulitatis lues stultis mentibus inoleuerit, edicamus. Quãuis enim quidã sunt, qui spreta capitis generositate, eretinis atq; archadicis sensibus glandium quippiam sapiant, atque eorum altiori stultitiaq;

ticiæ nubilo soporata caligentur ingenia, tamen nequaquã apud humanos sensus nisi fortuitis compulsationibus moti nascũtur errores, ut etiam Chrysippus de fato scribens ait: Compulsationibus lubricis uoluuntur incursus. Itaq; primum omisso circuitu, unde Idolum tractum sit, edicamus.

Vnde Idolum dicatur.

DIophantes Lacedæmonum autor libros scribit antiquitatum XIIII. in quibus ait Syrophanem Aegyptium familia substantiaq; locupletem filium genuisse, quem uelut enormis substantiæ successorem ineffabili ultra quàm paternitas exigebat affectu erga filium deditum. Isq; dum aduersis fortunæ incursibus raperetur, patri crudele geminę orbitatis dereliquit elogium, & ut posteritati perpetuale suffragiũ denegasset, & substantiæ propagandæ subitam interceptionem obijceret. Quid igitur faceret aut fœcunda paternitas hac sterilitate damnata, aut felix substantia in successione curata. Parum erat non habere, quod habuit, nisi etiam

esset,qui obtineret quod reliquit. Denique doloris angustia,quæ semper inquirit necessitatis solatium, filij sibi simulacrum in ædibus instituit.Dumque tristitiæ remedium quærit,seminariū potius doloris inuenit,nesciēs quod sola sit medicina miseriarum obliuio,fecerat enim ille unde luctus resurrectionis indies adquireret non in quo luctus solatium inueniret. Denique Idolum dictū est idodinin, quod nos latine species doloris dicimus. Namque uniuersa familia in domini adulationem, aut coronas plectere,aut flores inferre, aut odoramenta simulachro succendere cōsueuerat. Nonnulli etiam seruorum culpabiles, domini furiam euitantes, & ad simulacrum profugi ueniam merebātur,& quasi salutis certissimo collatori, florum aut thuris offerebant munuscula,timoris potius effectu quā amoris affectu.Denique huius rei immemor & Petronius ait: Primus in orbe deos fecit timor. Nam & Mintanor musicus in Cromatopion libro musicę artis quem scripsit,ait:Dominū doloris quem prima compunctio humani finxit generis, exin inueteratus error humanis pedetentim consertis disciplinis baratro

quodam sæuæ crudelitatis prolabitur.

Fabula Saturni.

SAturnus Pollucis filiꝰ dicitur Opis maritus senior, uelato capite falcem gerēs, cuius uirilia abscissa & in mare proiecta Venerem genuere. Itaq; quid sibi de hac philosophia sentiat, audiamus. Tum illa Saturnus primus in Italia regnū obtinuit, hicq; per annonæ prærogationem ad se populos attrahens à saturando dictus est Saturnus: Opis quoq; eius uxor, eò quod opem esurienti bus ferret, edicta est. Pollucis etiam filium si ue à pollendo, siue à pollucibilitate, quā nos humanitatem dicimus, unde & Plautus in comædia Epidici ait: Bibite, pergræcamini pol lucibiliter. Velato uerò capite ideo fingitur, quod omnes fructus foliorum obnupti tegā tur umbraculo. Filios uerò suos comedisse fertur, quod omne tēpus quodcunque gignit consumit. Falcem etiam fert non immeritò, siue quod omne tempus in se uergat ut curuamina falcium, siue propter fructum: Vnde etiam & castratus dicitur, quod omnes fructuū uires abscissæ, atq; in humoribus uisce-

rum

rum ueluti in mare proiectæ, sicut illic Venerem, ita & libidinẽ gignãt necesse est. Nam & Apollophanes in Epico carmine scribit, Saturnũ quasi sacrũ νοῦν, νοῦς enim græce sensus dicitur, aut satorem νοῦ, quasi diuinum sensum creantem omnia, cui etiam quatuor filios subijciunt, id est, primum Iouem, secũdum Iunonem, tertium Neptunum, quartũ Plutonem, & quasi Poli filium quatuor elementa gignentem, id est, primum Iouem ignem, unde & Ζεὺς græce dicitur. Ζεὺς, enim græca significatione siue uita siue calor dici potest, siue quod igne uitali animata omnia dicerentur, ut Heraclitus uult, siue quod hoc elementum caleat. Secũdum Iunonem quasi aërem, unde ἥρα græce dicitur, & quamuis aërẽ masculum ponere debuerint, tamẽ deo soror est Iouis, quod hæc duo elementa sibi sunt ualde cõsortia. Ideo Iouis & coniugẽ quod maritatus aẽr igne feruescat. Nam & Theopõpus in Cipriaco carmine & Hellanicus in Dios Philologia, quam descripsit ait: Iunonem ab Ioue uinctam cathenis aureis, & deprauatam incudibus ferreis. Illud nihilominus eicere uolẽtes quod aër igni cœlesti con-

iunctior duobus deorsum elementis misceatur, id est, aquę & terræ, quę elemēta duobus superioribus grauiora sunt.

Fabula Neptuni.

NEptunum uero tertium aquarum uoluere elementum, quem ideo græci etiam Posidona nuncupant quasi, ποιοῦντα εἰδωλον, quod nos latine facientem imaginem dicimus, illa uidelicet ratione quod hoc solum imagines in se formet spectantium, quod nulli alij ex quatuor competat elementis. Tridentem uero ob hanc rem ferre pingitur, quod aquarum natura triplici uirtute fungat, id est, liquida, fœcunda, potabili, hinc & Neptuno Amphitritē in cōiugiū deputār, ἀμφὶ enim græce circum circa dicimus, eo quod omnibus tribus elementis aqua cōclusa sit, id est, sit in cœlo, sit in aëre, id est, in nubibus, & in terra, ut sunt fontes & putei.

Fabula Plutonis.

QVarum etiam Plutonem dicunt terrarum præsulem, Plutos enim græce diuitiæ

diuitiæ dicuntur, ſolis terris credentes diuiti-as deputari. Hunc etiam tenebris addictum dixere, quod ſola terræ materia ſit cũctis ele mentis obſcurior. Sceptrum quoq; in manu geſtat, quod regna ſolis competant terris.

Fabula de Tricerbero.

TRicerberum uero canem eius ſubijci-unt pedibus, quod mortalium iurgio-rum inuidiæ ternario conflentur ſtatu, id eſt, naturali, cauſali, accidentali. Naturale eſt, odium, ut canum, leporum, luporũ & pe-cudum, hominum & ſerpentum. Cauſale eſt, ut amoris zelus atque inuidiæ. Accidens eſt, quod aut uerbis caſualiter oboritur, ut homi nibus, aut comeſtiones propter, ut iumentis.

Fabula de Furijs.

HVic quoq; etiam tres furias deſeruire dicunt, quarum prima eſt Alecto, Alec cto enim græce impauſabilis dicitur. Alia Tiſiphone, Tiſiphone autem quaſi τȣ̃-των φωνή, id eſt, iſtarum uox. Tertia Megera,

Megera enim eſt,quaſi μεγάλη ἔρις, id eſt, magna contentio. Primum eſt ergo non pauſando furiam concipere. Secūdum eſt in uocem erumpere. Tertium iurgium protelare.

Fabula de Fatis.

TRia etiam ipſi Plutoni deſtinant fata, quarum prima Clotho, ſecunda Lacheſis, tertia Atrops. Clotho enim græce uocatio dicitur. Lacheſis uero ſors nuncupatur. Atropos quoq; ſine ordine dicitur. Hoc uidelicet ſentire uolentes, quod prima ſit natiuitatis euocatio. Secūda uitæ ſors, quemadmodum quis uiuere poſſit. Tertia mortis cōditio, quæ ſine lege uenit.

Fabula de Harpiis.

HArpias etiam tres inferis Virgilius deputat, quarum prima Aello, ſecunda Ocypite, tertia Celæno. Harpia enim græce rapina dicitur. Ideo uirgines, quod omnis rapina arida ſit & ſterilis. Ideo plumis circūdatæ, quia quicquid rapina inuaſerat celat.

ſat.Ideo uolatiles,quod omnis rapina ad uo-
lādum ſit celerrima. Aello enim græce,quaſi
ἑλὼν ἄλλον,id eſt alienum tollens. Ocypite,id
eſt,citius auferens. Celenum uero græce ni-
grum, unde & Homerus prima Iliados ra-
pſodia αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ
δουρί, id eſt,ſtatim niger tuus ſanguis emana
bit per meam haſtam. Hoc igitur ſignare uo
lentes,quod primum ſit alienum concupiſci,
ſecundum concupita inuadere,tertium cela-
re quod inuadit.

Fabula de Proſerpina.

PLutoni quoque nuptam uolunt Proſer
pinam Cereris filiam. Ceres enim græ-
ce dicitur gaudium, & ideo illam fru-
menti deam eſſe uoluerunt, quod ubi pleni-
tudo fructuum ſit,gaudia ſemper ſuperabun
dent neceſſe eſt. Proſerpinā uero quaſi ſege-
tem uoluerunt,id eſt,terram radicibus pro-
ſerpentem,ut ethecate græce dicitur. Heca-
ton enim græce centum ſunt,& ideo hoc illi
nomen imponunt,quia cētuplicatum Ceres
proferat fructum.

Fabula Cereris.

HAnc etiam mater cum lampadibus raptam quærere dicitur, unde & lampadum dies Cereri dedicatus est, illa uidelicet ratione quod hoc tempore cum lampadibus, id est, cum solis feruore seges ad metendum cum gaudio requiratur.

Fabula Apollinis.

APollinem solem dici uoluerunt. Apollon enim græcè perdēs dicitur, quod feruore suo omnem succum uirentiū decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam diuinationis deum uoluerunt, siue quod sol omnia obscura manifestat in lucē, seu quod in suo processu, & occasu eius orbita, multimodos significationum monstret effectus. Sol uero dicitur aut ex eo, quod solus sit, aut quod solitè per dies surgat & occidat. Huic quoque quadrigam * scribunt illam ob causam, quod aut quadripartitis temporum uarietatibus anni circulum peragat, aut quod quadrifido limite diei metiatur spacium, unde &

*adscribūt

de & ipsius equis cōdigna sic nomina posue-runt, id est *Eritreus, Acteon, Lampos, Philogeus. Eritreus græce rubens dicitur, quod à matutino sol lumine rubicundus exurgat. Acteon splendēs dicitur, quod tertiæ horæ momentis uehemens insistetur, lucidior fulgeat. Lampos uero dum ad umbilicum diei centratum conscenderit circulū. Philogeus græce terram amās dicitur, quod hora nona procliuior uergens occasibus pronus incumbat. *Erythreus.

Fabula de Coruo.

IN huius etiam tutelam coruum ponunt, siue quod solus contra rerum naturam, in medijs ipsis æstiuis feruoribus ouiperos pullulet fœtus. Vnde & Petronius.

Sic contra rerum naturæ munera notæ,
Coruus maturis frugibus oua refert.

Siue quod in Horoscopicis libris secundum Anaximandrum, siue etiam secundum Pindarum solus inter omnes aues, significationes habeat uocum.

Fabula de Lauro.

IN huius etiam tutelam Laurum ascribūt,

unde etiam eum amasse Daphnen dicunt Penei fluminis filiam, & unde laurus nasci posset, nisi de fluuialibus undis? Maxime quia eiusdem Penei fluminis ripæ lauro abundare dicuntur. At uero amica Apollinis ob hanc rem uocitata est, quia illi, qui de interpretatione somniorum scripserunt, ut Antiphon Philocrus, & Artemon, & Serapion Ascalonites promittant in libris suis, laurum si dormientibus ad caput posueris, uera somnia esse uisuros.

Fabula de nouem Musis.

HVic etiã Apollini nouem deputant musas, ipsumq; decimum Musis adijciũt, Illa uidelicet causa, quod humanę uocis decẽ sint modulamina, unde cum decachorda Apollo pingitur cythara. Sed & lex diuina decachordon dicit psalterium. Fit ergo uox quatuor dẽtibus ecõtra positis, quos lingua percutit, e quib. si unus minus fuerit, sibillum potius quàm uocem reddat necesse est: Duo labia uelut cymbala uerborũ commoda modulãtia: Lingua ut plectrũ quæ curuamine quodã uocalem format spiritum: Palatum

latum cuius concauitas profert sonū: Guttu-
ris fistula, quę tereti meatum spiritalē præbet
excursu: Et pulmo, qui uelut aceruus follis cō
cepta reddit ac reuocat. Habes ergo nouem
Musarum uel Apollinis ipsius redditā ratio-
nem, sicut in libris suis Anaximāder Lampsa
cenus, & Leophantes Heracleopolites expo
nūt, quod & alij firmāt, ut Pisander Physicus,
& Euxemenes in libro Theologomenon.
Nos uero nouem Musas doctrinæ atq; scien-
tiæ dicimus nodos, hoc est prima Clio, quasi
prima cogitatio discendi, Cleos enim græce
fama dicitur, unde & Homer: ἡμεῖς δὲ κλέος
οἷον ἀκούομεν οὐδέ τι ἴδμεν, id est, solam famam
audiuimus Et in alio loco τοῦ κλέος εὐρὺ καθ'
Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος. Et quoniam nullus
scientiam quærit nisi in qua famæ suæ prote-
let dignitatem, ob hanc rem prima Clio ap-
pellata est, id est, cogitatio quærendæ sciētiæ.
Secunda Euterpe, quod nos latine bene dele
ctans dicimus, quod primum sit scientiam
quærere, secundū sit delectari quod quæras.
Tertia Melpomene quasi meletenpiomene,
id est, meditationē faciens permanere, ut pri-
mum uelle, secundum desiderare quod uelis,

tertium

tertium instare meditando ad id quod desi-
deras. Quarta Thalia, id est, capacitas, uelut si dicatur, τιθεις θάλλαν, id est, ponens germina: Unde & Epicarmus Comicus in Diphilo comœdia, ait: θάλλον ὡς ὁ βλέπει βόλιμος ἐπὶ τάξιν, id est, germen dum non uidet fames consumit. Quinta * Polymnia, quasi πολύμνημην, id est, multam memoriam faciens dicimus, quia post capacitatem est necessaria. Sexta Erato, εὑρῶν ὅμοιον, quod nos latine inueniens simile dicimus, quia post scientiam & memoriam iustum est, ut aliquid simile & de suo inueniat. Septima Terpsichore, id est, delectans instructionem, unde & Hermes in Opimandre libro ait ἄνευ τροφῆς καὶ κενοῦ σώματος, id est, absque instructione escæ & uacuo corpore, ergo post inuentionem oportet te etiam discernere ac diiudicare quid inuenias. Octaua Vrania, id est, cœlestis, post diiudicationem enim est, eligis quid dicas, quid despuas. Eligere enim utile, caducumque despuere, cœleste ingenium est. Nona Calliope, id est, optimæ uocis, unde & Homerus ait: θεᾶς ὀπὸς φωνησάσης, id est, deæ uocem clamantis,

* Polyhymnia.

ergo

ergo hic erit ordo. Primum est uelle doctrinam. Secūdum est delectari, quod uelis. Tertiū est instare, ad id quod delectatus es. Quartum est capere id quod instas. Quintū est memorari quod capis. Sextum est inuenire de tuo simile, ad id quod memineris. Septimū est iudicare quod inuenias. Octauum est eligere de quo iudicas. Nonum bene proferre quod elegeris.

Fabula Phaëtontis.

HIc etiam cum Clymene nympha coiens Phaëtonta dicitur genuisse, qui paternos currus affectans sibi atq; mundo concremationis detrimēta cōflauit. Semper ergo sol cum aqua coiens aliquos fructus gignat necesse est, qui eò quod terris exilientes appareant Phanontes dicuntur, phænon enim græcè apparens dicitur, qui quidem fructus ad maturitatem sui, solis ardorem quærant necesse est, quo accepto omnia feruoris incendio consumantur, huius etiam sorores Arethusa, Lampetusa, quę gemmeis ac translucentibus fraterna deplorant guttis incēdia,

succinaque diruptis iaciūt inaurata corticibus: Soror etiam totius germinis arbor est, quæ una eademque feruoris humorisque iugalitate gignuntur. Itaque istæ arbores, quę succinum sudant, dū maturis frugibus solis feruor torrentibus ipsis Iunio, Iulioque mensibus incendiosior, Cancri atque Leonis tetigerit metas, tunc istę arbores æstu ualido fissis corticibus succum sui liquoris in Eridano flumine aquis durandum emittunt.

De Tripho, sagittis & Pythone.

HIs Triphum quoque Apollinis adijciūt, quod Sol & præterita nouerit, & præsentia cernat, & uisurus sit futura. Arcum uero huic sagittas que conscribunt, siue quod de circulo eius radij in modum sagittarum exiliant, seu quod suorum radiorum manifestatione omnem dubietatis scindat caliginem, unde etiam Pythonem sagittis interemisse fertur. Pytho enim gręce credulitas dicitur, & quia omnis falsa credulitas, sicut serpentes, luce manifestante deprimitur, Pythonem eum interemisse dicunt.

Quare

Quare sine barba dicitur cum pater dicatur.

Quia occidendo & renascendo semper est iunior, siue quod nunquam in sua uirtute deficiat, ut luna, quæ crescit & minuitur.

Fabula Mercurij.

Si furtis præfuere dij non erat opus criminibus iudicem, ex quo culpæ habuere cœlestem autorem. Mercuriũ dicũt præfuisse negocijs uirgam ferentem serpentibus nexam, pennatis quoq; talaribus præditum. Hunc etiam internuntium furatrinumq; deũ. Quid sibi uero huius nominis atq; imaginis significatio differat, edicamus. Mercuriũ dici uoluere quasi mercium curam. Omnis ergo negociator dici potest Mercurius.

Quare pennas.

Pennata uero talaria quod negociantium pedes, ubiq; pergendo quasi pennati sunt.

Quare uirgam.

Virgam uero serpẽtibus nexam ob hoc adijciunt, quod mercatoribus det aliquando regnum ut sceptrum, & uulnus ut serpentium.

Quare Galerum & Gallum.

Galero enim cooperto capite pingit, quod omne

omne negocium ſit ſemper abſconſum. Gallum quoq; in eius ponunt tutelam, ſiue quod omnis negociator ſemper inuigilet, ſeu q̃d ab eius cantu ſurgãt ad peragenda negocia.

Quare Hermes.

Hermes quoque dicitur græce ἑρμηνεῦσαι, id eſt, quod nos latine diſſerere dicimus, illa uidelicet cauſa, quod negociatori linguarũ ſit diſertio neceſſaria, utraq; enim regna permeare dicitur ſuperna atq; inferna, quod modo uentis in altũ nauigans currat, modo demerſus inferna tempeſtatibus appetat.

Quare fur, quare celer dicitur.

Hunc etiam deum furti ac præſulem uolſit, quod nihil interſit inter negociãtis rapinam atq; periurium, furantiſq; deieratione ac raptum. Stellam uero quæ Stilbos græce nuncupatur, quam ei Pagani aſcribunt, ex quo etiam diei nomen inuenẽre, tantum celerior planetis omnibus currit, ut ſeptima diei ſuos permeet circulos, quod Saturnus XXIIII annis &

nis & Iuppiter XII possunt; unde etiam Lucanus ait: Motuq; celer Cyllenius hæret.

Quare Argum occidisse dicatur.

Deniq; etiam Argum luminum populositate cōseptum interemisse fertur, dum oculorum immensam unius corporis segetem, ubique uiua circunspectione florentem singularis uulneris recursum, falcifero messuisset curuamine. Quid sibi ergo tam fabulosum Græciæ commentum uelit? nisi quod etiam centum custodes totidemq; astutos sine negociatione uagos, unde & orgas græcè uagus dicitur, & furantis astutia & negociantis circumueniet astuta, falsataq; cautela. Solet igitur alludere his speciebus & honestè mendax Græcia, & poëtica garrulitas semper de falsitate ornata phaleratior, ut & Danaë, hymbre aurato corrupta est, non pluuia, sed pecunia.

Fabula de Ganymede.

ET raptum Ganymedem aquila non uerè uolucris sed bellica præda. Iuppiter enim ut Anacreon antiquissimus autor scripsit, dum aduersus Titanas, id est, Titani

filios qui frater Saturni fuerat bellum assume ret,& sacrificium cœlo fecisset in uictoriæ au spicium,aquilæ sibi adesse prosperum uidit uolatum, pro quo tam felici omine præser tim,quia,& uictoria cõsecuta est,in signis bel licis sibi aquilam auream fecit, tutelæq; suæ uirtuti dedicauit,unde & apud Romanos hu iuscemodi signa tractata sunt. Ganymedẽ ue ro bellando his signis præeuntibus rapuit,si cut Europam in tauro rapuisse fertur, id est, in nauem tauri picturam habentem,& is idẽ in uacca similiter nauim huiuscemodi pictu ræ,denicq; ut hoc certius esse cognoscas naui gium Isidis Aegyptus colit.

Fabula Persei & Gorgonon.

PErseum ferũt Medusę Gorgones inter fectorem.Gorgones uoluere dici tres, quarũ prima Stheno.Secunda Euriale. Tertia Medusa, quarũ quia fabulã Lucanus & Liuius scripserũt poëtæ grãmaticorũ scho laribus rudimẽtis admodũ celeberrimi, hãc fabulam referre superfluũ duximus. Theocri tus antiquitatũ historiographus refert Phor cum

cum fuisse regẽ,qui tres filas locupletes dere liquit,Quarũ Medusa maior quæ fuerat locu ples,regnũq́ in colẽdo,fructificẽdoq́ amplia uerat,unde & Gorgõ dicta est,quasi georgõ, nã georgi græce agricultores dicunt. Serpẽtino uero capite ideo dicta est q astutior fuerit,cuius regnũ opimũ Perseus inuadens ipsam quidẽ interemit, ideo uolaticus dicit,qd nauibus uenerit,Cuius capite,id est, substantia ablata ditior factus,non parua regna obtinuit. Deniq; & Atlantis regnum inuadens, quasi per Gorgonis caput,id est,per substan tiam eius eum in montem fugere compulit. Vnde in monte conuersus dicitur esse. Tamen quid hac sibi tam subtili sub imagine ornatrix Græcia sentire uoluerit edicamus: Gorgonas dici uoluerunt tres, id est, tria terroris genera. Primus quippe terror est, qui mentem debilitat, secundus qui profundo quodam terrore mentem spargit, tertius qui non solum mentis intentum, uerum etiam caliginem ingerit uisus, unde & nomina tres Gorgones accepere. Stheno enim grece debilitas dicitur,unde & Asteniam infirmitatem dicimus. Secunda Euriale,

 id est,

id est, lata profunditas, unde & Homerus πόλιν εὐρυάγυιαν, id est, Troiam latas uias habentem. Itaque Medusam quasi μὴ ἰδοῦσαν, quod uideri non possit. Hos ergo terrores Perseus adiuuante sapientia interfecit, Ideo auersus uolat quod uirtus terrorē nunquam aspicit. Speculum ergo ferre dicitur, quod omnis terror non solum in corde, sed etiam in figura transeat. De sanguine eius nasci fertur Pegasus in figuram famæ cōstitutus. Virtus enim dum terrorem amputauerit, famā generat, unde uolare dicitur, quia fama est uolucris. Vnde & Tiberianus: Pegasus hinniēs transuolat ethram. Ideo & musis fontem ungula sua rupisse fertur, quod Musæ ad describendum famam heroum, aut sequantur piorum dicta, aut indicent antiquorum gesta.

Fabula Admeti & Alcestes.

SIcut nihil benigna superius coniuge, ita nihil infesta crudelius muliere. Quanto enim sapiens pro uiri sui salute suam opponit animam pignori, tāto maligna ad mariti mortem etiam suam reputat nihili. Ergo coniunx

coniunx quantum iure coniunctior, tantum est aut morum dulcedine mellea, aut felle malitiæ, toxica. Est quippe aut perpetuale refugium, aut perenne tormentum. Admetus rex Græciæ Alcestem in coniugio accepit, cuius pater edictum proposuerat, ut si quis duas feras sibi dispares suo currui iungeret, ipse illam in coniugio accepisset. Is igitur Admetus Apollinem atque Herculem petijt, & ei ad currum leonem & aprum iunxerunt. Itaq; Alcestē in coniugio accepit. Cūq; in infirmitatē Admetus decidisset, & mori se comperisset Apollinem deprecatus est. Ille uero dixit, se ei aliquid non nosse pręstare, nisi quis se, de eius propinquis ad mortem, pro eo uoluntarie obtulisset, quod uxor fecit. Itaque Hercules, dum ad Tricerberum canē abstrahēdum descenderet, etiam ipsam de inferis leuat. Admetum posuere in modum mentis, ideo Admetus nuncupatus est, quasi quē adire poterit metus. Hic itaq; in coniugio Alcestem desiderat. Alce enim græce pręsumptio dicitur, unde & Homerus, ait: ἀλλὰ οὐκ ἐστὶ ἐν φρεσίν οὐδέ τις ἀλκή, non est aliqua uirtus in mentibus, neq; aliqua præsumptio. Ergo mens

go mens præsumptionem sperans sibi coniugi, duas feras suo currui subiungat, id est, suæ uitæ duas uirtutes asciscat animi, & corporis. Leonem ut uirtutem animi, aprum ut uirtutem corporis. Deniq; & Apollinem & Herculem sibi propiciet, id est, sapientiam & uirtutem. Ergo præsumptio semetipsam ad mortem pro anima obijcit, ut Alceste, quam præsumptionem quamuis in periculo mortis deficientem, uirtus de inferis reuocat, ut Hercules fecit.

Libri primi finis.

FVLGENTII EPISCOPI CARTHAGINENSIS

Mythologiarum ad Catum Presbyterum Carthaginenſem, Liber Secundus.

STudens mi domine tuo reuerendo imperio, meam ſtultitiam uelut naufrago cōmiſi, iudicio biſida ambiguitate ſuſpenſus, utrum ne lector quilibet laudet conſtructa, aut deſtruat laborata, ſed quia nullatenus hæc noſtrū aut nomē extollunt, aut crimen officiūt, illo uidelicet pacto, quod ſi ab his lector melius ſapit deū præferat, qui meliora conceſſit. Sin uero ab his minus aliquid deſipit, ipſum præferat, qui iſta cōtribuit, ergo & hęc nō noſtra ſunt, ſed eius donū, & quæ ampliora eueniunt, non hominis, ſed diuinum eſt largimētum. Sicut enim liuoris nota eſt ſilere quod noueram, ita crimen non eſt enarrare, quod

senseram, ergo si his amplius sapis, lauda mẽtem purissimam, quæ quod habuit non negauit, sed si hæc ante nescieras, habes arenam nostri studij ubi tui exerceas palestrã ingenij.

Fabula de iudicio Paridis.

PHilosophi tripartitam humanitatis uoluerunt esse uitam, ex quibus primam theoreticam, secundam practicam, tertiam philargicam uoluere, quas nos latinè contemplatiuam, actiuam, uoluptariam nuncupamus, ut etiam propheta ait: Beatus uir qui non abijt in consilio impiorum, & in uia peccatorum non stetit, & in cathedra pestilẽtiæ non sedit, id est, non abijt, non stetit, non sedit. Prima igitur contemplatiua est, quę ad sapientiam, & ueritatis inquisitionem pertinet, quam apud nos episcopi, sacerdotes, ac monachi, apud illos philosophi gesserunt. Quos nulla lucri cupiditas, nulla furoris insania, nullum liuoris toxicum, nullus uapor libidinis, sed tantum indagandæ ueritatis contemplandæq; iustitiæ cura macerat, fama or-

nat,pascit spes. Secunda actiua est,quæ tantùm uitæ cōmodis anxiat,ornatus petax, habendi insatiata,rapiendi cauta,seruandi sollicita gerit,plus enim quod habeat cupit, quā quod sapiat quærit,nec considerat quod expediat ubi intercedit quod rapiat.Denique ideò non perstat stabile,quia non uenit honestè. Hanc enim uitam penes antiquos aliqui Tyranni.penes nos mundus omnis gerit.Voluptaria uerò uita est,quæ libidini tantummodo noxia,nullum honestum reputat bonum, sed solam uitę appetens corruptelam,aut libidine mollitur,aut homicidijs cruentat,aut rapina succenditur,aut liuoribus rancitatur. Sed hoc penes illos Epicurei ac uoluptarij, penes uerò nos huiusmodi uita natura non crimen est.Et quia bonū nemo gerit,nec nasci bonum licet.Id itaque considerantes Poëtę trium dearum ponunt certamina, id est, Mineruam,Iunonē & Venerem, de formę qualitate certantes.Ideò uerò Iouem non posse his iudicare dixere,siue quod præfinitū mundi iudicium ignorabant,siue quia in libertate arbitrij constitutum hominem crederet. Quod itaque si uelut deus Iupiter iudicasset dā

nando duas, unam tantũmodo terris uitã dimitteret. Sed ideò ad hominẽ iudiciũ transferunt, cui liberum deligendi debetur arbitriũ. Sed bene pastor, quia nõ ut sagitta certus, & iaculo bonus, & uultu decorus, & ingenio sagacissimus, Deniq; brutũ quiddam desipiuit, & ut ferarum ac pecudũ mos est ad libidinẽ limaces uisus intorsit, quam uirtutẽ aut diuitias requisiuit. Sed quid sibi tres Deę de tribus uitarum ordinibus uendicent, edicamus.

Fabula Mineruæ.

PRimam uitã theoreticã, quã nos in contemplandæ sapientiæ honore dicimus. Ideò de Iouis uertice natã dicũt, quia ingenium in cerebro positũ sit. Ideò armatam quod munita sit. Gorgona etiã huic addũt in pectore, quasi terroris imaginẽ, ut uir sapiẽs terrorem contra aduersarios gestet in pectore. Cristam cum galea ponunt ut sapientis cerebrum & armatum sit & decorum, unde & Plut. in Trinũmo ait: Fungino genere est, capite se totũ tegit. Triplici etiã ueste subnixa est, seu quod omnis sapiẽtia sit multiplex, seu

etiam

etiam quod cælata. Lōgā etiā hastā fert quod sapientia lōgo uerbo percutiat. Triplici etiā ueste, quod omnis sapiētia tecta extrinsecus rarius agnoscatur. In huius tutelā etiā noctuā uolunt, quod sapientia etiam in tenebris proprium fulgorē possideat. Inde etiam & cōditricem Athenarum eam uolūt. Minerua deniq; & ἀθηνὴ græce dicit, quasi ἀθάνατος παρθένος, id est, immortalis uirgo, quia sapientia nec mori poterit, nec corrumpi.

Fabula de Iunone.

IVnonem uero actiuæ præposuerūt uitæ. Iuno enim, quasi à iuuando dicta est, ideo & regnis præesse dicitur, quod hęc uita diuitijs tātum studeat. Ideo etiam cum sceptro pingitur, quod diuitiæ regnis sint proximæ. Velato enim capite Iunonem ponunt, quod omnes diuitiæ sint semper absconsæ. Deam etiam partus uolunt, quod diuitiæ sint prægnātes semper & nonnunquam abortiant. Huius quoque in tutelam ponunt pauum, quod omnis uitæ potētia petax in aspectū sui semper quęrat ornatus, sicut enim pauus stellatum caudæ curuamen concauans anterius

faciē ornet, posterioraq; turpiter nudat. Vnde & Theophrastus ait in moralib. τὰ ἄλλα περιγνῶτι, id est, reliqua considera, & Solomō, in obitu hominis nudatio operum eius. Huic etiam Irim quasi arcū pacis adiungūt, quod sicut etiam ille ornatus uarios pingens arcuato curuamine momētaliter refugit. Ita etiam fortuna quamuis ad præsens ornata tamen est citius fugitiua.

Fabula Veneris.

TErtiam Venerem uoluptariæ uitæ in similitudinem posuerunt. Venerem dici uoluerunt, aut secūdum Epicureos bonam rem, aut secūdum Stoicos uanam rem. Epicurei enim uoluptatem laudāt, Stoici uoluptatem damnant. Isti libidinem colunt, isti libidinem nolunt, unde & ἀφροδίτη dicta est, ἀφρὸς enim græcè spuma dicitur, siue ergo quod sicut spuma libido momentaliter surgat & in nihilum ueniat, siue quod concitatio ipsa seminis spumosa sit. Deniq; ferunt Poetæ, quod exectis falce Saturni uirilibus atque in mare proiectis, exinde Venus nata sit. Illud nihilo

nihilominus respondere uolens, poëtica uanitas, quod Saturnus græcè Cronos dicitur, Cronos enim græcè tempus uocatur. Abscissæ ergo uires tẽporis, id est, fructus falce quã maximè atque in humoribus uiscerum uelut in mari proiectæ libidinem gignant, necesse est. Saturitatis enim abũdantia, libidinem creat, unde & Terẽtius ait: Sine Cerere & Libero friget Venus. Hãc etiam nudã pingũt, siue quod nudos sibi affectatores dimittat, siue quod libidinis crimen nunquam cælatum sit, siue quod non unquam nisi nudis conueniat. Huic etiam rosas in tutelam adijciunt, rosæ enim & rubent & pungunt, ut etiam libido rubet uerecundiæ obproprio, pungit etiã peccati aculeo, & sicut rosa delectat quidem, sed celeri motu temporis tollitur, ita & libido libet momentaliter, & fugit perẽniter. In huius etiam tutelam columbas ponunt, illa uidelicet causa, quod huius generis aues sint in coitu feruidæ. Huic etiã tres Charites adijciunt, duas ad nos conuersas, unam à nobis auersam, quod omnis gratia nescit subtilẽ, sed ornatum. Hanc etiam in mari natantem pingunt, quod omnis libido rerum patiatur

naufra-

naufragia,unde & Porphirius in Epigrāmate ait: Nudus egens Veneris naufragus in pelago. Concha etiam marina pingitur portari, quod huius generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut Iuba in physiologijs refert.

Fabula Herculis & Omphales.

PArcite quæso iudices humanis ardoribus, quid enim puerilis aut muliebris sensus in amore efficiat, ex quo in libidinis pugna Herculea desudat uirtus. Mulieris enim illecebra maior est mundo, quia quē mundi magnitudo uincere nō potuit, libido compressit. Inuasit ergo uirtutem de crimine fœmina, quam mereri non potuit de natura. Hercules enim amauit Omphalen, quæ eum persuasit & coli delicatos eneruare cōtractus, & lasciuienti pollice fusi teretem rotare uertiginem. Hercules enim ἡράκλης grǽce dicitur, id est, ἀνδρῶν κλέος: quod nos latine uirorū fortium famam dicimus. Vnde & Homerus ait: κλέος οἶον ἀκούομεν: id est, solam famā audiuimus, Ideò & Alcei nepos dicit. Alce enim græce præsumptio interpretatur. Nā & Alcmenam

menam matrē habet, quasi ἀλμυδιωτέραν, quod græce salsugo dicitur. Nā ex igne igneus, ut ex Ioue, & ex præsumptiōe, ut ex Alceo auo, & ex salsedine sapientię, ut ex Alcmena, quid nascitur nisi fortitudinis gloria? & tamē à libidine superatur ὀμφάλος enim græce dicitur umbilicus. Libido enim in umbilico dominatᵉ mulieribus, sicut lex diuina dicit: Nō est præcisus umbilicᵘˢ tuus. Quasi diceret: Nō est peccatū tuum amputatū. Nam & matrix illic cathenata constringitᵘʳ, unde & epinephridia eodem loco firmandis fœtibus opponūtur. Ostenditur ergo quod libido quāuis etiā inuictam possit superare uirtutem.

Fabula Caci & Herculis.

SI fumū fures eructuant, quis in uolātem dum negat agnoscat? ergo aut caliginē aut fumū obijcit, ne agnosci possit, aut in fumū uanescit substantia, qđ furtiue succedit. Cacus enim Herculis boues furatᵘˢ esse dicitᵘʳ, quos cauda in spelūca tractos abscondit, quē Hercules presso gutture interfecit. κακόν enim grece malū dicimus, ergo omnis malitia fumum

fumum eructuat, id est, aut quod contraria sit ueritati, id est, luci, aut quod acerba sit uidentibus, ut fumus oculis, aut quod semper occultas obscurasq; cauillationes obijciat. Ideo autem & duplex, quod multiformis malitia non simplex sit. Triplici etiam modo nocet malitia, aut in euidenti ut potentior; aut subtiliter ut falsus amicus, aut occulte ut impossibilis latro. Ideo etiam subtractos boues transuersis ducit uestigijs, quod omnis malignus aliena ut inuadat, transuersa defensionis utitur uia. Ideo & bona Herculis concupiscit, quia omnis malignitas cõtraria est uirtuti. Deniq; in spelunca absconditur, quia nunquam aperta malignitas liberiore fronte sit, sed uirtus & malos interficit, & sua uindicat.

Fabula Antæi & Herculis.

ANtæus in modum libidinis ponitur, unde & ἄντιον, græce contrarium dicimus. Ideo & de terra natus, quod sola libido de carne concipitur. Deniq; tacta terra ualidior exurgebat. Libido enim quanto carni consenserit, tanto surgit iniquior. Deniq; à

nicq̀ à uirtute gloriæ, quasi ab Hercule supera tur. Nam denegato sibi terræ tactu moritur, altiusq́ꝫ eleuatus materna non potuit mutuari suffragia, quo euidentem suę rei fabulam demonstrasset. Omnem enim mentem dum uirtus in altum sustulerit, & carnalibus eam etiam denegauerit aspectibus, uictrix statim exurgit. Ideo etiam & diu in certamine dicitur desudasse, quia rara est pugna, quæ cum concupiscentia, uitijsq́ꝫ congreditur, sicut Plato in moralibus ait: Sapientes uiri maiorem cum uitijs, quàm cum inimicis pugnam gerunt. Nam & Diogenes Cynicus cum dolore ramicum torqueretur, & uidisset homines ad amphitheatrũ concurrentes dicebat: Qualis hominum stultitia, currunt spectare feris homines repugnantes, & me prætereũt cum naturali dolore certantem.

Fabula Thyresiæ.

THyresias duos serpentes concumbentes uidit, quos cum uirga percussisset in fœminam cõuersus est. Iterum post temporis seriem eos concumbentes uidit, si

 militer

militerq́ percussis iterum est in pristinam naturam conuersus. Ideoq́ dum de amoris qualitate certamen Iuno & Iupiter habuissent, eum iudicem quæsierunt. ille dixit tres uncias habere uirum amoris, & nouem feminā. Iuno irata ei lumen ademit. Iupiter uerò ei diuinitatem concessit. Græcia enim quātum stupenda mendacio, tantum est admiranda commento. Thyresiam enim in modum tēporis posuere, quasi θέριναςιωρ, id est, æstiua perennitas. θέρος enim dicitur æstas, ergo ex uerno tempore, quod masculinū est, quia eodem tempore clausura soliditasq́ est germinum, dum coëuntia sibi affectu animalia uiderit, eaq́ uirga, id est, feruoris æstu percusserit in fœmineum sexū conuertitur, id est, æstatis feruorem. Ideò uerò æstatem posuere in modum fœminæ, quod omnia patefacta eodem tēpore suis emergant folliculis, & quia concipiendi duo sunt tempora, ueris & autūni, iterum conceptu prohibito ad pristinam redit imaginem. Autumnus enim ita masculino corpore omnia constringit, quo constrictis arborum uenis uitalis succi cōmertiales transennas interius stringens, foliorum mar-

culen-

culentam detundat caluitatem. Deniq; duobus dijs, id est, duobus elementis arbiter quæritur igni atq; aëri de genuina amoris ratione certantibus. Deniq; iustum profert iudicium. In fructificandis enim germinibus dupla aëri quàm igni materia suppetit. Aër enim maritat in glebis, & producit in folijs, & grauidat in folliculis, Sol enim maturare tantum nouit in granis. Nã ut hoc certũ sit, cœcatur à Iunone illa uidelicet causa, quod hyemis tempus aëris nubilo caligante nigrescat. Iupiter uerò occultis uaporibus cõceptionem fatim ei futuri germinis subministrat, id est, quasi præscientiã. Nam ob hãc rẽ Ianus bifrõs pingitur, quod & præterita, & futura respiciat.

Fabula Promethei.

NVlla quærantur ultra terris munimina, dum usq; in cœlũ peruenerint furta, aut quæ securitas erit argẽti & auri, ubi flamma potuit inuolari, Prometheum aiunt hominem ex luto finxisse, quem quidẽ inanimatũ atq; insensibilem fecerat, cuius opus Minerua mirata spopondit ei, ut si quid

uellet de cœlestibus donis ad suum opus adiuuandũ inquireret. Ipse nihil se scire ait, quę bona in cœlestibus haberent, sed si fieri posset se usque ad superos eleuaret, atque exinde si quid figulinæ congruum cerneret melius inire, id est, propter septem liberales artes, uel propter septem planetas, quæ in aëre currunt oculatus arbiter præsumpsisset. Illa inter oras septemplicis Clypei sublatum cœlo opificẽ detulit. Dumq́; uideret omnia cœlestia flãmatis animata uegetare uaporibus, clam ferulã Phœbeacis applicans rotis, ignẽ furatus est, quem pectusculo hominis applicans animatum reddit corpus. Itaq; ligatum eum uulturi ferè iecur perenne prębẽtem, ut Nicogoras in disthemithea libro, quem scripsit, primũ illum formasse Idolum refert, ex eo quod uulturi iecur præbeat, liuoris quasi pingat imaginem, unde & Petronius Arbiter ait: Cui uultur iecur ultimum pererrat, & pectus trahit, intimasq; fibras. Non est, quem tepidi uocãt poëte, sed cordis mala, liuor atq; luxus, nam & Aristoxenus in Epimetheiorũ libro, quẽ scripsit, similia, profert. Enimuero Prometheum quasi προμηθειαν, quod nos latinè

tinę prouidentiam dicimus, ex dei prouidentia & Minerua quasi cœlesti sapientia hominem factum. Diuinum uerò ignem, quem uoluere, animam monstrant diuinitus inspiratam, quæ apud Paganos dicitur de cœlis tracta. Iecur uerò Prometheum uulturi prębentem, quod nos cor dicimus, quia in corde aliquanti philosophorum dixerunt esse sapientiam. Vnde & Iuuenalis ait: Si leua in parte papillæ nil salit Arcadico iuueni. Denique uulturem in modum mundi posuere, quod mundus celeri quadam uolucritate uersetur, & cadauerum nascentium occidentiũq; perennitate depascitur. Itaq; alitur ac sustentatur diuinę sapientiæ prouidentia, quę nec ipsa finiri nouit, nec mundus cessare ab eius elemẽtis aliquatenus possit. Deniq; Pandoram dicitur formasse. Pandora enim græcè omnium mundus dicitur, quod anima munus sit omnium generale.

Fabula de adulterio Veneris.

IVste uel sol Veneris depalat adulterium, quatenus solet Luna eius cœlare secretũ.

Venus enim cum Marte concubuit, quã Sol
inueniens Vulcano prodidit. Ille adamante
cathenas effecit, ambosq́ religans dis turpi-
ter iacentes ostendit, illa dolens quinq; filias
Solis amore succendit, id est, enim Pasipha-
ën, Medęam, Phædram, Circē, Dircen. Quid
sibi de hoc poëtica alludat garrulitas, inqui-
ramus. Perstant nunc in nostra de hac fabula
uita, certa admodum testimonia. Nam uirtus
corrupta libidine, Sole teste apparet, Vnde O
uidius in Methamorphoseō ait: Videt hic de
us omnia primus. Quę quidem uirtus corru
pta libidine turpiter cathenata feruoris con-
structione tenetur. Hæc itaq; quinq; Solis fili
as, id est, quinq; humanos sensus luci ac ueri-
tati deditos, quasi solis fœtus hac corruptela
fuscat, ob hanc rem etiam huiuscemodi no-
mina quinque ipsis Solis filiábus uoluere, pri
mam Pasiphaën, ut uisum quasi, πασιφάνου,
quod nos latinè omnibus apparentem dici-
mus. Visus enim reliquos quatuor sensus in-
spicit, quia & eum, qui clamat uidet, & palpã
do notat, & degustando aspicit, & odorando
intendit. Secundam Medæam, quasi auditũ,
hoc est, μηδὲν ἰδεαν, quod nos latinè nullam
uisionem

uisionem dicimus. Quarta Phedra, quasi odoratus, uelut si dicatur φέρος ἥδον, quasi afferēs suauitatem. Quinta Dirce saporis index, quasi δεῖνα κρινή, quod nos latinè acre iudicans dicimus.

Fabula Vlixis & Sirenum.

Sirenus græcè tractatoriæ dicuntur. Tribus enim modis illecebra amoris trahitur, aut cantu, aut uisu, aut cōsuetudine, Amantur enim quædā speciei uenustate, quædam etiam lenocinante cònsuetudine. Quas Vlyxis socij obturatis auribus trāseunt. Ipse uerò religat⁹ trāsit. Vlyxes enim græcè quasi ὅλων ξένος, omnium peregrinus dicitur. Et quia sapientia ab omnibus mundi rebus peregrina est, ideò astutiòr Vlyxes dict⁹ est. Denique Sirenas, id est, delectationū illecebras & audiuit & uidit, id est, agnouit & iudicauit, & tamē trāsit nihilominus. Ideò quia auditę sunt, mortuę sunt. In sensu enim sapiētis omnis uoluptatis affectus morit̄. Ideò uolatiles, quia mētes amantiū permeāt celeriter. Inde gallinaceos pedes, quia libidinis affectus omnia,

quæ habet, ſpargit. Denicꝗ & Sirenes dictæ ſunt, σύρω enim græce traho dicitur.

Fabula Scyllæ.

SCyllam ferũt uirginem pulcherrimam, quã Glaucus Antedonis filius amauit, quem Circe Solis filia diligebat, irataꝗ Scyllæ, fontem in quo lauari ſolita erat uenenis infecit. Vbi illa deſcendens ab inguine lupis canibusꝗ marinis inſerta eſt. Scylla enim græce, quaſi σκύλμων, dicta eſt, quod nos latine confuſionem dicimus, & quid confuſio niſi libido eſt? Quam libidinẽ amat Glaucus. Glaucus enim græce luſcitioſus dicitur, unde & glaucomata dicimus cœcitatem, ergo omnis qui luxuriam amat, cœcus eſt. Nam & Antedonis filius dictus eſt. Antedõ enim græce, quaſi antidon, quod nos latine contraria uidens dicimus, ergo lippitudo ex contraria uiſione naſcitur. Scylla enim in modum ponitur meretricis, quia omnis libidinoſa canibus lupisꝗ inguina ſua neceſſe eſt miſceat. Iuſte ergo lupis & canibus mixta, quia neſcit ſua alienigenis deuorationibus ſaturare ſe

creta. Sed hanc Circe odisse dicitur: Circe, ut antedictum est, manus dijudicatio uel operatio nuncupatur, χειρῶν κριτὴ, laborem enim manuum & operationem libidinosa mulier non diligit, sicut Terentius ait: A labore proliuem ad libidinem accipit conditionem, de hinc quæstum occipit, hanc etiam Vlyxes innocuus transit, quia libidinem sapientia contemnit.

Fabula Mydæ Regis & Pactoli Fluuij.

MYda rex Apollinē petijt ut quicquid tetigisset aurū fieret. Cumq; promeruisset munus in ultionem cōuersum est, cœpitq; sui uoti effectu torqueri. Nam quicquid tetigerat aurū statim efficiebatur. Erat ergo necessitas aurea, locuplesq; penuria. Nam & cibus & potus rigens auri materia marmorabat. Itaq; Apollinē petijt, ut mala desiderata conuerteret. Responsoq; accepto, ut tertio caput sub Pactoli fluminis undas subderet. Quo facto, Pactulus deinceps aureas arenas trahere dicitur. Sed euidenter Poëtæ adluserūt argutiam, illa uidelicet causa, quod omnis appetitor auaritiæ, cū omnia

precio destinat fame moritur, quod & Myda rex erat, sed collecta pecuniarũ summa, ut Sosicrates Cizicenus in libris historiæ scribit, quod omni censu suo Myda rex Pactoli fluuium, qui in mare currere solitus erat, per innumerabiles meatus ad irrigandam prouinciam deriuauit, suaq; expensa auaritia fluuiũ fertilẽ reddidit, Myda enim græcè quasi μηδὲν εἰδῶν, id est, nihil sciens. Auarus enim tantum stultus est, ut sibi prodesse non norit.

Fabula Vulcani & Mineruæ.

VVlcanus cum Ioui fulmen efficeret ab Ioue promissum accepit, ut quicquid uellet præsumeret. Ille Mineruam in cõiugium petijt. Iupiter impetrauit ut Minerua armis uirginitatem defendisset. Dumq́ue cubiculum introirent certando, Vulcanus semen in pauimentum eiecit, unde natus est Erichthonius. ἔρις enim gręcè certamen dicit, χθὸν χθονός uerò terra nũcupatur, quem Minerua in cista abscondit, draconeq; custode apposito, Aglauro & Pandoræ cõmendauit, qui primus currũ repperit. Vulcanum dici uo

luere

luere quasi furiæ ignem, unde & Vulcanus dicitur, ueluti uoluntatis calor, quasi βόυλικαπ‐νος. Deniq; Ioui facit fulgura, id est, furorem concitat, ideò uerò eum Mineruę cõiungi uoluerunt, quod furor etiam sapientibus subrepat. Illa uerò armis uirginitatẽ defendit, hoc est, omnis sapientia integritatem morũ contra furiam uirtute animi uindicat, unde quidem Erichthonius nascitur. ἔρις enim græcè certamen dicitur, χθὸν uerò non solum terra quãtum etiã inuidia dici potest, unde & Thales Milesius ait: ὤχθον δόξης κοσμικῆς στέρησις, id est, inuidia mundanæ gloriæ consumptio, & quid nam aliud surripiens sapientiæ furor generare poterat nisi certamẽ inuidię? Quod quidem sapientia, id est, Minerua abscondit in cista, id est, in corde cælat, ergo Minerua draconem custodẽ apponit, id est, perniciem, quem quidem duabus commendat uirginibus, id est, Aglauro & Pandoræ. Pandora enim uniuersale dicitur munus. Aglauro uerò ἄχοληρον, id est, tristitiæ obliuio. Sapiens enim dolorem suum, aut benignitati commendat, quæ omnium munus est, aut obliuioni, sicut, de Cæsare dictum est: Qui

obliuisci

obliuiſci nihil amplius quam iniurias ſoles. Denique cum Erichthonius adoleſceret, quid inueniſſe dicitur? nihilominus currum, ubi inuidiæ ſemper certamen eſt. Vnde Virgilius: Primus Erichthonius currus & quatuor auſus iungere equos. Inſpicite quantum ualeat cum ſapientia iuncta caſtitas, cui flammarum non deus ualuit.

Fabula Dionyſij.

IVpiter cum Semele cōcubuit, de qua natus eſt Liber pater ad quam cum fulmine ueniens crepuit, unde pater puerum tollens in femore ſuo miſit. Maroni poſtea nutriendum dedit, hic Indiā debellauit, & inter deos deputatus eſt. Itaque cū Semele quatuor ſorores appellatæ ſunt, Ino, Antonoē, Semele, & Agaue. Quid ſibi hæc fabula ſentiat, exquiramus. Quatuor ſunt ebrietatis genera, id eſt, prima uinolentia, ſecunda rerum obliuio, tertia libido, quarta inſania, unde & nomina hæc quatuor Bacchæ acceperunt. Bacchæ dictæ ſunt, quaſi uino uacantes. Prima Ino, οἶνος græce, latine uinum dicimus. Secunda Autonoē, quaſi

noë, quasi ἄυτονοη, id est, se ipsam non cognoscens. Tertia Semele quasi μάλωμ quod nos latine corpus solutum dicimus. Vnde & ipsa genuisse Liberum patrem dicitur, id est, de libidine nata ebrietas. Quarta Agaue, quę ideo insaniæ comparatur, quod caput filij uiolenter abscidit. Liber uero pater dictus est, quia uini passio liberas mentes faciat. Indos uero uicisse, quod hęc gẽs ualde sit uino dedita, duobus scilicet modis, siue quia feruor solis eos faciat potare, siue quia ibi sit Seraptenum uinum uel Meroitanum, Cuius uini tãta uirtus est, quo uix quilibet ebriosus sextarium toto mense bibat, unde & Lucanus ait: Indomitũ Meroë cogens spumare Falernum. Aqua enim omnino domari non potest. Maroni etiã Dionysius nutriendus datur, quasi Meroni. Mero enim omnis nutritur uinolẽtia, hic etiã tigribus dicitur sedere, quod omnis uinolentia, ueritati semper insistat. Siue etiã quia uino efferatæ mentes mulceantur, unde & Liæus dicitur quasi lenitatem præstans. Iuuenis uero ideo pingitur Dionysius, quia nũquam ebrietas matura est. Ideo etiã nudus, quia omnis ebriosus interuertendo nudus remaneat, aut.

at,aut mentis suæ secreta ebriosus nudet.

Fabula de Cygno & Læda.

QVamuis in omnibus libidinis amor turpior sit,nunquam tamen deterior erit,quàm cum se honorato miscuerit.Libido enim honestatis nouerca,dū quid expediat nescit,semper est maiestati contraria. Qualis enim diuinitas eius, qui sit quod esse uelit,ne quidem quod fuerat esset,conuersus in Cygnum cnm Læda concubuit,quę peperit ouū,unde nati sunt tres,Castor, Pollux & Helenæ.Sed hæc fabula mystici saporem Cerebri cōcipit.Iupiter enim in modum potentiæ ponit,Læda uerò dicta est,quasi λοιδὴ quod latinè aut iniuriam aut conuitium dicimus, ergo omnis potentia iniuriæ mixta speciem suæ generositatis mutat.Ideò in Cygnū conuersus dicitur,quod ferūt phisiologi quā maximè Melistus Euboicus, quod omnium phisiologorū sententias disputauit, huius generis auem conuitijs ita esse plenam, ut ipsa aue clamāte reliquæ aues taceāt, quæ præsto fuerint.Vnde & olor dictus est, quasi ab oligoria

goria tractum, quod nos latine iniuriam dici mus, ergo quotiensc unque nobilitas in iniuriã uergit conuitijs misceať necesse est. Sed quid ex hac re concipitur uideamus. Nihilominus ouum, quia sicut in ouo omnis sordities, quæ purgari potest in ignem continetur intrinse cus. Ita etiam in effectu iniuriæ omnis est im munditia. Sed ex hoc ouo generãtur tres, Ca stor, Pollux, & Helene. Nihilominus semina rium scandali & discordiæ, sicut antea dixi mus, & geminum luctum concussit adultera mundo. Castorem uerò & Pollucem, quasi in modum perditionis pònunt, unde & in mari castorum signa dixerunt, quæ periculum cre ant. Nam ob hanc rem etiam ambos alter natim resurgere, atque occidere dicũt, quod superbia nonnunquam uiuat, nonnunquam occidat, unde & Græcè ὑπεριφανία superbia dicitur. Sed ὑπεριφανία propriè super apparitio dicitur, quia in istis duobus signis quæ eorum uocabulo fratrum nuncupauere, unus super appareat, alter uergat, sicut Lucifer & Antifer. Nam græcè Pollux ἀπὸ τοῦ ἀπολλεῖν, id est, à perdendo, & Castor

quasi

quasi κάκον ὕστερον, id est, malum extremum.

Fabula Ixionis.

QVi plus quærit quã liceat, esse minus erit quàm est. Ixion igitur cõiugium Iunonis affectans, illa nubem ornauit in speciem suam, cum qua Ixion coiens centauros genuit. Sicut nihil latina gratiosius ueritate, ita nihil græca falsitate ornatius. Denique Ixionem dici uoluere quasi axonen, ἀξιότης enim græcè dignitas dicitur. Dea uerò regnorum Iuno est, ut pridem diximus, ergò dignitas regnum affectans nubem meretur; id est, similitudinem regni. Regnum enim illud est, quod perenniter duraturũ est. At uerò cui temporis fugitiua uis inuidet, pinnatisq; celerrima raptibus momentaneæ felicitatis figuras potius quàm ueritatem ostendens, uẽtositatis inanem speciem præsumit. Denicq; Beatinius augur dicere solitus erat diuersarũ urbium honores, somnialiter peragi urbicario mimologo, & quamuis utracq; nihil agere dixerit, tamẽ hoc Romę præstare uisus est, quod ex parte quidem ueros honores sed risorios,

sorios, sed citius fugitiuos. Credo enim quod de Theophili philosophi sententia legerat di cẽtis μίμος ὁ βίος, id est, mimus uita: Nunc ergo fabulā reperamus. Dromocrides in Theogonia scripsit Ixionem in Græcia primum regni gloriam affectasse, qui sibi cẽtum equites primus omnium acquisiuit, unde & Centauri dicti sunt, quasi centum armati. Deniq; centhippi dici debuere, ex quo etiā equis mixti pinguntur. Sed ideo centū armati, qui quidem Ixion paruo tempore celere regnū adeptus, de hinc regno expulsus est, unde & eū ad rotam damnatū dicūt, quod omnis rotæ uertigo, quę superiora habet, modo deijciat. Ergo ostendere hic uoluerunt, quod omnis, qui per arma, atq; uiolentiam regnum affectant, subito erectiones, subito elisiones sustineant, sicut ora quæ stabile non habet aliquādo cacumen.

Tantali fabula.

TAntalum dicunt in lacum inferni depositum, cui fallax aqua gulosis labia titillamentis attingit, poma quoq; fugiti

uis cinerescentia tactibus desuper facietenus apparent pendula. Ergo huic locuples uisus & pauper effectus, ita se ille unda fallax praebet ut sitiat, ita se poma ingerunt ut esuriat. Hanc fabulam Petronius breuiter exponit, dicens:

Nec bibit inter aquas, nec poma natantia carpit
Tantalus infelix, quem sua uota premunt.
Diuitis haec magni facies erit, omnia late
Qui tenet, & sicco concoquit ore famem.

Fabula Proserpinae & Endymionis.

LVnam ideò ipsam uolucrunt etiam apud inferos Proserpinam, seu quod nocte luceat, seu quod humilior currat & terris praesit, illo uidelicet pacto, quod detrimenta eius & augmēta, non solum terra, sed & lapides, uel cerebra animantium & quod magis incredibile sit etiam laetamina sentiāt, quae in Lunae cremētis eiecta uermiculos parturiunt, ortis ipsam etiā Dianam nemoribus uolunt simili modo, quod arborum & frutícum succo augmenta inculcet. Denique crementis lunę abscisa ligna surfuraceis tinearū

cerebra-

terebraminibus fiſtuleſcũt. Nemoribusq; ad eſſe dicit, quia omnis uenatio plus nocte paſcatur, dieq; dormiat. Endymionem uerò paſtorē amaſſe dicitur duplo ſcilicet modo, ſeu quod primus hominum Endymion curſum Lunæ inuenerit: Vnde & triginta annis dormiſſe dicitur, qui nihil aliud in uita ſua niſi huic repertioni ſtuduit, ſicut Mnaſeas in primo libro de Europa ſcribens tradidit, ſiue paſtorem Endymionē amaſſe fertur, quia nocturni roris humor, quem aporia ſyderum atq; ipſius Lunæ animantis herbarum ſuccis inſudant, paſtoralibus proſit ſucceſſibus.

FVRII PVBLII FVLGENTII LIBRI SECVNDI FINIS.

FVLGENTII EPISCOPI CARTHAGInensis Mythologiarum ad Catum Presbyterum Carthaginensem, Liber Tertius.

INscientiæ formidolosa suspectio semper excusandi quærit suffragia. Quo quicquid ignorantia incursionum mater peccauerit, id ueniæ absoluat petitio, quæ culpas uestire consueuit. Sed quia nunquam de se male existimat sermo, qui ad amantem iudicem mittitur, idcircò meæ simplicitatis negociū tuo domine purissimo quidem cōmisi iudicio; fretus quia quicquid absurde digestum est, ut non inuidus detrahis, sed ut doctissimus corrigis.

Fabula Bellerophontis.

PRœtus rex uxorem habet Antiam nomine, quæ amauit Bellerophontem, cui dum ob stupri causam mandasset, ille noluit, quem marito criminata est. Ille eum ad Chymeram interficiendã misit prosocerum suum. Quam Bellerophon equo pegaso residens interfecit, qui de Gorgonis sanguine natus fuerat. Bellerophonta posuerũt quasi βουληφορονΐα quod nos latinè sapientiæ consiliatorem dicimus, Homerus ait in B. Iliados: οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα, id est, nec decet tota nocte dormire consiliatorem uirum. Nam & Menander similiter in disexapoto comœdia ita ait: βουληφόρει ὑμῶν ἐξ ἐμοῦ προὔλαβες ὅρασιν, id est, cõsiliarie nostram de mea præoccupasti uisionem. Nam ut hoc certum sit, Homerus in fabulam eiusdem Bellerophontis ita ait: τὸν θεοὶ ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην, id est, bona cogitantum sapientissimum consilium spernit libidinem, id est, Antiam. Anti on enim Græcè contrarium dicitur, sicut An

tichriſtum dicimus, quaſi ἀντίον τοῦ χριςοῦ, id eſt, contrarius Chriſto. Vide itaq; cuius uxor Antia dicatur nihilominus Præti. Prætos Pãphila lingua ſordidus dicitur, ſicut Heſiodus in Buccolico ludicro ſcribit dicens, id eſt, ſordidus uuarum bene rore, & cuius uxor eſt libido niſi ſordidi? At uerò Bellerophon, id eſt, bona conſulatio, qualem equum ſedet niſi pegaſum, quaſi pegaſcon, id eſt, fontem æternum. Sapientia enim bonę conſultationis ęternus fons eſt. Ideò pennatus, quia uniuerſam mundi naturam celeri cogitationum theoria colluſtrat. Ideò & Muſarum fontem ungula ſua rupiſſe dicitur. Sapientia enim dat Muſis fontem, ob hanc rem etiam ſanguine Gorgoneo naſcitur. Gorgon enim pro terrore ponitur. Ideò & Mineruæ pectore fixa eſt, ſicut Homerus in tertiodecimo ait: πρόσθε λέων ὄπισθε δὲ δράκων μέσση δὲ χίμαιρα. Ergo hic duplex aſſertio eſt. Aut enim terrore finito ſapiẽtia naſcitur, ſicut de ſanguine, id eſt, de morte Gorgonis Pegaſus, quia ſtultitia ſemper eſt timida, aut initium ſapiẽtiæ timor eſt, quia & magiſtri timore ſapiẽtia creſcit, & dum quis famam timuerit ſapiens erit, unde

& Chy

& Chymeram occidit. Chymera enim quasi ϰυμέρωτ☉, id est, fluctuatio amoris. Ideo etiam triceps Chymera pingitur, quia amoris tres modi sunt, hoc est, incipere, perficere & finire. Dum enim amor nouiter uenit, ut leo feraliter inuadit, unde & Epicarmus comicus ait. δάμασης ἔρως λέοντεια δύναμει θάλερ☉, id est, domitor cupido læontea uirtuue præsumptior. Nam & Virgilius in Georgicis tetigit dicens: Catulorum oblita leęna sæuior errauit campis. At uero capra quę in medio pingitur, perfectio libidinis est, illa causa uidelicet, quod huius generis animal sit in libidinem ualde procliuum. Vnde Virgilius in Buccolicis ait: Hœdiq; petulci. Ideo & Satiri cum caprinis cornibus depingũtur, quia nunquam nouere saturari libidine. At uero quod dicitur postremum draco illa ratione ponitur, quia post perfectionem uulnus det pœnitentiæ, uenenumq; peccati. Erit enim hic ordo dicendi, quod primum sit in amore inchoare, Secundum perficere. Tertium uero penitere de perfecto uulnere.

Fabula Perdicis.

SEmper delicata consuetudo laboriosq; fert præiudicium operi, & mollitur edu catu, dum quod non optat euenerit pœnitentiã creat. Melius est enim laborare parti liter, securius edoceri quàm ex necessitate ueniente repentaliter perterreri. Perdicem ferunt uenatorem esse, qui quidẽ matris amore correptus, dum utrinq; & immodestia libido ferueret, & uerecũdia noui facinoris reluctaretur, consumptus, atq; ad extremam labem deductus esse dicitur. Primus etiã serram inuenit, sicut Virgilius ait: Nam primi cuneis scindebant fissile lignum. Sed ut Fenestella, Martialis, ait uel scribit, hic primum uenator fuit, cui cum ferme cędis cruenta uastatio, & solitudinem uagabũda errando cursilitas displiceret, plusquàm etiam uidens Conthyrolẽtas suos, id est, Acteonem, Adonin, Hippolitum, miserãdę necis functos interitu, artis pristinæ affectui mittens repudium agriculturã est affectatus, ob quã rem matrem quasi terram omnium genitricẽ amasse dicitur. Quo labore consumptus etiam ad maciem perue nisse

nisse dicitur, & quia cunctis uenatoribus de pristinæ artis opprobrio detrahebat serram quasi maliloquium fertur reperisse. Matrem etiam Polycastem habuit, quasi Polycarpen, quod nos latine multifructā dicimus, id est, terram.

Fabula Acteonis.

CVriositas semper periculorum germana detrimenta suis amatoribus nouit parturire quàm gaudia. Acteon denique uenator Dianam lauantem uidisse dicitur, qui in ceruū conuersus a canibus suis non agnitus eorum morsibus deuoratus est. Anasimenes, qui de picturis antiquis disseruit in libro secundo, ait uenationem Acteonem dilexisse, qui cum ad maturam peruenisset ætatem desideratis uenationem periculis, id est, quasi nudam artis suę rationem uidens timidus factus est. Vnde & cor cerui habere dicitur, unde & Homerus ait: ὀινοβαρὲς κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων κραδίην δ᾽ ἐλάφοιο, id est, ebriose oculos canis habens & cor cerui. Sed dum periculum uenandi fugeret, affectum tamen

E 5 canum

canum non dimisit, quos inaniter pascendo pene omnem substantiam perdidit, ob hanc rem à canibus suis deuoratus dicitur esse.

Fabula Hero & Leandri.

AMor cum periculo sæpe concordat, & dum ad illud solum natat quod diligit, nunquam uidet, quod expedit, ἔρως enim græce amor dicitur. Leandron uero dici uoluerunt quasi λυσιν ἀνδρῶν, id est, uirorum solutionem. Solutio enim uiri amorem parturit. Sed natat nocte, id est, obscuro tempore tentat pericula. Hero quoq; in amoris similitudine fingitur lucernã ferre, & quid aliud amor nisi flammam fert, & desideranti periculosam uiam ostendit. Cito tamen extinguitur, quia Iuuenalis: amor non diu perdurat. Deniq; nudus natat, illa uidelicet causa, quod suos affectatores amor & nudare nouerit, & periculis sicut in mari iactare. Nã extincta lucerna utriusq; mors est, procurata maritima, hoc in euidenti significãs, quod in utroque sexu uapore ætatis extincto libido commoritur. In mari uero mortui feruntur, uelut in hu-

in humoræ frigidæ senectutis. Omnis enim coloratæ iuuentutis igniculus, tepidæ ueternositatis algescit in senio.

Fabula Berecynthiæ & Attis.

DEcepta Græcia credulitate dæmonũ potius quàm deorum, nunquam deterius suis dis reponeret, quàm ut eorum matrem ueternosam anum nõ solũ puerilem amatu, quantum etiam fingerent Zelotypam. Tantum enim zeli succensa anus inuidiosa flagrauit, quæ nec suis utilitatibus furiosa pepercit, & unde fructum sperabat libidinis, illud ueterana succideret meretrix. Et quamuis apud mulieres animos libido obtineat regnum, tamẽ etiam inuicta libidine zelus obtinet dominatum, Berecynthia enim mater deorum Attin puerum formosissimũ amasse dicitur, quem zelo succẽsa castrando semimasculum fecit. Quid ergo sibi in his Græcia sentire uoluerit, edicamus. Berecynthiam dici uoluere quasi mortuam dominam. Ideò matrem deorum quod deos nuncupari per superbiam uoluere. Ideò eos in olympo habitãtes quasi excelsos & superbos.

Ideò

Ideò & dæmonas nuncupant secundum Homerũ, qui dicit. μετὰ δαίμονας ἄλλους, id est, cum deos alios. δῆμος enim græcè populus dicitur, is dicitur unus, & quia populos subdere cupiebãt, & soli super populos esse, dæmones dicti sunt, ideò & apud Romanos indigetes. Ergo Berecynthiam mõtibus præesse dixerunt bernicinthos. Cynthos enim attica lingua flos nuncupatur, unde & Iacinthus dicitur quasi ἰωανθος, quod nos latinè solus flos dicimus, quasi omnibus perfectior. Nam & Epicarmus ita ait: πανκαρπίος ϛέφανος καὶ περὶ ἀκτῶν πρόβαλεν χρύσαλος, id est, florigera corona, atq; è littoribus procedit Chrysalus. Itaq; florem quamuis quilibet amet tamen abscindit, ut Berecynthia in Attin fecit. Attis enim græcè flos dicitur, ut Sosides Atticus in libro Theologumenon quem appellauit scribit, matrem deum in modum potentiæ uoluit poni, unde Cybele dicitur, quasi Cidos baleon, id est, gloriȩ firmitas, unde & Homerus ait: quod est, cui Iupiter gloriam donauerat, ergo ideò turrita pingitur, quod omnis potẽtiæ elatio sit in capite. Ideò Leonũ currui præsidens, quia omnis potẽtia regno ornata

ornata sit. Sceptrum etiam fert, quod omnis potentia uicina regno sit, ob hanc rem etiam mater deū dicta est, illud nihilominus osten-dere uolentes quod siue indigetes, siue dij, siue dæmones apud antiquos à diuitijs dicti sunt. Ergo potentia diuitum mater est, unde & Homerus Agamemnonem cōsiderās ait: ἀτρεΐδη τέοδε ἄυτε πιμεμφέαι ἠδ᾽ ἐχα τίτεις. Nec non etiam Euripides consimilans Tantalū Ioui, in tragœdia Electræ, ait: quod est, Beatus ille, nec inuideo fortunas eius, Iouis æqualis, ut dicitur Tantalus, ergo potētiæ gloria semper & amore torretur, & liuore torquetur, citoq; abscindit quod diligit, dum tamen amputet illud, quod odit. Deniq; omnis hunc usq; potentia nescit circa suos diuturnū seruare affectum, & quod amauerit cito aut zelando amputat, aut fastidiēdo horrescit, & Attin dici uoluerunt quasi ἐθοσέθος enim græce consuetudo dicitur, ergo quātuscūq; amor sit, potentibus stabilis esse non nouit.

Fabula Psyches & Cupidinis.

APuleius in libris Metamorphoseon hanc fabulam planissimè designauit, dicens.

dicens, esse in quadam ciuitate regem & reginam, habere tres filias, duas natu maiores esse temperata specie, iuniorem non tam magnificæ esse figuræ qui crederetur Venus esse terrestris. Deniq; duabus maioribus, quæ erant temperata specie, connubio uenere, illã uero ueluti deam non quisquam amare ausus, quã uenerari pronus, atq; hostijs sibimet deprecari. Contaminata ergo honoris maiestate, Venus successa inuidia cupidinem petit, ut in contumacem formam seueriter uindicaret. Ille ad matris ultionem aduectus, uisam puellam adamauit, pœna enim in affectu con uersa est, ut magnific⁹ iaculator ipse se suo telo percussit. Itaq; Apollinis denuntiatione iubetur puella in mõtis cacumine sola dimitti, uelut feralibus deducta exequijs, pennato serpenti sponso destinari, perfecto namq; choragio puella per montis decliuia Zephyri flantis leni uectura delapsa, in quandam domum auream rapitur, quæ prætiosa sine pretio, sola cõsideratione laude deficiente poterat existimari. Ibiq; uocibus tantummodo seruiẽtibus ignota, atque mansionario utebatur con iugio. Nocte enim aduenlens maritus Vene

ris præ-

tis prælijs obscure peractis, ut inuise uespertinus aduenerat, ita crepusculo incognitus etiam discedebat. Habuit ergo uocale seruitium, uentosum dominum, nocturnum commentum, ignotum coniugium. Sed ad huius mortem deflendam sorores adueniunt, montisque conscenso cacumine germanum lugubri uoce flagitabant uocabulum & quamuis illi cõiunx lucifuga sororios ei comminando uetaret aspectus, tamen consanguineæ charitatis inuicibilis ardor maritale obumbrauit imperium. Zephyri ergo flagrantis auræ anhelante uectura ad semet sororios perducit affectus, earumque uenenosis consilijs de mariti forma quærenda consentiens, curiositatem suæ salutis nouercam arripuit, & facilimam credulitatem, quæ semper deceptionũ mater est, postposito cautelæ suffragio, arriripuit. Denique credens sororibus se marito serpenti coniunctam, uelut bestiam interfectura nouaculam sub puluinari abscondit, lucernamque modio contegit. Cumque altum soporem maritus extenderet, illa ferro armata lucernaque modio custodita eruca, cupidine cognito dũ immodesto amoris torre

tur

tur affectu olei scintillantis desputamēto mariritum succendit, fugiensq; Cupido multa super curiositate puellæ increpitans domo extorrem ac profugam dereliquit. Tandē multis iactata venereis persecutionib. postea Ioue petente in cōiugio cupidinem accepit. Poteram quidem totius fabulæ ordinem hoc libello percurrere, qualiter & ad infernum descenderit, & ex Stygijs aquis undam delibauerit, & Solis armēta uellere spoliauerit, & seminum germina cōfusa discreuerit, & de Proserpinę pulchritudine particulam moritura præsumpserit. Sed quia hæc Saturantius & & Apuleius penè duorum continentia librorum tantam falsitatum congeriem enarrauerit, & Aristophanes Atheneus in libris, qui Dyserestia nuncupantur, hanc fabulam enormi uerborū circuitu discere cupientibus prodit, ob hanc rem superuacuum duximus ab alijs digesta nostris inserere libris, ne nostra opera aut proprijs exularemus officijs, aut alienis addiceremur negocijs. Sed dū his qui fabulam legent, in nostra hæc transeat, sciturus quod sibi illorum falsitas sentire uoluerit. Ciuitatem posuerunt quasi in modum mūdi,

in qua

in qua regem & reginam uelut deam & materiam posuerunt, quibus tres addunt, carnē ultrometantem, quam libertatem arbitrij dicimus, & animam, ψυχὴ enim græce anima dicitur, quam ideo iuniorē uoluerunt, quod corpori iam facto postea inditam esse dicebant. Hanc igitur ideo pulchriorem quod & a libertate superior, & a carne nobilior. Huic inuidet Venus quasi libido, ad quam perdendam cupidinem mittit. Sed quia cupiditas est boni & mali, cupiditas animam diligit & ei uelut in coniunctionem miscetur, quam persuadet ne suam faciem uideat, id est, cupiditatis delectamenta discat, unde & Adam quamuis uideat nudum se non uidet, donec de concupiscentię arbore comedat. Neue suis sororibus, id est, carni & libertati de suæ formæ curiositate perdiscenda consentiat. Sed illorum cōpulsamento percita lucernam de sub modio eiecit, id est, desiderij flāmam in pectore absconsam depalat, uisam taliter dulcem amat ac diligit, quam ideo lucernæ ebullitione dicit incēdisse, quia omnis cupiditas quantum diligitur tantum ardescit, & peccatricē suæ carni confingit maculam, ergo quasi cupidita-

 pidita-

piditate nudata ex potenti fortuna eruitur & periculis iactatur & regia domo expellitur. Sed nos quia longum est (ut dixi) omnia persequi tenorem dedimus sentiendi. Si quis uero in Apuleio ipsam fabulam legerit, nostra expositions materia, quæ non diximus, ipse reliqua cognoscat.

Fabula Pellei & Thetidis.

THetidem dici uoluerunt aquam. Iupiter quasi deus coniungit Peleo. πηλὸς enim grece lutum dicitur, ergo terram cum aqua commixtam uolunt homines genuisse, unde & Iouem cum Thetide uoluisse concumbere dicunt, & prohibitũ esse ne maiorum se genuisset, qui eum de regno expelleret. Ignis enim, id est, Iupiter si cũ aqua coëat aquæ uirtute extinguitur, ergo in coniunctione aquæ terræ, id est, Thetidis, & Pelei discordia sola non petitur, illa uidelicet causa; aut concordia utrorumque elementorum homo gignatur. Nam & incompetentia illa indicat, quod Peleus aut terra, id est, caro, The-

tis ut

tis ut aqua, id eſt, humor. Iupiter, qui utraque gignit ut ignis, id eſt, anima, ergo in conceptione hominis & elementorũ iugalitates tres, ut ſuprà diximus, uitæ certantur. Nam & diſcordia malum aureum iecisse dicitur, id eſt, cupiditatem illa uidelicet cauſa quod in malo aureo eſt quod uideas, non eſt quod comedas. Sicut cupiditas nouit habere, non nouit frui. Omnes etiam deos Iupiter ad nuptias dicitũ cõuocaſſe, illa de cauſa quod putarẽt Ethnici ſingulas partes in homine deos ſingulos obtinere, ut Iouẽ caput, Mineruã oculos, Iunonem brachia, pectus Neptunũ, cinctũ Martem, renes & inguina Venerem, pedes Mercurium, ſicut Democrites in Phyſiologume non ſcripſit, unde & Homerus ait: ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διὶ τερπικεραύνῳ ἄρεϊ δὲ ζώνην στέρνον δὲ ποσειδάωνι, id eſt, caput & oculos ſimiles Ioui fulmine delectanti, Marti cingulum, & pectus Neptunno. Nam & Tyberianus in Prometheo ait: deos ſingula ſua homini tribuiſſe. Deniq; natũ Achillẽ uelut hominẽ perfectũ, mater in aquas intingit ſtygias, id eſt, durũ contra omnes labores munit, Solũ ei talũ nõ tetigit, nihilominus illud phy

ſicum ſignificare uolentes,quod uenæ quę in talo ſunt ad renum,femorũ atq; uirilium rationem pertineant,unde aliquæ uenæ uſq; ad pollicem tendunt,quod tractantes & phyſici & mulieres ad obtinendos partus & iſchiacos eodẽ phlebotomant loco,& emplaſtro mentaticum quem Stiſidem Affricanus in Aſtroſophiſtes uocauit pollici, & talo imponẽdum pręcepit.Nam & Orpheus illũ eſſe principalem libidinis indicat locum. Nam denique in entheroceglicis & ijſdem locis cauteria ponenda præcipiunt.Ergo mõſtrat quod humana uirtus quãuis ad omnia munita,tamen libidinis ictibus ſubiacet patula,unde & Licomedis regiam datur ut nutriretur, quaſi ad luxuriæ regnũ.Licomeden enim græcè quaſi γλυκομήδεν,id eſt,dulce nihilum.Omnis enim libido & dulcis & nihil eſt,denique & amore Polyxenę perijt & pro libidine per Talum occiditur.Polyxene enim græcè multorum peregrina dicitur,ſeu quod amor peregrinari faciat mentes ab ingenio ſuo; ſeu quod apud multos libido ut peregrinabunda uagetur.

Fabula

Fabula Myrrhæ & Adonis.

MYrrha patrem suum amasse dicitur, cum quo ebriato concubuit, cumq; eum pater utero plenam resciisset cognito crimine, euaginato eã persequi cœpit gladio. Illa in arborem myrrham conuersa est, quam arborem pater gladio percutiens, Adon exinde natus est, quid uerò sibi hac fabula sentiat, edicamus. Myrrha genus est arboris, de qua succus ipse exudat. Hęc patrem amasse dicit. Iste enim arbores in India sunt, quæ Solis caloribus cremantur, & quia patrẽ omnium rerum Solem esse dicebant, cujus opitulatu cuncta germinum adolescit natiuitas, ideò & patrẽ amasse dicitur, dumq; grandioris fuerit roboris Solis ardoribus crepãs rhagades efficit, per quas succum desudat, quod myrrha dicitur, & redolentibus lachrymosa guttulis fletus suaues scissuris hiãtibus iaculatur, unde Adonẽ genuisse fertur. Adon græcè suauitas dicitur, & quia hæc species odore suauis est, Adonẽ dicitur genuisse. Ideò autem Venerem amasse dicunt, quod genus pigmenti sit ualde feruidum, unde Petronius

Arbiter ad libidinis concitamentum myrr- hinum se poculum bibisse refert. Nam & Sutrius Comœdiarū scriptor introducit Glyceriā meretricē dicentē. Myrrhinū mihi adfers, quo uirilibus armis occursem fortiuscula.

Fabula Apollinis & Marsyæ.

MInerua tibias ex osse inuenit, de quibus tum in cōuiuio deorum cecinisset, cumq; eius tumentes buccas dij omnes irrisissent illa ad Tritonem, paludem pergēs, in aqua faciem suam speculatur dum turpia adiudicasset buccarū inflamina tibias eiecit, quibus Marsya repertis doctior factus prouocauit Apollinem cōcertaturū de cantibus, sibiq; Mydam regē iudicē deligunt, quē Apollo cum non recte iudicasset asininis auribus deprauauit. Ille criminis sui notā tonsori tamen ostendit, præcipiens ei ut si crimē eius cælaret, eū participem regni efficere. Ille secretū domini sui in terrā fodit, & in defosso terræ duxit & operuit. In eodē loco calamus natus est, unde sibi pastor tibiam faciens, quæ cum percutiebat dicebat; Myda rex aures asinales

finales habet, nihil minus quàm quod ex terra cõceperat, unde & Petronius Arbiter.

Sic commissa ferens auidus reserare minister
Fodit humum, regisq; latentes prodidit aures.
Concepit nam terra sonum, calamiq; loquentes
Inuenere Mydam qualem conceperat index.

Nunc ergo huius mysticæ fabulæ interius cerebrum inquiramus. A musicis hæc reperta fabula, ut Orpheus in Theogonia scribit. Musici enim duos artis suæ posuerunt ordines, Tertiũ uerò quasi ex necessitate adijciẽtes, ut Hermes Trimegistus ait. ἀγόντων, ψαλλομένων, αὐλομένων, hoc est aut cantantium, cytharizantium, aut tibicinantium. Prima est ergo uiua uox, quæ sibi in omnibus musicis necessitatibus celerrima subuenit, potest etiam limmata subrigere, & parallelos concordare, & distonias mollire & phthongos iuuare & ornare chromata. Sequitẽ secũda cythara. quãuis enim de his rebus desexaphesis dicũt, sicut Mariãdes scribit, multa de his faciat, tamen aliqua nõ implet, quæ uiua uox potest. Limmata enim facta nõ erigit, quilismata in se cathenata nõ implet. At uerò tibias artis musicę partẽ extremã poterit adimplere. Cy

thara enim Symphoniarũ grad⁹ habet quinque, secũdo quod Pythagoras ait dum numerorũ rhythmicos modulos ad Symphoniarũ adduxisset cõcordiã. Prima enim Symphonia est diapason, ꝙ est in Arithmeticis diplasiõ, quod nos in latinis unũ ad secundũ dicimus. Secunda Symphonia diapẽte, quod est in Arithmeticis hemiolius, quod nos in latinis duo ad tertium nũcupamus. Tertia Symphonia diatesseron, quod est in Arithmeticis epitritos, id est, tertius ad quartum. Quarta Symphonia dicitur tonus quod apud Arithmeticos Epogdous uocatur, apud nos quintum ad quartum, & quoniam ultra Arithmeticus ordo progreditur, non patitur propter nouenariũ limitem, quia dicimus alterius ordinis primus gradus est. Contigit ergo ut habeat quintam Symphoniã, quæ armonia nũcupatur, id est, octo ad nouem. Nullam enim ultra numerum coniunctionem inuenies. Habet igitur musica partes septem, id est, genera, diastemata, sistemata, phongos, tonos, metabolas & melumpæas, unde & Virgilius in sexto ait: Nec non Threitius longa cum ueste sacerdos, Obloquitur numeris septem discrimina

mina uocum. In Arithmeticis enim plenitudo formulæ eſt, ut eſt in geometricis tonus. Vox uerò habet gradus Symphoniarũ in numeris, quantum natura dotauerit ipſam uocẽ ut habeat arſis, & ut theſis quas nos latinè elationes & deiectiões dicimus. Tibia uerò uix unam & dimidiam perficit Symphoniam, una enim Symphonia quinq; Symphonias habet, ergo poſt artem muſicam Minerua reperit tibias, quas omnis doctus in muſicis ſonet, has propter ſonarum deſpuit paupertatem. Inflatas uerò buccas ideò riſiſſe dicũtur, quod tibia uẽroſę in muſicis ſonet, & idiomatum proprietati amiſſa, ſibilet potius rẽ quã enũtiet. Ideò illam iniuſte ſufflantẽ omnis quicunq; eſt doctior ridet, unde eas & Minerua, id eſt, ſapiẽtia exprobans proijcit, quas Marſya aſſumit. Marſya enim Græcè quaſi moros, id eſt, ſtultus, ſolus qui in arte muſica tibiam proponere uoluit cytharæ, unde & cum porcina pingitur cauda. Sed his duobus certantibus Myda rex reſidet. Myda enim Græcè quaſi μήδεν ἠδῶν dicitur, quod nos latinè nihil ſciens dicimus, ideò etiam aſininis auribus dicitur, quia omnis diſcernẽdi ignarus

Rhetoricis prima rhetorica, secunda dialecti ca. In geometricis, prima geometria, secũda arithmetica. In Astrologis, prima mathesis, secũda Astronomia. In Medicinis, prima gnostice, secũda uerò mantice. In aruspicinis, prima aruspicina, secunda paralisis. In musicis, prima musica, secunda apotelesmate, de quibus omnibus breuiter rationem perstringã necesse est. Aliud est enim apud grãmaticos aliena cognoscere, aliud est sua efficere. Apud rhetores uerò aliud profuso & libero cursu effrenata loquacitas, aliud cõstricta uirtutis indagandæ curiosa nexilitas. Apud Astrologos aliud est astrorum ac siderum cursus effectusq́ cognoscere, aliud significata traducere. In medicinis aliud est morborum agnoscere meritum, aliud infirmitatis uenientem concursum mederi. In geometricis aliud formulas lineasq́ depingere, aliud numeros formulis coaptare. In aruspicinis aliud est fibrarum particula, cumq́ inspectio aliud secũdũ battiadem euentuum immutatio. In musicis aliud uero est harmonia pthõgorum, systematum, & diastematũ, aliud affectus tonorũ, uirtusq́ uerborum. Vocis ergo pulchritudo

interna

interna artis secreta uirtutem etiam mysticã uerborum attingit. Sed hęc quãtum ab optimis amatur sicut ab Aristæo, ἄριστον enim Grçcè optimum dicitur. Tantum ipsa ars coniũctionem hominum uitat, quæ quidem serpentis ictu moritur, quasi astutię interceptu secretis uelut inferis transmigratur. Sed post hanc artem exquirendam, atque eleuandam uox canora descendit, & quæ apotelesmatica, phantastica, omnia præbet, & modulis tantum in secreto latãtibus, uoluptatũ reddit effectus. Dicere enim possumus quod Dorius tonus, aut coiẽs Phrygius torrẽs Saturno feras mulcens si Ioui aues oblectet. At uerò si rei expositio quęritur, cur hoc uestigandæ rationis caput immoritur. Ideò ergo & ne eam respiciat prohibetur, & dum uidet amittit. Nam perfectissimus Pythagoras dũ modulos numeris coaptaret, symphoniarumque pondera terminis Arithmeticis per melos & rhythmos, & modulos sequeretur, effectus uerò rationem reddere non potuit.

Fabula Phinei.

PHineus enim in modum auaritiæ ponitur, & à fœnerando Phineus dictus est. Ideò

Ideo cœcus qđ omnis auaritia cœca ſit,quæ ſua non uidet,ideo ei Harpyæ cibos arripiunt. At uero quod eius prandia ſtercoribus fœdant,oſtendit fœnerantium uitam rapinæ ingluuiem eſſe ſordidã, ſed has à conſpectu eius zetes & calais fugant, quia rapina ei aliquid de ſuo comeſſe non permittit,Grꝗce enim ζήτων καλὸν inquirens dicitur,Ideo uolatici, quia omnis inquiſitio boni nunquam terrenis rebus miſcetur. Ideo Aquilonis uenti filij,quia bona inquiſitio ſpiritalis eſt, non carnalis,ergo uenienti bonitate omnis rapina fugatur.

Fabula Alphei & Arethuſæ.

ALpheus fluuius Arethuſam nymphã amauit,quam cum ſequeretur in fontem conuerſa eſt. Ille in medijs undis ambulans non immixtus, in ſinum eius immergitur. Vnde & apud inferos obliuionem animarum trahere dicitur ἀλήθεια φῶς, id eſt, ueritatis lux. Arethuſa uero quaſi ἀρετῆς ἴσα,id eſt,nobilitas æquitatis. Ergo quid amare poterat ueritas,niſi ęquitatē? quid lux,niſi nobilitatem?

tatem? & ideo in mari ambulans nec miscea-
tur, quia lucidi ueritas omni malorum falsi-
tudine morum circũdata, pollui aliqua com-
mixtione non nouit. Sed tamẽ in sinu æquis-
simæ potestatis omnis lux ueritatis dilabit.
Nam & descendens in infernum; id est, secre-
ta conscientiæ ueritatis lux malarum
rerum semper in obliuio-
nem importat.

FVRII PVBLII FVLGENTII
LIBRI TERTII
FINIS.

ADAM-

AD AMPLISS. ANTISTITEM ET DD. RIcardum Noruuicensem Episcopum Anglicum digniss. Philippi Phasianini Bononien. Præfatio.

CAium Lælium uirum sapientem, dicere solitum fuisse accepimus, nihil uirtute quæ cum probitate coniuncta sit amabilius esse, nihilq́ quod magis homines ad diligendum alliciat. Quod quidem sapientis uiri dictum, quàm uerissimum esse appareat, cum sæpe aliàs, tum hoc potissimum tempore euidenti argumento perspexi. Nam cum celeberrimi nominis tui fama, illustrior etiam quàm Bononia recedens, olim reliqueris, ab ultimis Britanniæ sędibus ad nos huic iam dudum peruenerit, quæ te ueræ uirtutis, probitatis exemplar atq; imaginem quandam quam omnes uenerentur, esse prædicat. Admiratione huius tuæ uirtutis rarissimæ ac morum inflammatus, unumq;

præ

præ cæteris te mihi maximopere colendum atq; obseruandum esse proposui, atque adeò nulla licet tecũ necessitudine coniunctus (nullo'ue amicitiæ uinculo astrictus sim) animo tamen meo ita plane iam insedisti, ut sub oculis absens absentem te crebro reuocare, & nulla de re libentius, quàm de te cogitare soleam, quem tua de humanitate, religione, doctrina, liberalitate, atque incredibili sapientia magis, quàm ex dignitate, honoribus atq; diuitijs tuis pendere consueui. Illis etenim animi dotibus ac naturæ bonis exornatus, in patria tua & apud omnes ita uiges atque excellis, ut mortales reliquos longissimè præstes, nec grauitate senibus, prudẽtia & ingenio æqualibus, concedas. Quæ bona tot tantaq; simul omnibus admirationem maximam in te prębentia, O si me aliquis istic forte deus semel sistat, ut admirari, inspicere, contemplarique ualeam. Diuitijs mediusfidius Crassum me superare, atq; oculis meis multum debere profitear. Quod quoniam mihi interdictum denegatũq; uideo, fores amicitiæ tuæ, quod solum mihi relictum est, tam diu pulsare non desinam, quoad inter uiros, quos supremæ fortunæ

fortunæ amicos habes, me quoq; abs te numeratum fuisse cognouero. Atq; interim, ut desiderium hoc meum ardentissimum, quanto melius possim, leniam in Gugliemi Styllygtonis Archidiaconi Subderiēsis Anglici, uiri probi, atq; honesti sinu (ut hactenus feci) conquiescam. Quando is mecum arctissimo necessitudinis uinculo coniunctus, ita de te, quem summa pietate atq; incredibili obseruantia colit, multa iucūde narrare solet, ut nihil ab eo post publicas, priuatasq; lectiones, quas de me cum morigeratissimis eiusdē natiōis scholasticis audit, libētius auscultare soleam, quàm cum de tua graui prudentia, maximo rerum usu, atque suprema gloria dissertere occeperit. Ita enim fit, ut te coram oblatum, oculis meis ultro obuersari, non sine summa animi uoluptate, uidere uidear. Ad quem tamen, ut uerus mihi aliquādo aditus pateat, salutationem primam hanc tibi cum optima animi in te mei significatione ac sincera uoluntate impartiri, & eodem prope ritu, quo Persarum reges cum donis salutabātur, munusculū hoc ad te mittere uolui. Quod non auri neq; argēti honore, cuius uobis usus

abunde suppetit ornatū, sed in literaria officina sub ingenij incude elaboratum, in meæ erga te fidei atq; obseruātiæ, uerum pignus habebis, Palæphati scilicet libellum de nō credendis fabulosis narrationibus, quem è Græco in Latinum sermonem à me translatum, sub auspicio nomineq; tuo in publicum prodire non ab re duxi. Vt qui non nescius sim, quàm gratiora tibi literaria huiusmodi dona esse soleant, quàm aut auri uel argenti uis infinita, pro eo qđ in literis tu olim, cum in Gymnasio nostro Bononiensi, tum alibi altius caput extulisti, ut te bonarū disciplinarū, ac eruditorum hominū mirus amor teneat, ac pulchrū illud in te cōspicia⁹, quod dubiū quibusdam uideri posset, Plus ne scilicet honoris dignitati tuę literę, an literis dignitas adiecerit. Quamobrem munus hoc nostrum literariū libens, & uultu, quo te decet, hoc est iucundo hilariq; accipias, rogo atq; illud cum à sacris occupationibus tuis paululum feriatus fueris, & animū (quod sapientes uiri faciunt) aliquātulū remittere uolueris, in manus summito. Eius nanq; lectionē neq; iniucundam, neq;

ingratā tibi futurā esse spero. Quando & hæc otij delectationisq; gratia à Palæphato ipso scripta fuisse appareat. Veluti & à nobis quo que solatij causa, latinitate donata sunt. Cum enim præteritis saturnalibus à lectiōibus publicis Gymnasium refrixisset. Inq; Musęo nostro Alcēdonia essent, nactus otium, quod mihi feriæ literariæ & senatoria munera indulserant, qua nam re inter urbis nostræ cantus & tripudia, quæ passim interstrepebāt, solatium & ipse aliquod quærens, me libētius oblectarem, quā in Palęphati Græco libello nō satis occurrebat. Nam cum ex eius lectione incre dibilem uoluptatē paulò ante cœpissem, hanc eandem latinis, qui Græcarum literarum rudes essent, inuidere piaculum duxi. Eoq; magis quod proximo anno, cum in auspicijs nostris, quæ lectionibus publicis ex instituto nostro quotannis præmittere consueuimus, uitam mortalium ab infantiæ exortu ad hominis usq; occasum fabularum sensibus allegoricis describeremus, mentitoque Palæphati aliquibus in locis à me facta esset, cum opera mea latinè loquentem, auditoribus breui me daturum esse pollicitus sum. Itaq;, cum ut

promiſſis ſtarem, tum etiam, ut aliquem ex Grȩcis lucubrationibus noſtris fructum ſtudioſi iuuenes perciperēt, feci. Atq; adeò periculum quoq; aliquod, uerius de me facturus, num aliquantulum in Græcis ad huc literis promouerim, quam quod inanem gloriam ex hac re aucupari ſtudeā ad hoc munus deſcendi. Ad quod ſi me aptum, idoneumq; uidero, ſiq; labores meos tibi ſtudióſisq; hominibus non ingratos, neque iniucundos fuiſſe cognouero, ad alia quædam grauiora quȩ præ manibus ſunt, ædēda me me accingam, ut præmiſſos hos ueluti Rorarios armatura, & Cataphracti equi ſubſequantur.

Vale.

PALAE-

PHATVS DE NON CREDENDIS

*fabuloſis narrationibus à Philippo Pha-
ſianino Bonon. latinitate
donatus.*

HAec quidē de incredibilibus conſcripſi. Hominum nanq; alij, & ij maximè, qui ab omni ſapientia atq; eruditione alieni ſunt omnibus illis quæ utiq; dicantur, perſuaſi, fidem adhibere conſueuerunt. Quidam uerò natura prudentiores, curioſiq; magis, ac in rebus negotijsq; pluribus uerſati omnia illa, quę tradantur, fieri ut penitus credant adduci nequeunt. Mihi autem omnia, quęcunq; dicta iam fuerint, fieri quoque uidentur. Neque enim nomen duntaxat fuiſſe exiſtimandum eſt, nullus alíoqui ſuper his ſermo exiſteret. Verū tamen ea ipſa primum opera, resq; fuerunt, ac ſic demum ſermo illis ſuperinductus eſt.

ctus est. Quæcunque autem species & formæ dictæ fuerunt, factæ quoque eædem tunc temporis fuerunt. Quæ uero nunc minime extant figuræ, nullo unquam tempore fuerunt. Nam si hæ tunc quidem, & alio quoque tempore erant, nunc etiam existerent, rursusque forent. Quamobrem ipse sane Melissum & Lamiscum Samium historiarum scriptores laudo. In principio quicquid olim fuerit, & nunc quoque esse, atque futurum deinceps asseuerantes, quæ autem facta quædam reuera fuerant. Poëtæ nugatoresque plerique, in incredibile magis atque admirabilius quodpiam conuerterunt, ut ista legentes homines in maximam admirationem perducerent. Ego uero talia minime esse posse, qualia dicuntur, agnosco. Hoc unum tamen comprehendi, quod nisi aliquid super his factum fuisset, non quicquam utique diceretur. Accedens nanque ipse ad quam plurima loca & diuersas mundi regiones peragrans, senioresque percunctatus, quid nam super uno quoque eorum, quæ dicerentur, audiuissent, quæ ab hijs potissimum intellexi, quæue loca ipse uidi, & ut unum quodque illorum sese habere comperi in medium affero. At hæc quidem

dem non qualia falſo à Poëtis dicta olim fue rant,ſed ueluti, ad ea occulata fide perſpiciẽ da profectus agnoui,& hiſtoriam cõponens, in hunc modum perſcripſi.

De Centauris.

CEntauri tanquã feræ quædam fuerunt, quæ equorũ quidem ſpeciem totam, excepto capite,habebãt. Siquis eſt igi tur,qui talem hãc feram fuiſſe credat, impoſ ſibilibus hic planè fidem adhibere perſuade tur. Neq; enim ullo pacto equi atq; uiri natu ra cõformis eſt,neq; cibi eorum aliqua inter ſe ſimilitudo exiſtit,néue ratione aliqua po tis eſt,quod per os gutturq; humanum, equi cibus deſcendat. Atq; adeò ſi talis forma tũc temporis erat,etiam nunc utiq; exiſteret. Ve ritas autem rei ita ſe habet: Ixione Theſſaliæ regæ exiſtente in Pelio monte Taurorum ar mẽtũ quoddã furore ita correptũ,atq; œſtro exagitatum eſt,ut reliqua circumquaq; mõta na loca in acceſſa redderet. In domeſtica ete nim cultaq; loca cum impetu ingruẽtes Tau ri,ipſi arbores & fructus lædebant, arataq;

 corrum

corrumpebant. Præconio igitur publico nũtiari Ixion iussit, quod si quis esset, qui tauros hosce caperet, huic sese diuitias perquã plurimas dono daturum esse. Adulescẽtuli autem nonnulli ex montano loco pagoq́ꝫ quodam qui Nephele, hoc est nubes nuncupat. Equos domare tum primum aggressi, quomodo equites sessoresq́ꝫ dorso gestarent, illos docere excogitant. Prius etenim homines equis uehi nesciebant uerum curribus duntaxat utebantur, sic autem equorum dorso impositi equites illi, ad ea loca, ubi tauri erant, agẽtes eos impellebant, & armento sese superinijcientes tauros feriebant, & quandoquidem ab impetu taurorum illos inuadẽtium iuuenes impellebãtur, aufugiebãt statim, ueloci ores enim erant equi. At quotienscumq́ꝫ tauri firmato gressu consistebant, uertentes sese iuuenes eos iterum feriebant, atqꝫ hoc pacto eos interfecerunt. Et nomen ipsum Cẽtaurorum sortiti sunt, eò quod tauros catecenton, hoc est pungentes feriebãt, alioqui nihil tauri cẽtauris ipsis inest, sed equi atqꝫ uiri species illa ex hac re tantum existit. Cum itaqꝫ tali pro re ab Ixione pecunias donataq́ꝫ Cẽtauri repor

tauissent

tauissent,procp hoc facto ualde exultarent,cõ tumeliosi insuper ac superbi opibus ex illis facti, mala passim multa iam contra ipsum quocp Ixionem perpetrabant,qui quidẽ Ixiõ tunc temporis Larissam nuncupatam ciuita tem incolebat,qui uerò regionem illam tũc tenebat,Lapithæ uocabantur. Inuitati autem cum ab his Lapithis forte ad conuiuium Cen tauri essent, ebrij facti eorum mulieres diri- puerunt,quas cum equos inscẽdere fecissent, domum ilicò fugientes,quo impetus illos fe rebat,secum asportarunt,sicćp bellum aduer sus Lapithas Centauri ob hanc rem gerebãt, & nocturno tempore è montibus in planitiẽ descendentes insidias illis struebant. Diurno uerò tempore cum plura diripuissent, in fu- gam sese conuertentes,montana loca repete bant. Quibus ita recedentibus equorum dũ taxat caudæ capitàcp hominum à longè ap- parebant. Alienum itaque ac inusitatum spe ctaculum,hoc animaduertentes homines di- cere consueuerunt,Cẽtauri nos quidem inua- dentes,ex Nephele, hoc est, Nube nũcupato loco,mala multa nobis inferunt. Atcp ab hac uticp sermonis forma incredibilis fabula cõ-

ficta formataq́ue fuit, utpote, quod ex Nephele, loco ita dicto, equus & uir in monte congeniti fuissent.

De Pasiphaë.

PAsiphaën tauri pascẽtis amore captam fuisse fabulantur. Nec non Dædalum ligneã uaccã fabrecisse, & in eã Phasipham inclusisse, sicq́ue taurum, eam inscẽdentem mulieri admixtũ fuisse, quæ puerum ex hoc compressu uiri quidem corpus & bouis caput habentẽ conceperit. Ego uerò tale quidpiam minime factum fuisse dico. Primũ namque impossibile est, quod unius generis animal alterius ac diuersi generis animãtis mutuo amore detineatur. Nec utique possibile est canem & simiam, lupumq́ue & hyænam inter se, aut cum ceruo bubulum admisceri. Diuersi nanque generis atque naturæ animalia existunt. Neque adeò mihi taurus cum uacca lignea sese miscuisse uidetur, aut quod etiam nullo pacto ascendentem taurum mulier tolerare, uel conceptum cornua habentem in utero ferre potuerit. Veritas autem fabulæ sic

ergo se

ergo ſeſe habet. Minoa dicunt cum circa pudenda morbo laboraret, à Cride Pandionis, curatum fuiſſe, per illud autem curationis tēpus Minoëm iuuenis quidam ſatis formoſus Taurus nomine ſequebatur. Cuius cum Paſiphaë amore capta fuiſſet, illi miſcetur, puerumq; ex illius complexu genuit, quod uidēs Minos, ac tempus quidem ſupputans ex quo dolore pudendorum conflictari cœperit, agnoſcensq;, quod puer hic ex ſe natus eſſe nō poſſet, eò quod per aliquod tempus cum Paſiphaë uxore rem non habuiſſet, ex Tauro, potius iuuene puerum illum conceptum eſſe cognouit. Neq; tamen ob id eum interimere uolebat, quia ſui ipſius filiorum frater quodammodo ob ſimilitudinem aliquam eſſe uideretur. In montem tamen quendam eum relegatum mittit, ut in ſeruitij parte atque officio cum paſtoribus eſſet. Ille uerò bubulcorum imperio ſeſe ſubijcere minimè uolebat, quod cum Minos intellexiſſet, & ea quæ ab ipſo fiebant, quæue aduerſus eum dicebātur, ocyus illum comprehendi ac detineri, miſſis eo ciuibus ſuis, iuſſit, & ſiquidem ſpōte ſequeretur, ſolutum ad ſe accedere ſinerent mādauit, ſin

dauit, ſin

uit, sin minus, ligatum perducerent. Quo intellecto adolescēs ipse protinus inde abijt, seq́ue in montes recepit. Vnde oues diripiens uitam sic degebat. Verum cum Minos aliam quoque, & eam quidem maiorem turbam, ad eum comprehēdendum misisset. Iuuenis ille fossam sibi profundam faciens, intra eam sese ipsum cōclusit, ubi tauro sic existente. Si à Minoë iniustus quispiam uir aliquando deprehensus fuisset, ad taurum protinus, ab eo interimendus, pœnasq́ue illi daturus, mittebatur. Atq; adeò cum Theseū olim Minos hostem cœpisset, ad taurum eum misit, tāquàm manibus eius periturum. Qua re ab Ariadna cognita, ensem in carcerem, quo Minotaurū interfecit, ad eum præmisit.

De Actæone.

ACtæona à proprijs deuoratum canibus fuisse dicunt, quod quidem totū falsum est. Canum nanq; ea propemo pemodū peculiaris natura est, dominum in primis suū uel maximo amore prosequi, prę sertimq́ue uenaticorū, qui cunctis hominibus adulan-

adulantes, cauda blandiuntur. Quidam tamē eius opinionis sunt, ut Actæonem ipsum dicant cum à Diana in ceruum transformatus fuisset, à uenatoribus quibusdam interfectū fuisse. Mihi uerò Dianā ipsam, quod uolebat hac in re efficere non potuisse uidetur. Nanq; uerum nullo pacto est ceruū ex homine, rursusq; ex ceruo hominem factum fuisse. Hasce autem fabulosas fictiones ob id ipsum Poëtę formantes, in mediū adduxerunt, ut talia audientes cæteri homines, à contumelia superbiaq; in diuinum numen utenda abstinere debeant. Rei uerò huius ueritas ita sese habet: Actæon Arcadicus genere uir erat, uenationis amator, qui quidem ob id multos canes alebat, & cum eis in montibus uenabatur, bonarum rerū atq; facultatis suæ negligēs prorsus. Illo autem tempore omnes homines proprijs manibus laborabant, operarijq; per se erant. Neminem nanq; omnino seruum habebant, sed illi ipsi terrā agrosq; suos colebant, & sic quisq;, qui terram maximè colebat, ex hoc opere laboriosissimus ditissimusq; euadebat. Actæoni uerò rei domesticæ curā negligenti, quinimò uenationi duntaxat intento, facul

co,facultas omnis ac uita defecit,cũ aũt nihil amplius in bonis haberet,in illum homines dicebant: Heu miser Actæon, qui à proprijs canibus consumptus es; nam & modo nunc lenocinium exercens infeliciter ages, dicere uidelicet,putabant fore quoque ut à meretricibus deuoratus esset. Atque ita tale quippiã de Actęone factum est.

De equis Diomedis homines comedentibus.

DE Diamedeis quoq; equis, quod homines comederent,dicitur,quod quidem omnino ridiculũ est. Animal etenim istud hordeo fœnoq; magis, quã humanis carnibus delectatur. Veritas aũt hæc est: Cum antiquiores illi homines primi per se operarij essent,ac cibũ ob id plurimamq; substantiam possiderent,utpote per terrã ipsam manibus suis colẽtes,equos pascere ipse Diomedes cœperat,& usq; adeo equis ipsis tãtisper delectatus est,quoad sua bona perdidit. Omnia nãq; diuendens,in equorum nutrimẽtum consumpsit.Qua ex re amici eius equos illos hominiuoras,hoc est,humana carne uescentes nuncupabant,& sic tali ex facto fabulosus hic sermo in medium adductus est.

De

De Orione.

IOuis Neptuni atq; Mercurij filius Orion fuisse dicitur. Nam Hyreus Neptuni & Alciones unius Atlantis filiarum in Tanagra Bœotiæ habitabat. Hospitalissimus autẽ cum esset, deos aliquando hospitio susceperat. Iuppiter autẽ Neptunus atq; Mercurius cum forte hospitio suscepti ab eo fuissent, ac benignitatem illius admisissent. Eum, ut quicquid uellet peteret, exhortati sunt. Hic uerò cũ sine filijs esset, puerũ sibi dari petijt. Quocirca Dij tres illi cum bouis pellem ab eo in eorum honorem sacrificati, accepissent in eã urinã ueluti semẽ infũdẽtes minxerũt, & sub terrã illã occultari, ac mox post mẽses decẽ suscipi iusserũt. Quibus decẽ mẽsibus decursis, natus est Vriõ, sic primum quidẽ denominatus, eò quia dij tali pacto urinã intra coriũ illud infuderant, postea uerò propter bonum nominis sonum Orion dictus est. Cum autẽ hic simul cum Diana uenaretur, eam uolare uelle aggressus est, quæ illi ob hoc indignata Scorpionem è terra in illum emisit, qui cum eum circa calcaneum pedis percussisset,

interfecit. Huius uerò sic mortui miseratus Iuppiter inter sydera ipsum collocauit.

De seminatis Gigantibus.

Dicitur etiã, quod Cadmus, ut memorant, cum in Lerna Draconẽ interfecisset & dentes eius collegisset, eos in propria terra seminauit, ex quibus postea nati sunt uiri armati. Quod si uerum fuisset, nullus hominum nostri temporis, aliud quipiã unquam præterquàm dentes Draconis seminarit, huius tamen rei ueritas ita sese habet, Cadmus genere Phænicius erat, is Thebas aduersus fratrem Phænicum bellũ de regno gesturus profectus est. Cum plura uerò alia bona hic, ut qui rex erat, haberet, dentes inter cætera Elephãtis eburneos habebat. Thebanorum autem rex Dracon Martis filius erat, quẽ cũ Cadmus interfecisset, eius regnũ occupauit. Amici itaq; Draconis, bellum aduersus Cadmum gerebant, contra quem, & Draconis quoque filij insurrexerunt, qui quidem omnes tam amici quàm filij posteaquã uiribus inferiores facti, superatiq; ab eo fuerunt,

[ς]unt, Cadmi bona atq; diuitias diripientes, [p]ræsertimq; dentes ipsos eburneos, quo im[p]etus illos ferebat, aufugiebant. Alij nanq; [a]lio dispersi disseminatiq; spargebantur, qui [q]uidam in Atticam, nonnulli in Peloponnesum, [p]lerique in Phocida, alij uerò in Locrida per[u]enerunt, à quibus quidem mox locis uenien[t]es, Thebanis bellum inferebant. Difficilesq; [a]c molesti admodũ bellatores erant. Postea[q]uam igitur eburneos dentes, quos Cadmus [h]abebat diripientes aufugere, Thebani dice[b]ant, quod talia tanquàm horrẽda mala hæc [s]ibi ipsis Cadmus draconem necando, intu[l]erat. Ex cuius quidẽ dentibus multi strenui, [f]ortesque uiri, hac & illac disseminati sparsi[q]ue, hoc est sati, illis ipsis bellum inferebant, [q]uo quidẽ ex euento fabula hæc conficta est.

De Sphinge.

DE Cadmea Sphinge dicunt, quod fera quidem hæc fuit, quæ corpus canis habens, caput & faciem puellæ, alas [u]erò auium, atque hominis uocem haberet. [I]n Sphincio autem monte sedens hęc, ęnig-

ma quoddam unicuiq; ex ciuibus proponebat, & quęcunq;(illud soluere nescientem) interimebat. Quod cum soluere Oedipus propositum ænigma sciuisset, sese ipsam (ut quæ grauato animo id ferebat) ex monte dejciens, interfecit. Sermo aūt hic incredibilis, ac res ipsa impossibilis est. Neq; enim talis species, formaq; fieri ullo pacto potest. Atq; adeò illud sane perquàm puerile admodum est, ænigma non soluentes homines, ab ea tam facile interemptos iri solitos, uel eam à Thebanis feram ob id sagittis confossam non fuisse stultũq; credere prorsus est, ciues suos ueluti hostes essent, ita à Thebanis contemptos fuisse, ut à fera illa deuorari permitterentur. Habet igitur sese hoc pacto ueritas: Cadmus cũ mulierem Amazonida, cui Sphinx erat nomen, secũ haberet, Thebas peruenit: Cumq; Draconem interfecisset, huius ipsius regnum occupauit. Post hæc & Draconis sororẽ, cui Harmonia erat nomen, cœpit. Intelligẽs aūt Sphinx quod Cadmus aliã duxisset uxorem, ac sibi persuadens multos ciues se abeũtem secuturos esse, quàm plurimas diuitias rapiens, secũq; celerem canem ducẽs, quem Cad

nus habebat,cum his omnibus in Sphinciũ montem nuncupatũ peruenit,& exinde Cadmo bellum inferebat,incursiones autem insidiando,cum per unũquenq; ex illis mõtibus faceret, singulis horis plures homines interimebat. Vocant autem Thebani incursiones ipsas ænigmata. Diuulgabant hoc autẽ passim ciues in hunc modum dicentes: Argiua Sphinx nos, ænigma quoddã proponens,diripit. Quonam autem modo ænigma faciat,inuenire nemo nostrũ potest. Publico itaq; edicto nũciari Cadmus iussit Sphingem interficienti, diuitiarum per quam pluriũ præmiũ esse propositũ. Ad quã cum Oedipus Corynthius accessisset,uir equidẽ bellicis in reb9 clarus,ac strenuus cũ equo ueloci quẽ secũ habebat,unà cum Thebanis quibusdam, quos in societatẽ sibi assumpserat, nocturno tempore,cum his montem uersus accedens, Sphingem ipsam de medio sustulit. Pro quib9 euentibus fabula hæc in medium adducta fuit.

De Vulpe.

DE Telmesia Vulpe dicũt,quod Thebanos hæc rapiẽs deuorabat. Quod quidem

H a

quidem omnino ſimplex ac fatuũ eſt. Neq; enim quodpiam aliud animal eſt, quod terreſtre exiſtens hominem rapere atq; aſportare ualeat. Vulpes inſuper paruum animal ac debile eſt, fuit autem quidpiam tale: Thebanus uir quidam, bonus ac pulcher ſatis admodũ fuit, qui Alopix nomine, hoc eſt, Vulpes nominabatur. Hunc autem cum aſtutiſſimus eſſet, & omneis homines prudentia ſuperaret, Thebanorum rex ueritus ne ſibi inſidias aliquando strueret, é ciuitate expulit. Qui cũ ualidiſſimum ſibi exercitum comparaſſet, aliosque ſecum mercenarios milites adduxiſſet, Thelmeſium nũcupatum collem occupauit, unde deſiliens, Thebanos prædabatur. Dicebant itaque Thebani homines, Alopix, hoc eſt, Vulpes dictus, circumquaque decurrens nos ſubiugat. Ad hunc autem locum uir quidam Cephalus nomine, genere Athenienſis, qui magnum exercitũ habebat, cum perueniſſet Thebanis auxiliũ ferens, Alopeca hũc, hoc eſt, Vulpem nominatum interfecit, atque eo ex loco exercitum eius nomen depulit.

De Ni-

De Niobe.

Niobem dum uiueret, super filiorũ suorum sepulchrum lapidem factum esse memorant. Quicunque autem ex lapide hominem, rursusq; ex homine lapidẽ fieri posse credit, stultus hic quidẽ planè est. Verum autẽ hoc habet: Niobe mortuus sui ipsius liberis cum lapideam imaginem sibi constituisset, eam supra natorum suorum sepulchrum posuit. Nosque ipsi hanc utiq;, qualis reuera esset, inspeximus.

De Lynceo.

Lynceum dicũt, quod ea etiam quæ sub terra prospiciebat, quod quidẽ falsum prorsus est. Nam ueritas ita sese habet: Lynceus æs, argentum, cæteraq; metalla primus inquirere cœpit. In qua quidem metallorum inquisitione, lucernas secum intra terræ penetralia circunferens, ibidem eas fortè relinquebat, ac sursum ipse æs ferrumq; reportabat. Quod factum uidentes homines, dicere consueuerant, quod Lynceus subterranea

etiam prospiciebat, ob idq; argentũ inde sursum afferebat.

De Cæneo.

CAenea inuulnerabilem omnino fuisse aiunt. Quicunq; autem hoc ad credendum suscipit, quod homo quispiã ferro inuulnerabilis existat, amens hic reputandus est. Veritas itaq; sic se habet: Cæneus genere Thessalus, uir erat bellicis in rebus strenuus ac potens, pugnãdiq; scientia præditus, qui cum multis in bellis olim fuisset, nullo tamen unquam tempore uulneratus fuerat. Atque adeò cum Lapithis simul quãdoque pugnans, à Centauris interfici nullo modo potuit, sed ab illis solum comprehensus cum fuisset, multitudine illorum obrutus est, sicq; cõsumptus fuit. Eius itaq; defuncti Lapithæ cadauer suscipiẽtes, nullisq; cõfossum uulneribus corpus inuenientes, dicere cõsuéuerant, Cæneus cum alias toto suæ uitæ tempore inuulnerabilis fuerit, itidem sine ullis nũc quoque uulneribus mortuus est.

De Cy-

De Cygno.

IDem quoque sermo de Cygno Coloniẽsi circunfertur, Illum nanq; dicunt inuulnerabilem pariter fuisse, eò quod cum pugnator quoque is, scientiæq; bellicæ peritissimus esset, ac Troiano in bello ab Achille lapide percussus fuisset, minimè uulneratus est. Eius itaq; cum defuncti cadauer homines intuerẽtur, quod inuulnerabilis quoque hic esset diuulgabant, atque ita nomine quoq; ipso inuulnerabilis nuncupatus est. Assentitur hac in re mihi, meumq; sermonem hunc affirmat & contestatur Aiax Thelamonius. Nanq; & is quoq; inuulnerabilis dictus est, qui uel se ipsum ense proprio peremit.

De Dædalo & Icaro.

DAedalum unà cum Icaro filio, quandã ob causam in carcerẽ à Minoẽ inclusum fuisse aiunt, qui quidem Dędalus cum fictitias sibi pennas fabrefaciẽdo aptasset, unà cum Icaro illinc exiluisse fertur. Scientiam uerò hunc uolantes homines faciendi absque ulla machina, & artificio, pennasq;

prǽsertim fictitias habentes, caluisse impossi bile est. Tale igitur hoc erat quod ab eis di- ctum est: Dædalus cum in carcere esset, ac se se ipsum per fenestram quandam demisisset, scapham mare sulcaturus, inscendit, quod si- mulatq́ue Minos intellexit, quæ illum abeun tem nauigia insequerentur, mittit. Id autem Dædalus atque Icarus agnoscentes, persecu- toresq́ à tergo instare animaduertentes, uen to terribili ac uehementi cum impetu flante usi, aduolantes, hoc est, nauigantes circũ pela gus uertebantur. Atq; is ipse Dædalus in ter ram cum peruenisset, incolumis seruatus est, Icarus uerò in mari perijt, à cuius quidem no mine Icarium mare denominatum est, qui cũ postea ab undis in terram eiectus Icarus fu- isset, à patre Dædalo sepulturæ demandatus fuit.

De Atalanta & Milanione.

DE Atalanta & Milanione hoc etiam referunt, quod illa quidem in Leænã commutata fuit, hic uerò Leo factus est. Veritas tam rei huius talis est: Atalanta & Milanion cum simul in uenatione essent, Ata lantæ

lantæ puellæ, ut secum in coitu misceatur Milanion persuadet, atque ob id in speluncā coiturus, eam perducit, simulq; conueniunt. Sed in eo forte antro Leonis atque Leænæ cubile erat, qui cum illorum uoces audissent, egressi cum impetu, Atalantam atque Milanionem dilaniarūt. Non multo autem tempore post Leone ac Leæna ipsa exinde egredientibus, qui socij in uenatione Milanionis erant, in huiusmodi animalia Atalantam atque Milaniona transformatos fuisse existimabant. Reuersiq; in ciuitatem, ipsi talia passim de Atalanta & Milanione, quod in leones mutati fuissent diuulgabant.

De Callistone.

ET de Callistone talis quoque sermo exístit quod uenatrix cum hęc esset, ursa facta est. Ego uerò dico etiā hāc ipsam montes inhabitantem, ubi ursa quædā forte inerat, ab ea in uenatione consumptam fuisse. Quicūq; igitur in uenatione cum ea erāt, non illam amplius ex ursæ cubili egredientem, sed solam ursam uidentes, quod Calli-

sto puella ursa facta esset, dictitabant.

De Europa.

EVropam Phœnicis filiam, cũ à tauro uecta fuisset, ex Tyro in Cretam mari peruenisse censent. Mihi uerò longè secius fuisse uidetur, eò quod neq; taurus, aut equus tam profundum pelagus trãsfretare potuisse uideatur, neq; utiq; puellam Europam supra taurum tam ferum animal ascendere uoluisse, Atq; adeò si Iuppiter Europam in Cretam accedere in animo habuisset, meliorem sen'e uiam, quàm hęc erat, inuenire potuisset. Veritas rei hoc habet: Cretensis uir quidam cui Taurus nomen erat, bellum in Tyrrhena regiõe gerebat, hic cum plures alias eo in loco puellas rapuisset: Europã præcipuè regis filiam, postremo captiuam, abduxit. Qua ex re dicere homines solebant, Europam regis filiam taurus asportauit, ob idq; fabula hæc conficta fuit.

De Dureo equo & Troia.

AChiuos ligneo in equo Iliũ expugnauisse tradũt, qui quidem sermo uanus

utique

utique ac fabulosus omni ex parte est. Veritasq́; ipsa hoc habet: Equum ligneum ita fabricarunt Græci, ut magnitudine sua portas urbis superemineret, ne portis recipi aut intra mœnia duci ullo pacto posset. Ductores uerò iuxta ciuitatem ipsam concauo in loco quodam sedebant, qui in huncusq́; diem Argiuorum insidiæ uocatur. Transfuga autem Sinon cum ad Ilium peruenisset, Iliensibus ipsis persuadet, ut equum illum intra ciuitatē suam ducere omnino debeant, hoc ipsum addens quoq́; fore, scilicet, ut nullo pacto deinceps Græci, aduersum eos accedere possent. Cui audientes Troiani cum fuissent, & portas quoq́; urbis deposuissent, equum ipsum introducentes admittunt. Prandentibusque mox ipsis cum securitate, ac nil tale uerentibus Troianis, impetu facto, eos adorti sunt Græci. Ac tali quidem pacto Troia capta est.

De Aeolo.

AEolum uentorū regē fuisse aiunt, qui Vlyssi uentos in utre conclusos dedit. Quam quidem rem fieri impossibile esse, omni

esse omnibus manifestũ existimo. Verisimili us utiq; fuisset id quod erat, dixisse, Aeolum scilicet Astrologum fuisse, qui Vlyssi tempora, quibus exortus flantium quorundam uentorum fierẽt, prædixerit. Mœnia insuper hic ciuitatis suæ ex ære circundata habuisse traditur, quod etiam falsum omnino est. Armatos nanq; uiros, ut reor, potius ille habebat, qui ciuitatem eius præsidio custodiebant.

De Hesperedibus.

HEsperides mulieres quasdam fuisse tradũt, quibus mala aurea super malo arbore, quæ draco custodiebat, fuerant. Ad quæ quidem poma aurea Hercules expeditionem fecerit. Veritas tamen rei huiusmodi est: Hesperus uir quidẽ Milesius erat, qui in Caria habitabat, duasq; filias habebat, quæ Hesperides nominabantur. Illiq; ipsi oues pulchræ atque fœcundæ erant, quales & nunc in Mileto quoque sunt, quæ quidem ob aureæ iam oues nuncupantur, quoniam pulcherrimum omnium rerum aurum est, & illę quoque pulcherrimæ erãt. Mila etenim ut po

ma, sic

ma,ſic oues quoque apud Gręcos uocantur, quæ quidem Mila,hoc eſt,oues cum circa maris littus paſcentia Hercules uidiſſet, ea abigendo comprehendens,naui ſuę impoſuit,ſimulq́ earum paſtorem nomine Draconem ſecum domum perduxit, & hoc nõ amplius Heſpero iam ipſo uiuente, ſed eius duntaxat ſuperſtitibus filiabus.Dicebant itaque homines: Aurea equidẽ mala uidimus,quæ ab Heſperidibus Hercules, Draconem quoque cuſtodem interficiens,abduxit. Sicq́ exinde fabuloſus ſermo confictus formatusq́ fuit.

De Cotto & Briareo.

DE Cotto & Briareo dicunt, quod cũ uiri eſſent, centum tamen manus illi habebant.Quod quidem uelle dicere quomodo non ſtultum prorſus eſt? Verum hoc autem in ſe habet: Ciuitati in qua illi habitabãt Ecatontachiria,hoc eſt, Centimanus nomen eſt. Erat autem ciuitas illa,quę nunc Oreſtiades uocatur.Dicebant itaq́ homines Cottus,Briareus & Gyges Ecatonchirei,hoc eſt,Centimani auxilium dijs afferentes aduerſus Tita

De Dædalo.

ILlud etiam de Dædalo narrant, quod statuas per se ambulantes fabrefaciebat. Ire uero sua sponte statuam impossibile mihi sane uidetur, uerum autem hoc habet: Quicunque tunc temporis statuas uirorum statuarij faciebant, imaginesque exornabãt, iunctos adnexosque corpori pedes quibus inniterentur habentes, uiriles statuas faciebant. Dædalus uero ipse uno pede tantum elato, sese uertentes statuas formabat. Quamobrem id uidentes homines, statuas à Dedalo factas ambulare dicebant, ac non ut cæteras consistere. Quemadmodũ nunc quidem etiam dicimus, quod picti sint homines pugnantes, & uertentes sese equi, ac naues in undis sese submergentes.

De Phineo.

NArrationibus quoque fabulosis de Phineo dicunt, quod Harpyiæ substantiã eius asportabant, existimãt uero quidam feras uolatiles has fuisse, quę cibaria ex Phinei mensa diriperent, Veritas tamen sic habet:

habet: Phineus Peoniæ rex erat, qui cum ad senectutem peruenisset, uidendi usum prorsus amisit, simulque liberi eius mares mortui sunt, filiæ uero illi, Pyria & Erasia dictæ erāt, quæ paternam substantiam omnem destruebant, adeo ut Phineum miserum Poëtæ dicere cœperint, cuius bona Harpyiæ ita dilapidarent. Huius uero Phinei misericordia moti uicini eius Zethus & Calais, qui Boreæ uiri non ignobilis filij erant, auxiliumq; illi afferentes, filias eius è ciuitate expulerunt, ac diuitias bonaq; illius dispersa in unum congregantes, Thracensem quendam illorum custodiæ præfecerunt.

De Metra.

DE Metra Erisichthonis filia aiunt, q̄d quotienscunque pater suus utiq; uoluisset, formam mutare consueuerat, quod quidem credere ridiculum prorsus est. Quomodo enim quæso uerisimile sit, ex puella bouem, rursusq; canem uel auē fieri posset. Verum autem sic habet: Erisichthon uir Thessalus erat, qui consumptis facultatibus suis

suis, pauper effect⁹ est, huic uero filia pulchra & honesta, raræq; formę erat, quæ Metra nominabatur, hãc quicunque uidisset eius amore protinus detinebatur, argẽto autem illius temporis homines procíq; in sollicitãdis mulieribus minimè utebant̃, sed dabant alij quidem equos, nõnulli boues, quidam oues, uel quodcunque ipsa, tanquàm sibi magis gratũ uoluisset, quo circa Thessali hoc uidẽtes, passim dicere consueuerant, congregatum scilicet Erisichthoni uictũ opera ac beneficio Metræ eius filiæ fuisse, quæ patri equos, boues aliaque per quàm plurima suppeditabat. Quibus ex rebus fabula conficta fuit.

De Geryone.

GEryonem tria capita habuisse dicũt, quod totum plane impossibile est, corpus aliquod esse quod tria habeat capita, sed tale quid omnino fuit: Ciuitas in Euxino ponto est Tricarinia, hoc est, tricipitia nuncupata. Erat autem tempestate illa Geryon inter alios homines nomine famigerat⁹, ut qui diuitijs, multisq; rebus maximè excel-

lebat, boum inter cætera armentum perquã admirabile habebat, ad quod cum Hercules ut boues abigeret accessisse, sese illi opponẽtem Geryonẽ de medio sustulit, sicq; boues abduxit, quæ omnibus eas, dum circumagerentur, inspicientibus, magnam admirationem incutiebant, mediocris nanque illis magnitudo quædam inerat, à capite quoque ad ilia usque paruæ simæq́ue erant, cornua prorsus non habebant, ossa uerò & longa & lata quidem apparebant. Percunctantibus itaque hominibus, cuius nam boues illæ essent, eas Herculem, Geryonis Triacrinij, hoc est, tricipitis existentes, abegisse nonnulli asseuerabant, ex quibus dictis Geryonem ipsum tria capita dubio procul habuisse quidam existimabant.

De Glauco Sisyphi.

GLaucum quoque ab equis consumptum fuisse tradunt, ignorantes scilicet equorum nutritorum hunc etiam fuisse, qui domestica bona nulla in re curabat, quinimò sumptus perquàm maximos

cum quo-

est quotidie magis ac magis faceret, consumptus est, sicq; uictus omnis, ac facultas postremo ille defuit.

De altero Minos Glauco.

ET hæc ipsa quoq; fabulosa narratio tota ridicula est, quod Glaucū, cū is mel bibens perijsset. Minos pater intra sepulchrum, & una cum eo Polyidum domini medicum uiuentem adhuc, dimersit. Qui quidem medicus, cum Draconem quēdam mortuo Draconi cuipiam herbam porrigentem animaduertisset, qua illum ad uitam reuocabat, itidem ipse, eadem herba, in Glaucū facere orsus, eum ad uitam resurgere fecit, quod quidē nullo pacto fieri potest, impossibileq; omnino uidetur. Quod uero factum fuit tale quidpiā est: Glaucus cum mel biberet ualde perturbatus est, plurima'. p illi cholera usq; adeo mota est, ut anim⁹ illi prorsus defecerit. Ad hūc ita male se habentē, quā plurimi alij medici, diuitias sese cōsequi posse sperantes uenerunt. Polyidusq; præsertim, qui cum in memoria herbæ cuiusdam naturā haberet,

quàm à medico quodam, qui nomine Draco dicebatur, perceperat, hac eadẽ usus Glaucum protinus saluti prístinæ restituit. Dicebant itaq; quidã hoc animaduertentes, Glaucum ex potu mellis mortuũ, Polyidi curatione uitam reuocatum fuisse.

De Glauco marino.

CAnitur insuper, quod & hic Glaucus, cũ herbam olim quampiam comedisset, immortalis est factus, & nunc quoq; in mari habitat, hoc autem credere herbã hanc Glauco duntaxat, neque alteri cuipiam ut assequeretur, contigisse, hominẽq; in mari uel aliud quodpiam terrestre animal uiuere, puerile admodum est. Hoc habet nanque in se ueritas: Glaucus piscator, uir erat genere quidem Athedonius, urinatorq; prę cæteris eximius, qui uel cunctos sui temporis natatores in undis exuperabat. Contigit autem quod cum hic prope portum ante omnium cõspectum, qui in ciuitate erant, nataret, ab omnibusq; uideretur, in locum quendam ei natare con

re contigit,ut mox per aliquot dies,uiſus ab amicis non fuerit, natansq; mox ab eis iterū uiſus eſt. Quærentibus ergo domeſticis eius, ubi nam locorum per ea tempora, quibus ui ſus non fuerat,habitaſſet, in mari ſeſe fuiſſe falſo reſpondebat. Piſces præterea unum in locum plures concludens & occultans aduer ſabat,ut hyemali tempore quando reliqui pi ſcatores nullos capere piſces poterant, ſolus ipſe haberet. Ciuibus ob id quoſcunq; piſces exoptaſſent,ſeſe protinus allaturum eſſe pol licebatur,,ſicq; & quos utiq; uoluiſſent eis ſta tim afferebat,Glaucus ob id marinus uocita batur. Qui mox cum in marinam feram inci diſſet,ab ea conſumptus eſt. Quo è mari nuſ quam redeunte,Glaucum in mari uiuere atq; ibi conſidere fabulati ſunt.

De Bellerophonte.

Bellerophontem ab equo Pegaſo, qui pennatus erat,geſtari ſolitum fuiſſe tra dunt. Mihi uerò abſurdum prorſus ui detur equū uolitare poſſe, etiamſi omnium

auium pennas sibi adiunxisset, Atque adeo si quandoque tale animal fuit, nunc etiam utique existeret. Illum etiam Bellerephontem aiunt Amisodari chimaeram interfecisse, quae quidē belua erat, ut dicitur, prima leo, postrema draco, media ipsa Chimaera. Quidā uero existimant hanc feram fuisse tria capita habentē, quod impossibile est. Leonem scilicet similibus cum alijs animantibus cibis atque domesticis uti, quod uero mortalem naturam habuisse, ignemque eam ipsam spirasse dicitur, puerile est. Cui nam enim quaeso potissimum ex illis tribus capitibus in reliquum corpus potestatem fuisse dicēdum est? Verum ergo ita habet: Bellerophontes Phrygius uir erat, genere quidem Corynthius bonus pulcherque satis, Hic cum nauigium sibi praeparasset, maritima circumquaque loca depraedabatur, nomen autem nauis Pegasus erat, ut nunc quoque suum cuilibet nauigio nomen est inditū. Nomen autem id Pegasi nauigio magis, quā equo aptum fuisse uidetur. Ea uero tempestate Amisodarus rex ad Xanthū flumen habitabat, sub quo altus mons Telmissus nomine erat, ad quem duo ascēsus, per planiciem, pa

scuaque

sceuáq; ab anteriori ciuitatis Xãthiorum parte, erant, tertius retro à Caria, reliqua uerò loca inculta inaccessáq; prorsus iacebant, horúmq; in medio hiatus terræ satis magnus erat, unde uel ignis utiq; superascendebat, his autem mõs alius Chimera dictus adiacebat. Illo uerò tempore, quemadmodum eius regionis incolæ narrant, ante planiciẽ illam habitatam Leo quidam erat, retro uerò Draco unus, qui pastores ambo circumquaque lędebant. Ad quæ loca Bellerophontes accedens, montem expugnauit & Telmissus ab eo simul concrematus est, feræq; illæ sic periérũt. Dicebant itaque eius loci habitatores Bellerophontẽ illuc cum Pegaso appulsum, Amisodari Chimeram perdidisse, quo ex facto fabula conficta est.

De Pelope & equis eius.

PElopem cũ alatis equis Pisam, ut Hippodamiam Oenomai filiam desponsaret, uenisse dicunt. Ego uerò eadem ferme de Pelope dico, qualia & de Pegaso quoque dixi. Si enim Oenomaus Pelopis altos

Jud post hæc absurdum est, quod de Phrixo quoque dicitur, quod salutis suę autorem, seruatoremq; arietem cum mactauisset pellem ei detraxit, quam Aeetæ muneris loco, ut filiam eius in uxorem haberet, dedit. Hic uero Aeetes Colchorum rex erat. Vide autē quomodo tunc temporis pelles huiusmodi arietinæ rarę apparebant, quæ Regem quoq; ad filiam propriā illi pro hoc dono, ueluti eius dote in matrimonium dandam, impulerit. Licet eum usque adeo magnificaret, ut nullius mariti cōnubio dignam hactenus existimasset. Iam uero quidam ut risum (quem pellis hæc mouere posset) effugiant, aureā hanc pellem fuisse adiungūt, quæ si aurea quidem fuisset, tanto minus a Rege capi, ut quam Phrixus ei peregrinus uir dabat, oportere uidebatur. Dicitur quoque ad hoc uellus aureum Iasonem unà cum Græciæ proceribus nauem Argo nuncupatam, impulisse. Verum enimuero neque Phrixus mihi tam ingratus erga arietem benefactorem suum fuisse uidetur, ut eum perdere uelle sustinuerit. Neq; etiam si splendidissimum smaragdisq; plenum uellus hoc fuisset, uel propter hoc solum nauem

Argo illuc Iasonem nauigando impulisse credendum est. Veritas itaq; sic sese habet: Athamas Graecorum exercitus in Phrygia praefectus erat, huic autem diuitiarum suarum procurator, ac ueluti custos erat uir quidam nomine Aries, quē praeceteris fidelem sibi maximè esse existimabat. Is cum fortè Athamātem de nece Phrixo paranda cogitare intellexisset, Phrixo id protinus significat, qui quidem hoc audito, nauem actutum praeparauit, & in ea diuitias perplures imposuit, simulq; Pelopis matrem in eadem naui sibi adiūgit, quae Eos, hoc est, Aurora dicebatur, haec quoque suis ex opibus atq; diuitijs imaginem auream cum sibi fecisset, eā naui imposuit. Quo facto simul cum his bonis Phrixus, Helle & Aries nauigantes abire. Contigit autē, quod nauigatione illa Helle puella prae imbecillitate nimia deficiens, mortua est, à cuius nomine mare illud Hellesponti nomen hoc sortitum est. Illi uerò cum ad Pharon peruenissent, sedes ibi posuerunt, ubi Phrixus Oetae regis Colchorum filiam in matrimonium duxit, cui dotis nomine auream illam Aurorae imaginem potius, & non pellem arie-

tis au-

tis auream dedit, hæcque ueritas ipsa est.

De Phorcynis filiabus.

DE filiabus quoque Phorcynis perquã ridicula narratio circumfertur. uidelicet, quod Phorcyn ipse tres filias habebat, quę uicissim uno oculo dũtaxat inter omnes habebãt, cũ uidere illis opus erat, utebant, atq; ita fiebat, ut quotiẽscũq; ex illis una oculo uti uellet, capiti suo illũ insertaret, sicq; uideret, quo quidem cum illa satis usa fuisset, alijs eum uicissim tradere consueuerat, ita ut omnes hoc pacto uiderent. Cum autem Perseus ad illas forte accessisset, atq; eam quę tũc oculum habebat, cunctanti gradu à tergo adortus esset, denudato ense, ut sibi Gorgona ostenderent, petijt, mortemq; eis, nisi eam utique manifestarẽt, minitatus est. Ille uero mortem formidantes eam protinus indicant, cuius caput ipse cum amputasset aëra uolando inscendit, simulque hoc Polidectæ ostendẽs in lapidem eum mutauit. Quod quidem omnino ridiculum est, uiso defuncti capite uiuentem hominem lapideum fieri posse. Quę enim queso ad hoc faciendum uis mortuo

ineft: fuit autem tale quidpiam: Phorcyn uir quidam Cyreneus fuit, Cyrenei uerò genere Aethiopes sunt, Cyrenemq́ insulã, extra Herculis columnas existẽtem, incolunt, Libyãq́ arant iuxta Aunona fluuium, propeq́ Carthaginem sunt ualdè diuites. Hic Phorcys Herculis columnis, quæ tres sunt, imperans, quatuor cubitorum statuam, aureã Mineruæ fieri fecit. Vocãt enim Mineruam Cyrenei Gorgonem, ueluti Dianam Thraces Rendiam, Cretenses Dictynam, Lacedæmonij uerò Vpim. Verum antequàm statuam ipsam Phorcys in templo consecrasset, moritur, tresq́ue post se natus reliquit, Sthenonẽ uidelicet, Furialem & Medusam, quę nemini in matrimonium sese coniũgere unquam uoluerunt, sed uitam cœlibem degẽtes, substãtiam omnem inter se diuisere, & quælibet uni ex tribus insulis imperabat, quæ sibi in bonis contigere. Gorgonem uerò statuam illam auream Mineruæ neque in templo sacratam ponere, neque diuidere uelle illis uidebatur. Quinimò apud unamquanque illarum eam ipsam uicissim, ueluti thesaurum quẽdam depositam retinere debere consueuerunt. Phorcyni uerò socius

rò socius

ro socius quidam honestus bonusque uir erat, quo suis in rebus ueluti oculo utebantur. Perseus autem ex Argo exul secum nauigia roburque militare habens, maritima loca tunc populabatur, qui ratus Gorgonem hanc Reginam mulierum quandam esse locupletem quidem, sed quæ tamen uiribus imbecilla esset, adnauigat primum in portum, & stationem ibi nauium faciens, ea loca, quę inter Cyrenem & Sardiniam erant, percurrit, ab una, quę ad alteram earum descendēs, Oculum ipsum capit. Intellexerat enim ab earum una se nihil aliud ex illis locis præterquàm Gorgonem, quæ magnā uim auri in se habebat, afferre posse. Puellæ igitur ipsæ postquàm Oculum amplius in parte, secūdum sermonem prædictum, non habebant, in unum conuenerant iurantes (nam altera alteram accusabat, quod Oculum detineret) Sed posteaquàm sese prorsus eū non habere cognouerunt, quidnam de eo utique factum fuisset, ualde admirabantur. Interim ad eas ita consternatas, Perseus nauigat, Oculumque ab eis quæsitum sese habere significat, quem tamē illis se nullo pacto daturū ait, nisi prius ubi nam Gorgo sit, ab eis

ab eis edoctus fuerit. Minabatur ad hæc nisi hoc manifestarēt, eas interfecturum esse. Medusa non ostensuram se esse ait, uerum Stheno & Euriale ostenderunt, quare Medusam ob id Perseus interfecit, illis uero duabus oculum restituit. Cum itaq; Gorgonem accepisset, in partes eam plures dissecuit, & triremi sua seruatū ab se caput eius reposuit, ipsique naui nomē Gorgonis indidit. Cum qua mox pernauigans ab insulanis circumquaq; pecunias assequebatur, eò quod omnes qui aliquid ei cōtribuere recusarent, interimebāt. Sic & à Seriphijs, ad quos nauigando peruenit, pecunias petijt, illi uero in unum omnes sese, ut ei resisterent, primò cōgregarunt, rursusq; cum ad eos in forum coactos Perseus accederet, Seriphon illi relinquentes abierūt, ut ipse neminem omnino ibi inuenerit hominem sed lapides quidem factos, non autem uiros amplius, quo circa insulanorū reliquis pecunias sibi tradere denegantib, dicere Perseus adsueuerat, uidete ne, quemadmodum Seriphij, Gorgonis caput uidentes, in lapides & uos mutemini, Id nanque malum ipsi passi sunt.

De Amazonibus.

DE Amazonib. talia prędicātur, quod mulieres illæ quidem non erant, sed uiri potius barbari, qui oblongas uestes & ad talos usq; demissas ad instar Thracensium mulierum gerebant, comāq; mitris continebant, ac barbas radebant, ob id autē ab hostibus in bello per contumeliam feminæ uocitabantur. Amazones autem, suapte natura sibi ingenita, strenui bellatores erant. Expeditionem mulierum istarum nunquam factam fuisse (quando & nunc quoque nulla apparet) credere uerisimile est.

De Orpheo.

FAlsus quoq; de Orpheo sermo uulgat. quod, scilicet, eum cytharizantem quadrupedes, aues, atq; arbores sequerentur. Id autem mihi tale quidpiam fuisse uidetur, quod Bacchæ furentes fœminæ erāt, quę in Pieria ouium pascula dilaniabāt, aliaq; plura mala uiolenter perpetrabant. Quæue cum ad mōtana loca se recepissent, plures ibi dies se con-

formata fuisset, aliis quoque foeminis similẽ ipsa formam dederit. Mihique hoc potius sic fuisse uidetur, quod Pandora mulier Graeca fuerit ualde diues, quae quotiens domo exibat, sese plurimum exornare solebat, atque in primis pigmento quodam, ex terra confecto sese perungẽs, utebatur. Resque ipsa omnino sic se habet, nec alio quopiam modo, Quãquam sermo hac de re factus, ad impossibilia quaedam conuersus fuisse uideatur.

De generatis ex fraxino.

ET quid quaeso uilius magisque stultũ est? quàm primum genus hominum ex fraxino generatum esse dicere? Si quidem Melius uir potius quidam nomine fuit, à quo Meliae foeminae denominatae fuerũt. Quemadmodum ab Helleno Hellenes Graeci, & Iones ab Iono dicti sunt. Ferreas insuper atque aeneas, quod dicitur, aetates tũc fuisse nunquã omnino existimandum est.

De Hercule.

DIcitur quod ex se ipso Hercules folia quaedam habuit, ipse igitur Phyllires

dictus,& si priuat⁹ humilisq; fortis existeret, cogitās tamē quorsum illa Hercules gestaret, cōbussit,sicq; ratio inde tracta est hoc modo.

De Ceto.

DE Ceto hæc quidem memorātur, qđ Troianos e mari exiēs inuadebat. Et si quidem ei puellas aliquas Troiani obtulissent,ab eis recedebat, (si minus) eorū totam regionem deuastabat. Quam uero id fatuum sit credere, Troianos filias proprias Ceto exponere solitos fuisse,quis non uidet? utrum nanq; potius magnum quempiam nomine Cetum hunc fuisse dicendum est, qui cū rex esset,multum roboris uiriumq; habens, ac in re nauali ualde potens, Paludem quandam in Asia,quam Troiani possidebant,circa mare subuertit, Tributumq; ab eis sibi ob id persoluebatur,quod quidam Dasmō, hoc est,uectigal uocant. Argento autem eius temporis homines minime utebantur, sed uasis solū,ac suppellectile omni alia. Imperauit ideo rex ille,qui Cetō nomine dicebatur,ut ciuitates quædā tributi nomine Equos sibi darent,

rent,aliæ uero puellas mitterent. Hūc uero regem,cui nomen erat Ceton,barbari Cetū uocabant;hic circūquaq; loca illa adibat, & debito necessarioq; tempore tributū ab ijs promissum exigebat. Quod si quępiam ciuitates persoluere recusarent,eorum regiones ac loca male tractabat. Peruenit & is quoque ad Troiam,eo potissimū tempore quando Hercules illuc etiam exercitum Gręcorū habens uenit. Vnde Herculem tunc Laomedon rex in Troianorum præsidium,conduxit. Ceton uero exercitum suum cum impetu in eos duxit. Cui cum obuiam Hercules & Laomedō cum copijs suis facti essent,illū interfecerunt. Quo ex facto sermo fabulosus confictus est.

De Hydra.

Illud quoq; super Hydra dicit, quod Lerneus serpens erat,quinquaginta capita,unumq; duntaxat corpus habens. Et postquam ex illius tot capitibus unū excisum fuisset,duo alia ibi capita repullulare solita fuisse. Cancrumque insuper illi,aduersus Herculem Hydram occupātem, auxiliatū fuisse.

Siquis igitur sit, qui talia fuisse omnino persuadere sibi possit, fatuus hic quidem est. Verum nanque hoc habet: Lernus rex erat, habitabant autem omnes homines tunc temporis in pagis, & unicuique locorum istorum reges sui praeerant, Stenelus uero Persei filius, Mycenas locum maximum & hominum frequentia habitatum, tenebat, huic Lernus rex minime subijci uolebat, bellum ob id inuicem ambo gerebant, in ingressu autem regionis eius Lerni oppidulum quoddam fortissimum erat, quod quinquaginta uiri fortes sagittiferi custodiebant, quos intra turrim incluserat, ac diurno nocturnoque tempore pro presidio eius loci detinebat, nomen huic oppidulo Hydra erat. Ad hunc locum expugnandum Herculem Euristheus mittit, qui castellum ipsum expugnauit. In hac uero oppugnatione sagittiferi qui in turri erant, ignem in hostes demittebant, sagittasque e turri iaculabantur. Et quotienscunque euenerat, ut ex illis sagittiferis quispiam uulneratus caderet, duo statim alij in demortui unius locum assurgebant, & hoc quia fortissimus is esse credebatur, qui ante ceciderat. Postea quam uero ab Hercule Lernus in bello

uiribus

uiribus inferior pręmi se uidit, externi exercitus auxilium conducitur, Carcino duce quodam, qui uir magni roboris ac bellicosus, auxilium afferens, unà cum Lerno iũctis copijs suis in Herculem impetum fecit, cui quidem Herculi Iolaus Iphicli filius, atq; ipsius Herculis nepos, Thebanorum exercitum habens, auxilium quoque tulit, sicq; cũ ad turrim Hydræ oppiduli impetu facto accessisset, incendio illam concremauit, taliq; robore militari eos Hercules expugnauit, & Hydrã ipsam diruit, omnem unà exercitum perdens. Qua ex re gesta sermo talis ab ijs, qui Hydram serpentem fuisse scribunt, & fabulam huiusmodi confingunt, formatus fuit.

De Cerbero.

CErberum canem fuisse tria capita habentem narrant. Manifestum tamen est, quod hic & Cerberus, quemadmodum Geryones à ciuitate Tricarinia, hoc est, tricipite nuncupata, denominatus est. Dicebant uerò homines pulcher magnusq; canis

ille est Tricarinius, hoc est triceps Cerberus, de quo illud quoq; dicitur, quod Hercules olim ipsum ab inferis deduxit. Sed tale potius quiddã fuit: Geryoni cum bobus suis canes magni ac iuuenes simul erant quorũ uni Cerberus nomen erat, alteri uerò Orus, hunc Orum nuncupatum Hercules in Tricarinia ciuitate antequã boues ipsas abduceret, interemit. Cerberus uerò solus boues sequebatur. Hunc cum Myceneus uir quidam Molottus nomine percuperet, primum quidem ab Euristho sibi illum dari petit, eo uerò uolẽte, pastores inducit, ut canẽ ipsum in Laconia iuxta Tenarõ sub spelunca quadam retinere uelint. Quod cum fecissent, ex suis canes quasdã fœminas ad coitum cum illo mittit. Hoc eodem tempore Euristheus Herculem ad Cerberi canis inuestigationem misit. Qui cum uniuersam Peloponnesum circumlustrasset, tandem ad locum ubi Cerberum canem esse sibi dictum fuerat, peruenit, ubi descendẽs canem ex antro abduxit. Dicebant itaq; homines, quod Hercules per antrum quoddam ad inferos descẽdisset, canemq; ab inferis ad auras traxisset.

De Al-

De Alceste.

TRagœdia dignus de Alceste sermo narratur, quód cum forte moriturus Admetus esset, mortem sibi pro illo Alcestes elegit, quodq; Hercules eam pietate motus, cum ab inferis reduxisset, Admeto restituit. Mihi uerò neminem, mortuum quempiam ad uitam reuocare posse uidetur. Sed tale quiddam fuit: Postea quàm Peliam patrem filiæ interemerũt, Acastus eiusdem Peliæ filius, illas persequebatur, quas nullo tamen pacto comprehendere potuit, Alcestis etenim ad nepotem eius Admetum Pheras confugit, ad quem locum cum Acastus quoque uenisset, qui eam persequebatur, & ab Admeto, qui tum forte ad ignem sedebat, eam dedititiam sibi dari petijsset, minimè tradere illi eam uoluit. Quamobrem indignatus Acastus, ualidissimum exercitum, quem in Admetum sisteret, comparat, atque urbem eius oppugnat. Quod uidens Admetus multos secum ductores ac milites habens, extra ciuitatem, ut eis sese opponeret, egreditur.

Sed accidit ut uiuus nocturno tempore ab Acasto comprehēderetur, qui ei quoq; captiuo mortē minabatur. Quam rem cum Alcestes intellexisset, quod Admeto propter eā mors immineret, egressa protinus sese ipsam Acasto ultro dedit, qua compræhēsa, Admetum ille liberauit. Dicebāt itaq; homines, uirago Alcestis spōte quidem pro Admeto mortua est. Nihilq; prorsus, quod fabulose super hac re commētum sit, uerum habetur. Atq; adeò cum per illud tempus Hercules fortè Diomedis equas quodā ex loco duceret, per ea Thessaliæ loca iter fecit, hospitioq; ab Admeto susceptus est, à quo lugente cum Hercules Alcestis calamitatem intellexisset, miseratione eius motus, Acasto sese opposuit, eiusq; exercitum omnem deleuit, & quæcunque illi spolia abstulit inter suos ipsius exercitus milites diuisit, Alcestemq; recuperatam Admeto restituit. Dicebant itaque homines, quod Hercules ultro à morte Alcestin liberauerat, & ex hoc facto fabula formata fuit.

De Zetho.

CVm pleriq; alij tū maximè Hesiodus tradit, quod Thebana mœnia Zethus & Am-

& Amphion cytharæ sono struxerunt: Existimant uero quidam illis ipsis cytharizãtibus lapides sponte sua mœnia inscendere solitos fuisse. Re uera tamẽ hoc ita res habet: Cytharædi Zethus & Amphion perfecti erant, artemq́ꝫ suam mercede inuitati ostendebant, argentum autẽ illius temporis homines cum minimè haberent, iubebant Amphion & Zethus, quod si quis eos cytharizantes audire uellet, pro præmio ad murum construẽdum accedens in eo sese exerceret, neque enim lapides ibi cytharæ sonum audituri stabãt, nec sine ratione aliqua homines etiam dicere cõsueuerãt, lyræ beneficio Thebanum murum constructum fuisse.

De Io.

EX muliere Io bouem factam esse, Oestroq́ꝫ agitatam ex Argo in Aegyptiũ mare peruenisse dicunt. Verum autem hoc habet: Io Argiuorũ regis filia erat, huic ciues honorem hunc dederant, quod Argiuę Iunonis sacerdotem fecerant. Verũ cum prægnans facta esset, patrem & ciues uerita, e ci-

uitate protinus aufugit. Argiui uerò ad eam inquirendam urbe exeuntes, & ubi eam inuenerunt, cōprehendentes in uinculis habebāt. Dicebant autem id uidentes, quod Io tanquā bos furens in Aegyptum aufugit, ubi cū peruenisset, peperit, indeq; fabula confi cta est.

De Medea.

MEdea, ut dicit, seniores homines coquens, iuuenes eos faciebat. Fuit uerò simile quid: Medea talis naturæ florem quendam prima inuenit, qui capillos albos nigrosúe faciendi potestatē habebat. Quibuscūq; igitur hominibus, qui ex canicie exire delectarentur, nigros capillos apparere faciebat. Prima quoq; hæc experimentum calidi lauacri cuiusdam uim medicam habentis, inuenit, quo uolentibus omnibus medebatur, atque hæc nō in publico, sed clam quidem agebat, ne quis medicorū talia addiscere posset. Huic uerò compositioni qua utebatur, nomen erat Parepsisis, hoc est, decoctio. Quicunq; igitur homines hac decoctione utebātur, agiliores prorsus magisq; sani fiebāt.

Ex hoc

Ex hoc Medeæ præparationem hanc quicunque uidebant, lebetes, scilicet, ligna, & ignem quod homines Medea elixãdo coqueret, existimabant. Pelias uerò homo senex & imbecillus hac decoctiõe cum usus fuisset, quod eã sustinere præ senectutis debilitate non potuit, consumptus est.

De Omphale.

QVod Omphale mulieri Hercules seruiuit dicit, qui quidẽ sermo stultus est, cũ & ipsi Omphale & cæteris super illã existentibus maioris cõditionib. hominib9 Hercules imperare potuerit. Tale quidpiam igitur factum fuit: Omphale Iordanis Lydiæ regis filia erat, quæ cum Herculis robur maximum audiuisset, ad eum amãdum inducta est, ad quã cũ appropinquasset, Hercules pari quoque modo formæ illius amore captus est, mixtiq; simul sunt, atque ex illius cõplexu Laomedõtẽ filiũ Omphale genuit. Letatus uerò Hercules, & ex illa uoluptatẽ capiẽs, eam loco sui imperare sinebat. Quod stulti uidentes Herculem Omphale seruire, crediderunt.

De Cor-

De Cornu Amaltheæ.

Cornu Amaltheę secum Herculem ubique portare solitum fuisse aiunt, cuius beneficio quæcunque uolebat, sibi fiebant. Veritas autem sic; Hercules cum ad Iolaum nepotem suum per Bæotiā iret, in Thespijs moratus est quodā in hospitio, ubi mulier formosa & honesta nomine Amalthea erat, cuius forma delectatus cum Hercules esset, per aliqđ ibi tempus hospitatus est. Quod cum Iolaus grauiter ferret, pecunias quasdā, quas ex lucro Amalthea faciebat, in cornu quodam accumulatas ei auferre excogitat. Iis etenim pecunijs quæcunq; Hercules uolebat ei Amalthea emebat, peregrini itaq; illuc simul diuertentes, Herculē cornu Amaltheæ habuisse dicebant, ex quo quæcunque uoluisset sibi ipsi emebat, atque inde fabula conficta est.

De Hyacintho narratio.

Hyacinthus adulescens Amiclęus erat, pulcher & honestus satis. Hunc Apollo qui

Io quidem uidit,uidit & hunc Zephyrus,amboq́ꝫ illius formæ amore capti sunt, in eiusq́ꝫ gratiam & honorem certatim artes uterq́ue suas illi exhibebat. Sagittabat nanqꝫ Apollo, Zephyrus uerò spirabat,sed ab illo cãtus & uoluptas ueniebat,ab hoc uerò timor non nisi ac perturbatio sibi erat. Itaqꝫ in Phœbi amorem sese iuuenis inclinat,ob idqꝫ Zephyrum præ Zelotypia ad bellum armare fecit, post hæc quædam Hyacintho exercitamenta cum Apolline erant,in quibus cum sese exerceret à Zephyro sibi maximè timẽdum erat,Discoq́ꝫ præsertim,quem cum adulescentis lusu Deus pręparasset,& ab illo iam descẽdisset,à pueroq́ꝫ mox leuaretur,Zephyri fraude in eum ipsum decidit,qui ita mortuus est. Terra uerò tantæ calamitatis memoriam nullo modo desertam omittere non debuit,quin pro adulescentulo,quod fecit,florem Hyacinthi nominis emitteret,in cuius quidem folijs eius ipsius Hyacinthi nominis principium inscriptum fuisse me norant.

De Marsya narratio.

Marsya uir agrestis erat, qui Musicus tamen factus est. Nam cum Minerua

tibias

tibias odio haberet, qđ de pulchritudine nõ nihil, cum eas inflabat, sibi auferrēt, ut ex fonte qui imaginem ei suam reddebat, agnouit; illas abiecit, quas cum Marsya pastor accepisset, labris suis admouit: Ille uero diuinum quendam sonum, etiam inuito illo, qui eas inflabat, per se emittebant. Existimabat uero Marsyas ex arte potius sua sonum illum fieri, quàm quod diuina illis uis quædam inesset; Quare hac persuasione imbutus, musas iam quoque ipsas, atq; adeò etiam Apollinem ad certamen inuitabat, quos nisi sono tibiarum superasset, uiuere se neutiquam uelle amplius dicebat. Quare cum in certamē deus Apollo descendisset, Marsyas uincitur, simulq́; cū uictoria pellem excoriatus deposuit. Vidiq́; ego in Phrygia fluuium ipsum Marsyam ab eius ipsius nomine dictum, cuius cursum ex Marsyæ sanguine fieri Phryges dicebant.

De Phaone.

PHaonis uita omnis circa nauigia inque re maritima erat, portitor nanq; in mari fuit, quo in officio nullum unquam delictum

delictũ in quempiã perpetrauit. Modestusq́ adeò erat, ut à nemine portorium reciperet, qui soluendo non esset. Morum autem istius admiratio quedam apud Lesbios erat, simulq́ue hunc deus laudauit, Deum autem Venerem uocant, quæ cum senescentis hominis, hoc est, mulieris formam atque habitum induisset, ad Phaonem accessit, deq́ue nauigatione uerba cũ ipso facit, ac ut eam naui sua trãjciat, petit, ille uerò in deseruiendo ei, celeritate usus quàm primum illum trãjcit, præmiumq́ nullum ab ea petit. Quid igitur post hęc tali pro munere egit Venus? Phaonẽ certe ex sene formosum iuuenem illam fecisse dicunt. Atque hic quidem Phaon ille est, cuius amore cũ capta Sapho esset sese interimens, amorem illum in sanguinem mœroremq́ue conuertit.

De Ladone narratio.

TErræ uisum fuit cum Ladone fluuiò ad coitum descendere, & posteaquàm cũ eo se miscuit, ex eius compressu concipiens, Daphnẽ gignit. Hanc Apollò Pythius amauit, uerbaq́ amatoria ad illum faciebat. Sed cum

Sed cum ipsa castitatem seruare uellet, illum minime audire uolebat, necesseq́ꝫ ei ob id erat puellam auersantem insequi, ueluti sic illam denique persequebatur, quae cum fugeret, denegare ei quicquam non prius ausa est, quam terram matrem suam in auxilium aduocaret, à qua precibus petebat, ut sese iterũ intra se admitteret, ac in eadem uirginitate talem, qualis nata erat, custodiret, quod & mater fecit, Daphnē, nancꝫ intra se occultauit. Post uerò tempus illud è terra egressa Daphne, arborq́ꝫ facta eodem in loco pullulabat, cuius ramis, cum propter amoris impatientiã, deus inhæreret, illi quo minus in laurum cõmutaretur resistere nullo modo potuit. Nam manus illius iam intra arboris trũcum comprehendi, caputq́ꝫ & reliqua corporis frondibus ornari cœpere, sine quibus lauri folijs, ut dicitur, Tripos in Bœotia, ubi antrum erat, nullo modo erigi poterat.

De Iunone.

IVnonem deam eorum habere patrocinium, ac ciuitatis custodiam Argiui existimant,

mant,propter quod publicũ festũ in eius honorem ritu atq; ordine solenni concelebrant. Huius autem pompæ ordo erat,ut currũ Iunonis colore albicantes boues ad templum traherent,in quo curru sacerdotem,quoq; esse oportebat,tẽplũq; ipsum,ubi ei sacrificiũ fiebat,extra urbem erat. Quodam uerò tempore cum fortè ad hæc solẽnia sacra Iuno ferri deberet,ac propter albicantium boum penuriam,ritus atq; ordo ille solennis claudicans,obseruari non posset,Sacerdos illorum defectũ ita emendauit: Nã cuius filios quosdam adulescentes haberet,ad instar boum,Iunonis plaustrum eos subire fecit. Posteaquã igitur quæ à bobus fieri debebant,à filijs facta sunt,illorũ mater Sacerdos ante Iunonis deæ simulachrum supplex stans,laboris mercedem liberis suis à dea dari petijt,ueluti data illis à Iunone condigna merces fuit, somnus nãq;,ut fertur,pro præmio illis datus est, qui uitæ quoque illorum finis extitit.

Finis utilis compositionis Palæphati de non credendis falsis narrationibus Philippo Phasianino interprete.

L DE PA.

DE PALAEPHATO NONnulla eiusdem Philippi Phasianini, ad Lectorem.

PAlæphati huius à nobis de Greco in Latinum idioma translati, præter Eusebium, autorem prouerbiorum Græcorũ, & cæteros, mentionem à Suida in collectaneis ita fieri obseruauimus. παλαίφατος πάριος ἢ πριηνεὺς, γεγονὼς κατὰ ἀρταξέρξην ἀπίστων βιβλία ε. τινὲς δὲ ταῦτα εἰς τὸν ἀθηναῖον ἀναφέρουσι. hoc est, Palæphatus Parius siue Prienensis tempore Artaxerxis fuit, incredibilium libros quinq; scripsit: quidam tamẽ hæc in Athæneum referunt. Celebratur quoque alius quidam nomine Palæphatus Abydenus historicus temporibus Alexandri magni, qui inter cætera, solutiones interpretationesq; fabularũ scripsisse traditur. Item & tertius quidam eiusdẽ nominis Poëta Athenis, Palæphatus fuit, qui de situ orbis & de contẽtione Mineruę ac Neptuni scripsit, ut in monumentis Græcorum habetur de quibus tamen nihil ad rem præsentẽ. Huius Palęphati

nostri

nostri autoritate atq; testimonio Virgiliū co carmine ex Ciri ad Messalam usum fuisse tradunt. Docto Palæphatia testatur uoce papirus. Hunc eundem Probus interpres Maronianus, citat super expositione illius Virgiliani carminis ex tertio Georg. Frena Pelethroni Lapithæ girosq; dedere &c. ubi opinionē Palæphati de centauris, quemadmodum & Seruius & alij quidam, probat. Admonēdus est tamen lector, ut apud Probum ubi passim legitur Palæphatus in libro Ariston, sciat legendum esse Apiston, quādo libri eius ita appellantur à Suida βιβλία ἀπίσων, id est, libri incredibilium, seu incredulorum, ut quidam exponunt, uel περὶ ἀπίσων ἱστοριῶν, id est, de non credendis historijs, uel falsis narrationibus, ita enim omnibus hisce nominibus ac titulis libri isti circumferuntur, citanturq; ab eruditis. Hunc autem Palæphatum, ut ex Suidæ uerbis colligimus, libros quinque scripsisse apparet, quemadmodum quidam huius librum primum uel secundum incredibilium citant, penes quos forte omnes isti libri integri esse debēt, quorum paucula hæc, quæ ad manus nostras iam decem anni sunt, ope-

ra Aldi Manutij peruenerunt, fragmenta quę dam uerius esse, quàm legitimum opus eius constat, quae etiam corrupta mutilata'q; pluribus in locis ita sunt, & ea maximè in parte ubi de Hercule agitur, ut uix percipi, eruditorum etiam iudicio, possit, nisi pro captu ingenij cuiusuis, quid paucula illa, & alia quaedam ambigua sibi uelint. Quae omnia calamitati temporum (ut pleraq; alia) accepta quidē referimus, quę omnibus fermè bonis operibus & latinis, & graecis semp̄ insidiata est. Vt plura ad nos uel sine capite, ac membris mutilata imperfecta'q; transmiserit, quorum reparationi ne ipse quidem Aesculapius, qui mortuos etiam ad uitam reuocabat, subuenire atq; occurrere posset. Ego uerò quantū in me fuit in his transferendis operam dedi, ut culpa carerem, ut'q; fideliter magis, quàm ornate interpretarer. Quibus si maior tamen diligentia requiretur, nō mihi magis quàm temporis iniuriae uitio detur. Atq; adeò (ut quod sentio semel dicam) quis ab aliquo Graecorum hominum haec Palaephati scripta interpollata suppressaq; ue fuisse non utique etiam credere possit? Etenim cum ipsi de menda-

cio iam-

cdo iam pridem male semper audiuerint, eorum uanitates, quod Palæphatus facit, testimonio quoq; suorum detegi, atq; redargui non sine graui molestia eos audire posse, nec non incredibilium libros hosce mirandũ in modum detestari contenderim. Sed ut Serio Græcos quandoq; ipsos, cuius linguæ studiosus semper fui, ab ijs etiam quæ sibi obijciuntur, purgatos reddam neue mendacio eis omnia ascribi patiar, & ut inepti nomine sic mendacij uitio carere eos ostendã. Tale quidpiam illos in fabulosis narrationibus suis obseruare uoluisse crediderim, quale iurisperiti illi primi, quod Cicero cum alibi, tũ in libris de Oratore memorat obseruauerunt, qui obtinendæ atq; augendę potentiæ causa, artem suam peruulgari nolebant, nisi Gn. Flauius primus eã propalasset: qui ob id cornicũ oculos confixisse dictus est, ita res suas Gręci sub cortice figmentisq; fabulosis occultantes, idiotas homines à misterijs suis arcere, ac propulsare studebant. Quæ quidem Palæphatus ad Gn. Flauij instar (suos ueluti prodens) diuulgare nõ dubitauit, fabulas omnes, quæ super ueritate ipsa confictæ fuerant, neq; fidem

capiebāt,ad historiæ sensum ac ueritatem re-ferens. Cui tamen(cum Græcus & ipse sit) du-bium quibusdā scio,uideri posse,an fides ea-dem eius,quæ cæterorum Græcorū scriptis adhiberi debeat,quin idem quoq; in taxan-dis aliorum mendacijs uanus ac mendax ap-pareat,neue ex fabulis fabulas confingere,ac mendacijs mendacia adstruere uoluisse uidea tur. Qua in re,ne tale quidpiam de se credere tur,in præfatione operis sui ad omne dubiū prorsus tollendū ea se dūtaxat scribere, quæ occulata fide uiderit,quęue ab alijs qui ad ea uidenda ꝓfecti essent,audiuerit,testatur. Quę res magnam credulitatis fidem ei dubio pro cul arrogat,seq; à labe illa mēdacij planè exi-mit. Tantumq; abest,ut Græcorum more ua-nus ipse esse,aut aliorum uanitates confoue-re uelit,ut suorum etiam mendacia detegere, & in medium allata,suscepta etiam ad hęc ui denda,ut Pausanias,Plinius,& alij factitarūt, peregrinatione,confutare non dubitet.

Vtcunq; uerò res sese habeat,æqui boniq; lector consulas,ro gamus. Vale.

ALBRI-

ALBRICI

PHILOSOPHI ET POETAE doctißimi, Libellus de Deorum imaginibus.

Ioachimus Vadianus Lectoribus.

NVmine multiiugo, uariæ discrimine formæ,
Prisca suos quondam est gens uenerata deos.
Et quibus eniteat cuiusuis celsa potestas,
Arma gerunt, Armis nec pia tuba caret.
Dogmata sic uoluit Sophiæ non uana uetustas
Ridiculo solum schemate picta dari.
Ne, quod magna nequit, caperet male deuius error.
Ingenium, & uulgo mystica nota forent.
Quæ si nosse uelit melius modo fulta iuuentus
Albrici paruum pollice uoluat opus.
Innumeros uenient cuius monumenta sub annos,
Durat enim quicquid litera docta notat.

Petrei Aperbacchi Tetrastichon.

Nunquid opus Phidiæ, uel mentoris, an ne Myronis?
(Sic sua conueniunt munia numinibus.)

Palleris. Albrici labor est, dum conderet ista
Archetypos habuit qui (mihi crede) Deos.

Ioannis Marij Rheti. Distichon.

Arma deum, formasq; uelis si noscere lector
Albrici exiguo codice cuncta leges.

De Saturno.

SAturnus primus deorū supponebatur, & pingebatur, ut homo senex, canus, prolixa barba, curu9, tristis, & pallidus, tecto capite, colore glauco, qui una manu, sed dextra falcem tenebat, & in eadē serpentis portabat imaginem, qui caudam propriam dentibus commordebat. Altera uerò, scilicet sinistra, filiū paruulū ad os applicabat, & eum deuorare uidebatur, qui iuxta se habebat filios Iouem, scilicet, Neptunum, Plutonē & Iunonem, quorum uirilia Iupiter amputabat, ante quem erat mare depictum, in quod Iupiter dicta uirilia abscissa proijciebat, de quibus Venus puella pulcherrima nascebat.

Iuxta

Iuxta autem ipſum Saturnum erat imago Opis uxoris ſuæ in cuiuſdam ſimilitudinẽ matronę depicta, quæ aperta manu dextra, opẽ omnibus uelle dare prætendebat, panem uerò manu ſiniſtra pauperibus porrigebat.

De Ioue.

IVpiter Saturni filius cui cœlum & cœli regnum in ſortem ceſſit. Pingebatur in throno Eburneo in ſuo maieſtatis ſede ſedens, ſceptrũ regium in manu tenẽs, ſcilicet, ſiniſtra, ex altera uerò, ſcilicet, dextra, fulmina in inferos mittẽs, & Gigãtes repreſſos fulmine tenens ſub pedibus & cõculcans. Iuxta eũ uerò quædam aquila, quæ uolans inter pedes ſuos quẽdam pulcherrimũ iuuenem, ſcilicet, Ganymedem raptum portabat, habẽtem in manu craterem ut Ioui poculũ propinaret.

De Marte.

MArs tertius deorum dictus eſt, qui & tertius in ordine Planetarũ atq; ſtella eius, taliterq; in ſua imagine pingebatur.

batur. Erat enim eius figura tanquam unius hominis furibundi in curru sedens, armatus lorica & cęteris armis offensiuis & defensiuis, qui & galeā habebat in capite & flagellum in manu portans, accinctusq; mucrone, currus uerò eius ab equis rabidis trahi uidebatur. Ante illum uerò lupus ouem portans pingebatur, quia illud, scilicet, animal ab antiquis gentilibus ipsi Marti specialiter consecratum erat. Iste enim mauors est, id est, mares uorans, eò quod bellorum deus à gentibus dictus est, & quia Romani, fratres geminos, primos urbis fundatores, scilicet, Romulum & Remum Martis filios esse finxerunt, quorum Romulus Remum interfecit, ideò sub eius curru idē Romulus depictus est, qui fratrem Remum occidebat.

De Apolline siue Sole.

APollo quartus deorū est, quia Sol qui dicitur Apollo, inter Planetas quartū orbem tenet in cœlo. Iste pingebatur in specie impuberis iuuenis, nūc facie puerili, nūc iuuenili, semper imberbis, nūc aūt in ca-

na diuersitate apparentis, licet raro tali facie esset formatus. Iste super caput portabat Tripodem aureum. In dextra uerò manu, habebat sagittas, arcum & pharetram. In sinistra autẽ, cytharã tenebat. Sub pedibus eius depictum erat mõstrum terrificum, cuius corpus erat serpentinum, triaq; habebat capita, scilicet, caninum, lupinum, & leoninũ, quanquã inter se forent diuersa, in unum tamẽ corpus coibant unam, solam caudam serpentinã habentia. Coronam uerò capite gestabat Apollo duodecim lapidum præciosorũ. Iuxta autem illum erat uiridis laurus picta, & coruus niger desuper uolitans pingebatur, auis scilicet, ipsi deo consecrata. Sub lauro uerò nouẽ Musæ choream faciunt, & circa Apollinẽ cantus melodiam promunt. A longè uerò Phyton serpens maximus pictus erat, quem sagitta una Apollinis per medium transigebat, & erat Apollo inter duo iuga mõtis Parnasi sedens, de quo & fons Castalius scaturiebat.

De Venere.

VEnus quintum tenet inter Planetas locũ, propter quod quinto loco figurabatur, pingebat Venus pulcberrima

puella,

puella, nuda & in mari natans, & in manu sua dextra concham marinam tenẽs atq; gestãs, rosisq; candidis & rubris sertum gerebat in capite ornatum & columbis circa se uolãdo, cõmitabatur. Vulcano deo ignis rustico turpissimo in coniugium erat cõsignata; qui stabat ad eius dextram, & coram ipsa tres astabant iuuenclæ nudæ, quæ tres gratiæ dicebãtur, ex quibus duarũ facies uersus nos aduersæ erant, tertia uerò dorsum in contrariũ uertebat, hinc & Cupido filius suus alatus & cæcus assistabat, qui sagitta & arcu, quos tenebat Apollinẽ sagittabat, propter quod deos contra se turbatos timens ad Martis gremiũ fugiebat. Cui & illa adulterij crimine familiaris reperta est.

De Mercurio.

MErcurius sextus in ordine Planetarũ, sicut & alij ab antiquis gẽtilibus sextus deus esse dicebatur, cuius imaginem in hunc modum pingere uoluerunt. Erat enim ipsius signum homo unus, qui in capite & in talis alas habebat, in manu autẽ sua

laeua

læua uirgam tenebat, quæ uirtutem habebat soporiferam & quæ erat serpentibus circum septa, & gladium curuum quem Harpen homo uocabat fistulamq́; de calamo factã Syringe ad os suum ponebat dextra sonãs: Galerum quoq; seu umbellam capite deportabat. Coram ipso autem erat gallus sibi peculiariter cõsecratus. Ab altera uerò parte erat Argus, cuius caput & facies plena erat oculis, qui coram eo iacebat decollatus. Iste ergo dictus est deus mercatorum, & deus furtorũ, & ideò ab alio eius latere depicti erant mercatores cum aliquibus mercibus, & latro qui ipsi mercatori Peram abscidebat. Eloquentia autem in fistula designatur, qui de uiro in fœminam & de fœmina in masculum se mutabat cum uolebat, & ideò pingebatur cũ utroq; sexu, de albis uerò nigra & de nigris alba faciebat, quod ostenditur per eius pileum semialbum & seminigrũ, aliqui uerò cum capite canino pingebant, ideoq́; & lanceã pro uirili & collum pro muliebri sexu tribuerũt.

De Diana.

DIana quæ & Luna, Proserpina, Hecatenum-

ſtroſæ cõtinebat. Hæc igitur oculos habebat ſplendidos triplici colore, pallium induebat diſtinctum aureo, purpureo & cœleſti, iuxta ſe habebat oliuam uiridem pictam, & deſuper auem, quæ dicitur noctua, uolitantem.

De Pane.

PAn ab antiquis diebus fuit deus naturę, & in ſimilitudinem naturæ uniuerſalis fuit ab eis taliter figuratus. Pingebatur homo cornutus cum facie rubicunda, in cuius pectore ſtellarum pluriũ erat forma. Pellis eius in parte pingebatur ſtellata. Fœmora autem habebat denudata cum herbis & arboribus prodeuntibus ex ea, & in ore eius fiſtulam ſeptem calamorum tenebat, quam digitis pulſare uidebatur. Pedes quoq; & crura caprina habebat. Cum amore uerò pingebatur luctam habuiſſe, qui ab ipſo Pane uictus erat, ideoq; idem amor iuxta eum, quaſi ad terram proſtratus iacebat.

De Plutone.

PLuto Saturni filius, dictus eſt ab antiquis deus inferorũ & regnorũ, terrarũ

& anima-

& animarum iuste decedentium, credebant enim antiqui omnes animas ad inferos descẽdere, ibiq; cum Plutone in caligine perpetua remanere. Quapropter ipsi Plutoni, id est, inferno uel ipsi uirtuti diuinæ inferna gubernãti talem imaginem depinxerunt, quem & tenebrarum principem esse uoluerunt. Erat enim imago eius homo terribilis in solio sulphureo sedens, sceptrũ in manu regni tenẽs dextra, sinistra animam constringens, cui tricipitem Cerberum sub pedibus collocabãt, & iuxta se tres Harpyas habebat. De trono autem eius sulphureo quatuor flumina manabãt, quæ, scilicet, Læthum, Cocytum, Phregethontem, & Acherontem dicebantur, & Stygem paludem iuxta flumina assignabãt. Iuxta Plutonem inferorum regina Proserpina sedebat cũ facie fusca & terribili, quæ Plutoni cõiugi à sinistris assidebat. Erant autem furiæ tres horribiles, uenenatis serpentibus crinitæ, quæ homines furere faciebant, quæ Alecto, Tesyphone, & Megera dicebantur. Parcæ seu fata sic dictæ per Antiphrasim, èo quod nemini parcant. Tres erant Domicilæ sorores, quarũ unà tenebat colum & nebat,

altera

altera filũ uoluebat, tertia illud rumpebat, & iſte Cloto, Lacheſis, & Atropos uocabãtur. Harpyæ uerò aues erant rapaciſſimæ cum facie uirgineaq́uæ Aello, Ocypite, & Celæno uocabantur.

De Iunone.

IVno poſita eſt in ſimilitudinem aëris. Antiqui enim ipſam Iouis, id eſt, ignis uxorem & ſororem dixerũt, Iridem & Nymphas eidem attribuerunt, cuius imago taliter pingebatur. Erat enim fœmina in trono ſedens, ſceptrum regium tenens in dextra eius, caput nubes tenebant opertum ſupra diadema quod capite geſtabat, cui & Iris ſociata erat, quæ ipſam per circuitum cingebat, nunciamq; Iunonis Iridem populis appellabant. Ideò iuxta ipſam Iridem ancillam paratã ad obſequium dominæ figurabant. Pauones autem ante pedes eius lambebant, quia à dextris & à ſiniſtris domine ſtabant, aueſq; Iunonis ſpecialiter uocabãtur. Mulier erat filium pariẽs, quia ipſa Iuno partub. preeſſe dicebať, quæ & Mercurium dicitur lactaſſe.

De Cybele.

CYbele mater deorum fuit dicta terra, quam & deos genuisse dixerunt ueteres & gigantes, cui antiqui philosophi talem imaginem depinxerunt. Erat enim uirgo fœmina in curru sedens lapidibus preciosis, & metallorum diuersorum uarietate uestita. Itaque mater deorum extitit & gigãtum. Irata enim terra contra deos Titanos dicitur parturisse. Erantq; gigantes pedibus serpentinis, de quibus fuit unus Titan qui etiã sol dicitur. Sed quia iste contra deos nihil fecit sicut alij fratres, ideo alijs detrusis hic solus in sua deitate permansit. Currus autem Cybeles à Leonibus trahitur, coronamq; turritam in capite gestare dicitur. Pingitur iuxta eam in curru Atys puer nudus, quẽ illa amasse dicitur, & nimio zelo castrasse, & sic illi uirilia pingitur amputare.

De Aeolo.

AEolus autem inter deorum computatus, & qui uentorum deus dictus est, cuius

cuius talis erat imago depicta. Stabat enim in antro linea ueste indutus & præcinctus, tenens sub pedibus flabra instrumenta fabrilia. In manu autem utraq; tenebat cornua, quæ ori admouens ea sufflare, & ab uno quoque cornuum sex uentos emittere uidebatur. Et quia Iuno ei regnũ dedisse fingebatur, à dextris ei Iuno stans septa nube, eius capiti coronam imponebat. A sinistra uerò eius Nympha seminuda in aqua, quam ei cõiugem eadem Iuno dicitur dedisse.

De Iano.

IAnus uerò in deorum numerũ acceptus est, cuius omnis rei initium & finem tribuebant. Hic autem taliter figurabatur. Erat rex homo sedens in trono fulgẽti radijs circumquaque, qui duas facies habebat, quarũ una ante se, altera post se respiciebat. Iuxta illum quoq; erat templũ, & in manu eius dextra habebat clauẽ, qua templum ipsum aperire se monstrabat. In sinistra uerò habebat baculum, quo saxũ percutere, & ex illo aquam producere uidebatur.

De Vulcano.

VUlcanus deus ignium pingebatur ſimilitudine fabri deformis, & claudi malleum in manu tenentis, & deorũ impulſu de cœlo in terram decidentis, iuxta eum plures dij eum irridentes pinguntur, qui eum de cœlo expellere figurantur. Ipſe quoque ſic expulſus, fulmina in terris Ioui parare dicebatur, quæ ad cœlum Iouis ipſius aquila deferebat. Ideoq; iuxta ipſum Vulcanum depicta erat officina, & aquila parata ad fulmina deferenda.

De Neptuno.

NEptunus deus aquarum & præcipue maris depingebatur, ad modum cuiuſdam numinis mare gubernantis. Erat enim eius imago homo nudus in mare natans. Ab umbilico ſupra aquas imminens & Tridentẽ pro ſceptro regio manu tenens, quo ſaxum quoddam percutiẽs æquor quoddam acerrimum producebat. De mari uero plurima flumina manare uidebãtur. Greges

item illi

item illi Tritonũ circa se e mari natãtes prodibant & regem æquoris honorabant. Sunt autem Tritones pisces qui tubas ore portãt, quibus intonare se ostendunt, ideo aliqui gẽtilium ipsos Marina quædã monstra dicebãt.

De Vesta.

VEsta dea ignis, scilicet diuini, in collegio deorum annumerabatur. Hãc Iouis fuisse nutricem & eum suo gremio sustentasse antiqui dicebant, quam etiam taliter figurat pictura. Erat enim templum latũ & spaciosum cum ara in medio, circa quam ex utroq; latere erat ignis accẽsus, qui perpetuo seruabatur, quem extingui nullatenus fas erat, & ideo ad huiuscemodi mysterium erãt multę Vestales uirgines deputatæ, quæ & ipsæ ibidem depictæ ab utraq; parte ignẽ fouere uidebãtur. Supra pinnaculum autẽ templi, depicta erat ipsa Vesta in formã uirginis, infantem ipsum Iouem suo sinu fouens.

De Orpheo.

ORpheus uir fuit magnus ingenio, & eloquio perfulgens, eruditissimus phi 90. 145

 losophiæ

se dixerunt. Attendentesq; uini uirtutē & proprietatem illum uti deum in natura coluerūt, & eidem huiusmodi imaginem esse depinxerunt. Erat enim imago sua facie muliebri, pectore nudo, capite cornuto, uiribusq; coronato, qui super Tygride equitabat. Iuxta ipsum autem erant imagines trium animalium, scilicet, Simiæ, Porci, & Leonis, quæ pedem unius uitis circumire uidebantur, ob cuius umbram Bacchus equitabat, uitisq; racemis erat plena. Ipse uerò una manu tenebat poculum, scilicet, sinistra, altera uerò, scilicet, dextra in eo uuæ racemum extricabat.

De Aesculapio.

AEsculapius dictus est filius Apollinis, qui deus medicinæ & medicorum putabatur. Eius imago erat homo quidam cum barba ualde prolixa, indutus habitu medici, sedens, in cuius sinu erant pixides ungentorum & alia instrumenta ad medicū pertinentia, cuius manus dextra barbam tenebat, sinistra uerò baculum cum serpente gestabat intorto.

De Perseo.

PErseus etiam filius Iouis inter deos annumerat⁹ est, qui rex Asiæ diues & præpotēs, qui & nauibus multas regiones trāsiuit, & Aphricā debellauit, qui & tres sorores illud regnum tenentes sua sapientia occidit, quæ Gorgones dictæ sunt, quæ unum solum oculum habentes, homines se aspiciētes uertebant in saxa. Hic enim tali imagine figurabatur. Erat homo iuuenis alatus & uolans, quasi nauis discurrens & alarum utens uolatu, cui assistebat Minerua sapientiæ dea. Hic uerò armatus cristallinum scutum ante oculos deferēs, telo falcato tres fœminas uirgines, scilicet ipsas, Gorgones decollabat Stemonem, Eurialem & Medusam, & hæ post habebant homines semicōuersos in lapides, hic caput Meduso ablatum in hasta deferre uidebatur, de sanguine uerò Gorgonū equus alatus nomine Pegasus nasci uidebatur, qui ungula terram fodiens fontem erumpere faciebat, qui Castalius dictus musis ad potum productus est.

De Hercule.

HErcules Iouis filius dictus est, quem in

deorum collegio antiqui acceperũt propter eius quasi innumeras probitates,quæ inferius per singulas depictæ sunt. Hercules enim herocleos,quod est uirorũ gloria fortiũ.

Prima igit eius uictoria notabilis fuit,quã do in nuptijs Centauros ibidem existentes & inebriatos,qui dominas inuitatas uolebant uiolenter opprimere, claua pro maiori parte mactauit. Vnde reliqui timore perculsi fugierunt. Centauri enim qui dicuntur esse semihomines & semiequi,denotantur homines carnali concupiscentia facti ut bestiæ,qui uirtute animi superantur.

Secunda uictoria Herculis notabilis fuit, quia ipse pugnasse cũ Leone, ipsumq; claua mactasse,& interempto pellem abstulisse dicitur,quo deinde spolio incessit semper indutus in signum uictoriæ perceptæ. In quo etiã ostentatur animi fortitudo,contra quam nulla uis corporea præualet,quæ semper spoliũ Leonis,id est,uim uirtutis defert.

Tertia Herculis fortitudo est,de qua sic scribitur: Admetus Pheræorum rex Alcestim habuit coniugem,& dum infirmaretur ad mortem, Apollinis miserationem inuocauit, cui

ſic reſpondit,nil in hoc ei poſſe præſtare, niſi aliquis de propinquis eius ſe pro illo morti uoluntarie offerret,quod uxor eius lib ẽti ani mo fecit,& ſeipſam interemit,quod Hercules proſpiciens & mulieris tantæ fidei cõpaſſus ad inferos deſcẽdit,& Cerberum tricipitem ſibi ad hoſtiũ inferni reſiſtentẽ triplici uinctũ catena,uidelicet,ſingula ſingulis faucib. intorta ab hoſtio abſtraxit, & Alceſtim ex inferno reduxit. In quo denotatùr,quia ratio & uirtus animi omnes cupiditates & uitia terrena deuincit,& maximè uitiũ gulæ, quod habet tria capita,eo quod guloſitas tria exigit, ſcilicet,abundantia,quantitate,aſſidua,tempore, grata,faucibus uoluptate, quæ omnia uirtus ſuperat,& ſiquid ex infirmitate animi deuictum fuerit,etiam ab inferis abſtrahit.

Quarta fortitudo Herculis ſcribitur,qua dicitur Heſperides ſpoliaſſe, quæ fuerant Atlantis regis Aphricæ filię. Hæ hortum habebant,in quo erant mala aurea Veneri conſecrata,ad quorum cuſtodiam Draco nũquam dormiens poſitus erat. Quæ poma Hercules abſtulit occiſo Dracone. Nam uirtus animi non poteſt fructum capere uirtutum, niſi

malicia

malicia prius interimatur, quæ iugiter uigi-
lat in custodiam uiciorum.

Quinta Herculis fortitudo est,qua hydram serpentem occidisse legitur. Fuit autem hydra iuxta fabulā in Lerna palude,cui uno cæso capite,duo excrescebant,quam dum Hercules gladio uincere non posse se cerneret,occasione iam dicta capitum excrescentium, igne circa eam apposito illam exussit.In quo intelligitur quod Lacus fuit Aemoniæ, cuius aquę uicinas ciuitates uastabant.Hercules uero multa uicina loca in circuitu exussit, & sic aquæ clausit meatus. Nā & hydra ab hydos quod est aqua, ducta est.

Sexta uictoria eius est quam obtinuit de Acheolo, de quo fabulose dicitur quod hic Achelous filius fuit Thetidis deæ aquarum, cui mater concesserat ut cum aduersario pugnans quamcunque formam uellet sumeret, qui cōtra Herculem secum pugnaturum formam tauri siluestris induit,cū quo diu Hercules pugnādo ei tādē cornu dextrū euulsit, qđ & Copiæ deæ diuitiarum dedicauit,sed cum

Achelo-

Achelous ad fluuium bibiturus accessisset uidens in aquis sibi ablatum cornu seipsum in flumine prædolore suffocauit. In quo intelligitur quod Hercules, fluminis, qui dicitur Achelous, & cuius eruptiones non modice agros obruebant, dum alterum eius alueum exsiccasset, sua industria fertilem reddidit regionem, & sic fructuum copiam præstauit.

Septima Herculis fortitudo est, de qua sic scribitur. Erat in Italia quidam latro nomine Cacus, qui dum Hercules ad Italiam deuenisset, & ab Euandro rege officiose receptus esset bobus aduectis ex Hispania Gerione perempto, dum Hercules boues in pascuis custodiret, & somno oppressus dormiret, Cacus eo dormiente securus exiens de spelunca, in qua latebat, plures ex bobus rapuit, quos per caudam uersos capite traxit, ne ex rectis eorum uestigijs humo pressis quo ducti essent, deprehendi posset, quin potius illos abijsse uideretur. Verum excitatus Hercules & furto comperto uestigia uersa decernens, eaq; insecutus ad antrum peruenit, & Cacum suis bobus latitantem repperit, quem fumum & nebulam eructantem claua peremit, bouesq; redemit.

demit. Moraliter autem Cacus malus interpretatur qui latet in ſpelunca, quia nunquam malitia liberæ frontis eſt. Hercules autem, id eſt, uirtus, malos interficit, & ſua uendicat, ſed Cacus fumum & nebulam emittit, quæ uiſui nocent, quia malicia ſemper occultas deceptiones molitur.

Octaua Herculis uictoria ſcribitur, qua alium malum nomine Diomedē mactauit, qui hoſpites aduenas benignè recipiebat, & illis hilariter miniſtrabat, uinoq́ꝫ condito inebriabat, dumq́ꝫ graui ſomno eſſent oppreſſi, illos occidebat, & equabus ſuis in paſtum præbebat. Quo comperto illuc Hercules acceſſit, & illum claua peremit, ipſumq́ꝫ in paſtum eiſdē ſuis equabus appoſuit. In quo notatur qualiter uirtus omnium maculam ſuperat, & eadē pœna punit uicium in quo delinquit.

Nona Herculis huiuſmodi ſcribitur uictoria: Anteus erat gigas filius terrę, cui mater conceſſerat, ut quotiens terræ proſtratus occumberet, uiribus duplicatis exurgeret. Cū hoc Hercules pugnās in lucta, eumq́ꝫ bis proſternens comperuit illum exurgere fortiorē, unde illum brachijs apprehendens eleuatum

à terra

à terra cōstrinxit ad pectus, & tantum tenuit suspensum, donec deficiens expiraret. Ponit autem Anteus sub forma libidinis, nam Anteon Grece, Latinè contrarium sonat, & nascitur libido de terra, quia de carne concepta, & tactu terræ fortior redditur, quia libido tactu ualidior excitatur, sed à gloriosa superat uirtute, quia denegato tactu ad altiora uirtutū, mēs eleuata libidinis cōcupiscētiā extinguit.

Decima uictoria eidem Herculi ascribitur de Apro. Erat enim Aper terribilis in regione Calidonię, qui non solum segetes deuastabat, sed occurrentes homines dentibus lacerabat. Contra hunc procedens Hercules & diu cum eo pugnans, illum tandem claua mactauit, & quem plaustrum iugatis bobus trahere nequiuit præ magnitudine, subiectis humeris ipsum in ciuitatem omnibus mirantibus detulit. In quo similiter notatur animi uirtus, quæ omnia superat, & uincit.

Vndecima uictoria est, qua de Gerione rege Hispaniæ triumphauit. De quo scribitur quod ipse Gerion habebat canē bicipitē, quo omnes superabat. Hūc Hercules (ut fingitur) olla ærea pugnans deuicit, cui adhibito cane

cum

cum etiam diu pugnasset, canem occidit, & regnum Gerionis obtinuit. In quo notatur allegoricè, quod dictus Gerion duorum capitũ canem habuit, quia terrestri & nauali prælio plurimũ potuit. Ad eum Hercules olla ærea uectus accessit, quia nauẽ habuit fortẽ in qua nauigauit, armis æreis munitam, cuius canẽ occidit, quia potentiam eius comminuit terra & mari, eiusq; obtinuit regnum.

Duodecima & ultima Herculis fortitudo, legitur talis: Fuit quidam gigas Atlas nomine, in Mauritania in monte altissimo cœlum ipsum contingente, qui cœlum ne caderet humeris sustinebat, & sidera si quæ cadebant, malleo fixa cœlo reponebat, quem cum accessisset Hercules, ille qui audierat de fortissimis illius uiribus, rogauit eum ut quia fessus erat cœlum sustinendo, ipsum aliquanto iuuaret donec quiesceret, quod Hercules libenter annuit, & humero supposito cœlum sustinuit. In quo intelligitur, quia ipse Atlas Astrologus peritus fuit, & ideò cœlum dicitur sustentasse, & sidera cadentia cœlo reposuisse. Hercules etiam fuit astrorum artis multum edoctus, qui scientiæ cõprehẽdendæ ple-

dę plenus gratia ad ultimos terræ fines acces sit, & cum eodem Atlante de ſcientia conferens illum in aliquibus iuuit, opemq́ impen disse, fertur ad cœlum sustentandum.

De Cerere.

CEres dea inter omnes deos deasq́ ueterum ultimo in ordine posita est, eò quod eius suffragium omni humanæ uitæ potissimè ueterum esse uidebatur. Dicitur enim dea frumenti & segetum ac generaliter omnium seminum ac frugum, quæ terra producit, sine qua specialiter natura defice ret, ideoq́ taliter pingebatur. Erat enim in figura matronę pręcinctæ, & pannis & calceis ad modum rusticanæ, sedens super bouē, qui est animal culturæ terræ deputatum, quæ ma nu dextra habebat ligonem ad terram uertē dā, & brachium habebat appensum calathū cum seminibus. Ab ipso quoq́ latere dextro habebat duos agricultores, quorum unus ligone terram uertebat, & alius semina spargebat. In manu uerò sinistra Ceres tenebat falcem messoriam, & baculum ad terendum

frumentum,

frumentum, a quo etiam latere erant duo alij agricolæ, quorum unus metebat, & alius frumenta baculo triturabat. Erat ergo Ceres inter duas arbores pomis onustas, à latere uerò dextro desuper erat Iuno dea nubiũ imbrem spargens per sata, à sinistro uerò erat Apollo, id est, sol suis radijs segetes exiccans metendas.

FINIS.

N PHORNV-

PHORNVTI SPECVLATIO DE

Deorum natura.

Coelum ô fili terram & mare in circumambit & quæ in terra ac mari ſunt omnia, & ob hanc cauſam hęc illi ceſſit appellatio, quum ſuperne omnium ſit terminus naturamq́ finiat, ſunt qui dicant ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, hoc eſt, à uidendo, οὐρανὸν, id eſt, cœlum uocari, aut ἀπὸ τοῦ ὀρεγειν, eò quod ſuppeditet ac ſeruet omnia, à quo & ianitòr appellatur, & exacta cuſtodia, at alij ab eo quod ſuperius uideatur ei etymologyam contexunt, uocatur autẽ cum omnibus quæ circumambit mundus, à perfecta abſolutaq́ elegantia. Porrò inter Poëtas, ſunt, qui cœlum incudis filium eſſe dixerint indefeſſum circumferentiæ curſum hoc inuolucro obtexentes, aut per hãc etymologiam innuere cupientes cœlũ corruptioni non ſubiacere, nã hos qui morte perierunt, laboraſſe dicimus.

dicimus. Cæterũ eius essentia est ignea, ut cõstat ex sole atq; alijs astris. Vnde etiam æther appellatur extrema mundi pars ab ardendo, sunt tamen qui ἀπὸ τοῦ ἀνωθεῖν, hoc est, ab eo quod supra currat nomen tulisse dicant, hoc est, quod cum strepitu atq; impetu ferat, quũ & astra quasi instabilia nec unquam stantia, sed semper commota, Imò etiam consentaneũ est & deos ἀπὸ τῆς θέσεως, id est, à positione sortitos esse appellationem, primum enim ueteres deos existimarunt esse, quos cõstanter ac fixe ferri deprehenderunt, his syderum mutationis causam, atq; adeò salutis omniũ rerũ tribuẽtes & sic essent Dij θετῆρες, id est, cõstitutores & conditores omniũ rerum.

De Ioue.

Qvemadmodum nos anima gubernamur, sic & mundus animã habet quæ uindicet illũ ab interitu, & hæc uocatur Iupiter, sed dictus est Iupiter imperare omnibus, aut quia seruet ac uitæ causa sit animantibus, aut quia in nos, tanquàm anima & natura, imperiũ obtineat. Porro Iouẽ ipsum

appellamus,quod per illum fient seruenturq; omnia,nec desunt apud quos Δεὺς appelletur fortassis ἀπὸ τοῦ δεύειν, id est rigando terram,quoque uitali humore animantia impertiat. Cæterum in cœlo habitare dicitur,quando hic præcipua est pars animæ mundi, etenim nostræ etiam animæ sunt ignis.

De Iunone.

DEinde soror pariter & cõiunx huic tribuitur Iuno quæ aër est, coniungitur enim statim ipsi & cohæret à terra sublata,illo cum ea coëunte & eodem momento fiunt,nam ipsa essentia in tenuissimũ diffluẽs,ignemq; & aëra constituit & hãc ob causam Rheam horum esse matrem fabulati sunt,patrem autem Saturnum, siue quod intensis temporis mensuris hæc fiant, aut quia ob materiæ cõmistionem , ac ebullitionem, elementorum discrimen reddatur, aut quia (quod rationi est magis consentaneum (tunc aër generetur,quando ex igni mota est natura ad res implendas,atq; conficiendas.

De Neptu-

De Neptuno.

CAeterum ob hanc causam & Neptunũ dicebant ueteres Saturni & Rheæ esse filium, etenim & aqua ex dicta commutatione generatur, nam ποσειδῶν, id est, Neptunus, est efficiens uis humidi in terra ac circum terram, siue à potu sic appellata & ab eo quod potum suppeditet, aut iuxta aliam rationẽ ποσειδῶν Neptunus dicitur, ob cõmotam atq; cõturbatam eius proprietatem.

De Plutone.

DEinde & horũ frater esse dicitur Pluto, hic omniũ est crassissimus, ac maximè uicinus terrę aër, nam statim atque nascitur, incipit res ipsas diffundere atq; implere secundum naturę suæ rationem, uocatur autem ἅδης infernus uel quod per se uideri nequeat, unde etiam diuidẽtes, ἀιδα uocamus ipsum, aut per antiphrasin quasi nobis morte placẽs. Porrò & Pluto nominatus est, quod quum omnia sint interitura nihil sit,

quod non postremo ad ipsum deducatur atque eius possessio fiat.

De Rhea.

AT Rheæ iuxta datum fluxũ confictæ non iniuria iam imbrium causam assignant, quod ut plurimum cum tonitru atq; fulmine fieri consueuit, & hanc inducunt tympanis & cymbalis, & fulmine aut lãpadibus gaudentem, quũ uerò ab æthere funduntur imbres, conspiciunt sæpius è montibus descendere, nam primo Idam cognominarunt altum eius montẽ & quem procul datur cernere, montanam uidelicet eam appellantes & generosissima quæ in montibus degant animalia leones illi subigũt, fortassis uel quod aura tempestuosa agreste quod repræsentet, deinde ignea circumposita est corona, aut quod ab initio in montibus conditæ sint ciuitates munitiõis gratia, aut quod princeps est primæ præcipuæq; mundi essentiæ. Porrò ei cor suspẽdũt innuentes ipsam uitalis exortus causam extitisse, ob quod etiã alias quasdam figuras ei ante pectus propenderunt, ut quæ ipsa rerũ sit uarietas ac coloribus omnifarijs

farijs distinguatur, porro uidetur eadem esse hæc quæ apud Syros Artaga dicitur, quã per columbarum ac piscium abstinentiã colunt, declarantes ignem & aquam esse, quæ maxime essentię electionem dant in propatulũ. Ac hæc propriæ dicitur Phrygia, quod præ cæteris apud Phryges colatur, apud quos etiam gallorum frequens est cõsessus, tale quid fortassis innuẽs, quale apud Græcos de cœli exectione est in fabulis, siquidẽ primo dicitur Saturnus deuorasse quoscunq; ex Rhea sustulerit filios, quod certę hunc in modum admodum probabiliter est confictum, quandoquidem quæcunq; nascuntur per dictã motus rationẽ, uersa uice per eãdẽ in periodo pereũt, & tẽpus huiusmodi quiddã est, consumuntur etiam ab ipso quæcunq; à natura rerũ producuntur, deinde Rheam dicunt nato sibi Ioue, pro ipso lapidem fascijs inuolutum obtulisse Saturno, hũc se peperisse addens, illũq; ab eo deuoratum esse, ac Ioue enutrito mundi imperium cessisse. Cæterum alio etiam modo hæc est sumpta deuoratio, nam cõposita est fabula de mũdi generatione, in quo tũ enutriebatur quę eum gubernaret natura & rerum

summam obtinuit, tum quando in medium eius, lapis iste, quem appellamus terram, non secus atque si deuoratus esset, fixus est, nullo enim alio pacto substitissent res, nisi hoc essent fundamento stabilitæ, quum oriantur ac nutriantur hinc omnia.

De Saturno.

INter hæc etiã Saturnus fingitur continuo descẽdisse ut terrę commisceretur, Iouem autem hunc execuisse, eiusq; uiolẽtiam refrenasse, siquidem Iupiter ipsum regno eiectum ad tartara detrusit, atq; hoc fabularum obtentu prætexerunt uniuersæ generationis ordinem (quem ab implendo diximus Saturnum appellatum esse) abundantem aëris fluxũ, hactenus factum in terra contraxisse, quũ exhalationes conficiat tenuiores. At mundi natura influxus infundens (quam & Iouem appellatam diximus) abundãtem impetum mutatione cohibuit, & restrinxit longius deducens, & ipsi mundo præbens, neque præter rationem est, quod flexuoso consilio Saturnum appellẽt, his flexuosis existentibus atq;

ægre cōsequētibus, quum ille tantos numeros euoluat, ne ad effectum ueniant.

De Oceano.

CAeterum alia ratione Oceanum dixerūt omnium esse principem, nec enim una de hoc nata est fabula, est enim Oceanus, uelox nauium circulus & deinde cōmutans. At Tethys pinguium rerū sedes est, ac collectio, siquidem horum temperatura ac commistione res consistunt, nihil enim esset si alterū non temperatū superabundaret.

De Ioue.

POst hæc alio etiam modo Iupiter pater esse dicitur & deorum & hominū, eò quod mundi natura horum substantiæ sit causa, non secus atq; patres gignunt suos filios, deinde eum nubicogum ac grandistrepū appellant, quod superne nubes cogat & tonitrua, & illinc etiam fulmina & tēpestates immittat, alio etiam modo quod cœlum sortito deo omnia super terram loco tributa sint, ad hæc Aegiochus à concutiendo Aegida uoca

 tus est,

tus est, & ob alias similes ac manifestas causas, pluuius, & fructifer, & descensor, & fulminator & alio sæpius modo secundum diuersam sententiam appellatur. Seruatorẽ & herceum & multipluuium & paternũ & hospitalem & possessorium & cõsultorem & triumphatorem & liberũ eum appellãt, quum quæcunq; ei sunt nomina comprehẽdi nequeant, quia in omnem potentiam & habitum diffusus est & omnium author & speculator habetur, hũc etiam in modum & iustitiæ pater esse memoratur: Nam ipse hominum communionem in res deducit, & leges irrogat ne sibi mutuo iniuriam inferant, deinde & gratiarum pater est, hinc enim sunt mutuandi atq; benefaciendi initia, & temporum quæ in aëre salutares mutationes conficiunt, & aliorum quæ in terra nascuntur & à natura nomen habẽt, moderato rac largitor est. Porrò inducũt eum perfecti uiri ætate ubi nec quicquam abundare neq; deficere apparet, sed id quod maturum est adesse, & hanc ob causam perfecta ei immolant. Cęterum sceptrum potentiæ est signum, quin & sæpius uincere fingitur, eminet enim omnibus, nec est quod eum supe-

um superare queat, deinde ei aquila sacra est, eò quod pennarum uelocitate alijs præmineat & coronatur olea, quod semper uireat ac mollis sit & pinguis, aut ob similitudinem glaucoris ad cœlum, deinde sunt etiã quibus Alastor dicitur, & Palamneus, eò quod de nefarijs & infestis hominib⁹ supplicium sumat, quorum his quidem nomen inditũ est, quod huiusmodi sceleribus se cõtaminent, quibus cruciatus ac gemit⁹ imminet, istis uerò quod manus sordibus non diluuendas reddant.

De Furijs.

HAc etiam ratione natæ sunt, quæ Erinnes uocantur, peccatorum examinatrices Mægera, Tisiphone, & Alecto, dictæ, qđ hos deæ odio ac punitione ꝓsequãtur, nempe ab ipsis cõmissas cędes supplicio plectẽtes, idq; factitãtes sine ulla intermissiõe, porrò reuera sunt hę deæ uenerãdę & Eumenides, eò qđ naturæ benignitatẽ ad homines dirigant uindicando scelera. Ad hæc horrendo sunt aspectu & igni & flagellis persequunt impios.

impios & serpentes loco comæ habent, ut hanc iniiciant imaginationem maleficis, futurum esse ut pro delictis pœnas pēdant, apud inferos sedes finguntur habere, quod minimè in propatulo sint harū causæ, quodq; dignos harum aduentus inexpectatus opprimat.

Amplius de Ioue.

NEc his absonum est quod dicitur Iouis oculum uidere omnia atq; omnia audire, quo enim pacto fieri potis est, ut quicquam horum quæ in mundo gerantur lateat omnia gubernantem potentiam. Porrò etiam mitem appellat Iouem, nempè placabilē esse his, qui è uita scelerata pedem retrahant, non enim ita erga eos est affectus, ut reconciliari nequiret, quam ob causam & placabilis Iouis aræ sunt.

De Supplicationibus.

ETiam preces Iouis esse filias dicit Poëta, & quidem claudicantes quod se ingenua deiiciant qui preces faciunt, deinde etiam eorum imbecillitati & rugas addit. Ad

dit: Ad hæc debili & obliquo esse uisu, quod ad quædã semper conniueant. Postremò supplicandi necessitate deuinctas esse. Amplius deliniat Poëta preces tanquàm deas quasdã, claudas quidem uocat, quod tarde & uix progrediantur, & his supplices esse quos primò iniuria læserint, rugosas certe & uisu obliquo, quod affectos iniuria ęgrè & fronte neutiquam læta intueri possent, quos ueniam petunt. Ad hæc Iouis esse filias quod uenerandæ sint.

De Parcis.

IVpiter certè etiam fatum est, eò quod distributio sit inuisibilis eorum, quę unicuique adijciuntur, hinc iam & aliæ partes, Μοῖραι, id est. Parcæ appellatæ sunt, αἶσα, est est eorum quæ fiunt latens, & incognita causa, iam enim manifesta est, quæ in singulis delitescit obscuritas, aut ut ueteres opinati sunt ea quæ semper est, at εἱμαρμένη est, secundum quam fatatum comprehẽsumq; est quicquid in elementi ordine, terminum haud quaquã habentis fit, quæ & prima comprehensio nõ secus atq; si in cathena continet. Porrò necessitas

ſitas eſt quam agere aut ſuperare non datur, ſiquidem omnia quæ fiunt ad hanc recipiũt reductionem. Cæterum alio modo tres inducuntur Parcæ ſecũdum tres temporis partes, & una eſt Clotho appellata, quod circumuolutioni rerum primordia non ſunt diſſimilia, quum alia contingant alijs, quamobrẽ & nere eam fingunt uetuſtiſſimi quiq;, aliam autẽ Lacheſim, eo quod ſortis caſui quæ cuiq; contingunt non ſunt diſſimilia, at tertia Atropos quod atrepta, id eſt, ineuitabilia ſint quæ ab illa ſtatuuntur ſic harum potentię proprie uidẽtur tres ſortitas eſſe appellationes, eadem autem eſt & Adraſtia ſiue quod uitari ac deflecti nequeat ſic nominata, ſiue quod ſemper quæ ad ſe ſpectant faciat, tanquam ſemper agens, aut particula priuatiua uehementiã declarãte, ut ἄξυλος ὕλη, id eſt, ſylua lignis abũdans, nam eſt multa agens, Nemeſis ἀπὸ τῆς νεμέσεως, id eſt, ab ulciſcendo nomẽ traxit, Opis autem ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπισθεν, quia à tergo lateat & obſeruet, quæ à nobis geruntur puniatq; quæ punitione ſunt digna.

De Musis.

CAeterum ex Mnemosyne Musas sustulisse dicitur Iupiter, quando & literarũ politiorem dux est, quas certè non nisi exacta cura atq; detentione suscipere datur, & sunt ad uitam bene transigendam maximè necessariæ. At musę uocantur ἀπὸ τῆς μώσεως ab inquisitione, quemadmodum dictũ est, ne mollia inquiras ut ne dura habeas, sed nouem numero sunt, quod quos in suorum numerum cooptarint triangulares (ut dicit quidam) reddant. Talis enim est nonarius numerus, generationem quandam sua natura innuens, ac uidetur à perfectione primi numeri particeps esse. Etiam quibusdã duæ solum esse dicuntur, aliis iterum tres, at aliis quatuor, sed aliis iterum quinque. Tres quidem ob prædictam ternionis perfectionem, aut quod tria speculationum genera sunt, quibus tota philosophię ratio impletur, duo quidem in speculando & faciendo ea quibus opus est consistunt, & duobus his comprehẽditur eruditio. Quartum & quintum genus, fortassis qđ uetusta musicorũ instrumẽta tantos habue-

habuerunt sonos, deinde inducuntur mulieres, quia uirtutes & disciplina forte fortuna muliebres nomenclaturas habebant, estque illud euidentissimum argumentum multarum rerum cognitionem hubertim adesse, & iam dices licebit id ob fertilitatem factitatum esse, quae animi cognitione conficitur. Ad haec constant & incedunt unà ad innuendum uirtutes inseparabiles atque indiuulsas esse, deinde semp Deorū hymnis atque ministerio sunt maximè intentae, siquidem principium atque adeò elementum totius eruditionis est, ad diuina oculos perpetuò defixos tenere, atque id uitae factum exemplar habere in ore. Caeterum alio modo, Clio quidē una est Musarū, quod cleos, id est, gloriam adipiscātur literati, quoque alios laude celebrent. Euterpia autem, quod dictorum cōuersatio delectabilis sit ac suauis. Deinde Thalia siue quod horum uita uigeat ac floreat, aut quod mensae uirtutem habeant, scite & docte in conuiuijs uersantes. Melpomene à cantu & suaui, quae carmini adest, uoce, nam ab omnibus celebrantur boni atque ipsi deos celebrant & priscos uiros. Terpsichore quid meliorem uitae partē

delectatione ac gaudio trāſmittant, aut quod delectationem adferre uideātur conuerſanti bus, una uoculæ litera ſuperflua, aut fortaſſis quia compoſitis à literatis uiris carminibus choreas dijs compoſuerunt ueteres. Erato uel ab amore nomen tulerit, quod uniuerſæ philoſophiæ generi adeſt, uel ab interrogan di atq; reſpondendi potentia, nam manifeſtū eſt ratiocinandi quoque artis peritos eſſe ſtu dioſos, polymnia aut eſt celebrata uirtus, aut potius quæ multos celebret, ac quæcunque à maioribus cantata ſunt reſumat, quæq; in po ëmatis atq; alijs commentarijs eſt, hiſtoriæ cu ram gerat. Vrania eſt circa cœleſtia atq; adeò uniuerſam rerum naturam ſcientia, nam uni uerſum mundum cœlum uocabant ueteres. Calliope eſt rhetorica ſuaui uoce ac dictio ne uenuſta pręcellens, per quam rempublicā adminiſtrant & populum hortationibus æui brant, perſuaſione & non ui ad id quod cupi unt ducētes, quam ob cauſam hanc maximè reges ſimul ac probos uiros comitari dicūt, certe huic tribuuntur uaria, quod cuiusq; de claret opera, nempè concinna eſſe, ac conci nentem & conſentientem ſibi eſſe bonorum

uitam. Deinde his se socium adiungit Apollo ob musices communionē, nam & hic memoratur cythara scire, causam paulòpost cognosces, ac in mōtibus uenationi uacare traduntur, quandoquidem solitariam agere uitam & crebro ad loca à promiscua consuetudine semota, ac arbitris libera secedere consuerunt hi qui philosophiæ nomen dederūt, qua sine (iuxta Comicū) nihil honesti in solitaria uita inueneris, at hūc rei gratia etiam has numero nouem dicitur Iupiter cum Mnemosyne cōgressus sustulisse, etenim nocturna his opus est meditatione quæ ad eruditionē spectent, siquidem nullam ob aliam causam Poëtæ noctem uocarūt Euphronen, quā διὰ τὸ εὐφρονεῖν, quod noctu accuratius pressiusq́ res meditemur, quemadmodum etiam Epicharmus, si quid, inquit, sapiētius mediteris, nocturna opus est consideratione, & omnia quæ ad literas pertinēt noctu potius excogitantur, nec defuerunt qui cœlo ac terra has dixerint esse prognatas, ut necesse sit hanc uetustissimam fuisse de hac re orationē, coronantur autem (quorundam sententia) palma ob agnominationē, quod nimirū à Phœnicibus

uideantur inuentæ literę, sed (quod magis est consentaneum rationi) quia delitiosa ac pulchra & semper uirens & ascensu difficilis ac dulci fructu sit hæc planta.

De Gratijs.

VT nobis ordine res dicatur etiam beneficas esse Iouis filias Gratias tradiderunt plurimi, quorũ hij quidẽ ex Eurydomene eas natas esse asseruerũt, quod maxime ex bene stabilitis atq; celebratis domibus dona consueuerunt dare, hij uero ex Eurimene etiam id addẽtes beneficẽtiores quodammodo esse, aut debere esse, quibus magnæ tributæ sunt sortes. At quidam ex Eurymedusa, in idem hanc etymologiæ partẽ contendentes, nam proprijs dominari solent homines, uerum Iunonem alij dederunt eis matrem, quod generis nobilitate longe cæteris deabus antestent, & ad alium mouendũ affectum introducuntur nude, ut quum nullam habeant possessionem subministrare quædam possent & prorsus utiliter largiri, quo quis pacto beneficus recte fuerit, quemadmodum

modum dictũ est illud numerũ animus optimus, sunt qui existiment per nuditatem innui prompte & sine impedimento ad bene merendum properandum esse, deinde his quidẽ duæ numero dicuntur, his autẽ tres, duæ quidem quum hos auspicari beneficium est necesse, hos uero uices reponere. Tres autem, quandoquidem non recte fuerit illum cui remuneratum est benemeritum gradum sistere, sed iterum est beneficium parandum, ut sine intermissione id fiat, quodq; id fieri debeat etiam earum color ostendit. Cæterum alij dixerunt unam quidem esse Gratiam, quę illi qui aliquid recte largitur adest, aliam autẽ circa illũ cui id ministerij confertur uersari. Tertiam certe quæ illum qui meritũ reponit comitetur, deinde quum hilari uultu beneficiũ conferant Gratiæ, atq; eos quoq; reddunt hilares in quos beneficiũ collocent, primũ quidem uulgariter ἀπὸ τῆς χαρᾶς, id est, a gaudio appellatæ sunt Charites, & formosę dicũtur esse, quod formam & rei probabilitatem largiantur, deinde singulatim hæc quidẽ appellata est Aglaia, illa uero Thalia, at tertia Euphrone atq; ob id quidam Euanthen dicebant

harum

harum esse matrem, at alij Aglaien, at Homerus unam Gratiarum Vulcano cohabitare asserit, fortassis quod gratiosa sint mechanica opera.

De Mercurio.

CAeterum tradiderunt Mercuriũ Gratiarum esse ducẽ innuentes haud quaquam temere, sed cum delectu conferendum esse beneficium, idq; dignis, nam ingratus erga beneficium est tardior. Est autẽ Mercurius oratio quam ad nos dij miserunt, quum ex omnibus quę terra habebat animalibus solum hominẽ oratione donarũt, quod prae caeteris omnibus praestantissimum habebant ipsi. Porro a considerando ac loquẽdo nomen habet, aut ab eo quod munitio quaedam, atq; adeo propugnaculũ sit nobis, hinc primo Diactorus, id est, internũcius est appellatus, uel ab eo quod sit manifestus ac uerus, uel quod nostras cogitationes in proximorũ animas referat, quare & linguae ei sacrae sunt, hinc & Eriunius appellatur, quod magnam commoditatem adferat & hos supra modũ

mine inducentes, adhæc animarũ ducem esse Mercurium fabulantur, innuẽtes illi esse proprium, homines uoluptate delinire obq́; id ei uirgam dant in manus, qua uirorum demulceat oculos, mentis nimirum. Deinde iterũ dormitantes excitat, & illi in manu est facile impetũ addere remissis ac flaccessentibus, atque hos retrahere ac sistere qui nimio ferebantur impetu, hinc iam obsides immittere uisus est, & uates esse ob hanc causam, quum pro suo arbitratu uertat imaginationes, nam Deorum nuncij sunt insomnia. At anguium circa uirgam complexus Caduceatoris typum gerens, innuit efferatorum ab ipso cõcordiam fieri, ac illum inter eos ortum dissidium indissolubili modo coniungere, siquidem per id etiam pacificum apparet esse preconium, ferunt autem prę cæteris qui pacem ambiunt florentes manu ramos ad colendorum agrorum memoriam reducẽdam, iamq́ue fore ut mansuetis ac fructiferis plantis parcatur. Deinde ex Maia Ioui natum esse ferunt Mercurium, significantes iterum speculationis atque inquisitionis germen esse hoc animal, nam hinc Μαῖαι dictæ sunt obste

trices,quod ea quę ad partum spectent inqui rant,ac quoddammodo inuestigent in lucem promere infantes. Ad hæc etiam sine mani bus ac pedibus fingitur & figura quadrangu lari,quadrangularis quidē, qđ solidus ac mi nimè lubricus sit, ita ut & eius casus sit gres sus,uerum sine pedibus ac manibus,quando nec pedum nec manuum officio habet opus ad id,quod sibi incumbat agendum.Cæterū ueteres,ętate prouectiores ac generātes,Mer curium erectis genitalibus deliniabant, sed minores,atque ætate nondum adulta remissi oribus, innuentes ad senium uergētis ætatis hominibus fœcundam atque perfectam adesse orationem, quæ & si uulgaris sit tamen re ipsa quæ proponit adsequitur,ac ętate imma turis sterilem imperfectamq;. Deinde in uijs collocatur ac Triuius dicit̃ & Dux, ut omni bus in rebus eo uterentur duce,quum ipse sit qui in consilijs nos in uiam reducat,fortassis etiam ob solitudinem, quādoquidem & illis eius apparatu & cultu est opus, eò quod in ter Deos atque homines communis sit. Vbi quis quippiam inuenerit in itinere, moris est præfari commune Mercurio,qui certe rei in

uentæ conſcius eſt, ut qui in uijs uerſetur, innu entes quod ei inuẽtum quoque commune ue lint eſſe, hinc nimirũ rebus inuẽtis dictis Mer curialibus. Deinde lapides accumulant Mer curijs, quiſque ex prætereuntibus unum adij ciens, ſiue id tanquàm utile quiddam ac com mune ob ipſum faciens ut uia purgetur, ſiue teſtans Mercurium, aut ut ei honorem ſignifi cet ſi nihil habeat aliud quod ei offerat, ſiue ut Mercuri collocationem prętereuntibus fa ciat manifeſtiorem, aut innuat ex paruis par tibus proferendam orationem conſtitui. Ad hæc primus dicitur Forenſis idq; meritò, quũ ſpeculator ſit eorum qui uendunt aut emunt aliquid, ut qui oratione omnia rectè præſtá re poterit, hinc & mercaturæ pẽſſe uiſus eſt, unde & ἐμπορεαῖος & κερδῷος eſt nominatus. Deinde lyræ inuentor eſt tanquàm ſympho niæ atq; concordiæ qua uiuentes fœliciter a gunt, nam congruentem habet addere diſpo ſitionem. Poſt hæc etiam illi arcanorum ſci entiam tribuere cupientes, furem tradiderũt eſſe, & uafri Mercurij erexerũt ſtatuam, nam illum qui proditus erat ſublatũ occultat, ſuf furatus aliquotenus ſua perſuaſione rei ueri

tatem, unde nonnullos etiam ἐπικλόπους uafra ac fraudulenta oratiõe uti dicunt, etenim fraudem componere his qui sermone uti no sunt est proprium. Deinde legalis esse dicit, quod ob correctionem eorum sit posita lex, quæ in cõmuni uiuendi ratione faciẽda sunt, itaque ob concordiam, ad accurate loquendi rationem transfertur. Ad hæc & in palestris eum colunt cum Hercule, eò quod robur rationi comes esse debeat, nam qui solis corporis uiribus fretus rationem (quæ artes in uitã induxit) neglectui habuerit, huic admodum concinne dixeris: Infelix tuum te robur perditum ibit.

De fabulis quæ antiquorum literis celebrantur.

MVltas uariasq́ue ueteribus Græcis de Dijs conditas esse fabulas (ut aliæ quidem apud Magos fuerint, aliæ apud Aegyptios & Africanos, atque alios Græcos) testimoniũ ceperis, id quod Homero dictum est de Ioue ad Iunonem hunc in modũ: An non in mentem ueniat, quod ex alto suspensa

ſpenſa eras & pedibus duas demiſerim incu des,apparet id Poëta ad ueterem fabulam re ferre qua fictum eſt,Iouem cathenis aureis ſu ſpēdiſſe Iunonem , eò quod ſplēdorem auro haud diſſimilem habeant aſtra, atq; ex pedi bus eius duas dependiſſe incudes,nempe ter ram & mare,quæ ad ſe aëra trahunt,quando ad alterutram partem abſtrahi nequeat. Ad hęc alterius meminit fabulę de Thetide,nem pe Iouem ab illa ſeruatum eſſe, quum illum Dij alij uinculis conſtringere uoluerunt, Iu noq; ſiue Neptunus & Attica Minerua,Appa ret autem unumquemque horum pro uirili continuo Ioui ſtruxiſſe inſidias,quum futurū eſſet ut hunc orna tū remorarentur,ſed quod natum erat humore ſuperabundauit,& in a quam erant redacta omnia, aut igni,& aër quoque in ignem tranſijt,Verum cum deco ro omnia diſponens Thetis, hoc eſt, proui dentia Centimanem Briareum, nempe diui nam potentiam Dijs obmolita eſt,qua diſpo nunt euaporationes undecunque è terra pro deuntes,non ſecus ac ſi multis manibus per omnes numeros impleretur hæc diſtributio. Hic mihi fixi⁹ perſpice, an ab eo quod mūdi

partibus

partibus illam ademerit uoraginem nūcupatus sit Briareus, Aegeon dictus est, quia semper floreat ac uiget. Deinde non est quod fabulas reijciamus nec aliarum ad alias transferamus nomina, nec si quid adfictum sit genealogijs ab his datis proportionē faciamus. Proinde fabulati sunt chaos esse genitū, quēadmodum describit Hesiodus. Post hoc terram & tartarum & amorem, at ex chaos erebum & noctem prodijsse, uel ex nocte æthera & diem, itaq; opus est scitu quod Hesiodus post chaos dixit natā esse terrā dicens: Certe primus qui inter cœlum & terram fuit locus chaos erat, & deinde: Terraq; lata omnium immortaliū tutum solum, Qui niuosi olympi detinent uertices, Ac amplis dentibus tartara, recessum latæ terræ. Deinde amor qui pulcherrimus est inter immortales Deos, Emolliens Deos ac omnes homines, Domat in pectore mentem & prudens cōsilium, Deinde e nocte æther & dies prognati sunt. Ex chaos autem erebusque ac nox atra prodierunt. Nam terra per contractionem facta est, at aēr per retributionem, Deinde quod in aēre est tenuissimum in ignis naturā abijt.

uerum

uerum mare per exuctionem, porrò mõtes per terræ secretionẽ. At è nocte æther, quod noctu æthera cernamus in astris, & iterũ nisi nox secedat non fiat dies, porrò chaos est humidum, quod ante mundi expolitionem fuit à fundẽdo sic appellatũ, aut ignis quasi chaos ἀπὸ τοῦ χαίειν, id est, ab urendo, & hic ob tenuitatem diffusus est, erat enim aliquando ô filij quicqd est in rerũ natura ignis, & annis uoluentibus iterum fiet, at igni in aëre extincto, crassa fit mutatio in aquam, quæ quidem mutatæ substantiæ partes per dẽsitatem arripit, ac extenuatæ per raritatem, nec temere dixerunt post chaos terrã esse factam & tenebricosa tartara, quæ terrę recessum nominat prędictus Poëta, quod præsumpserit hũc abstrusum esse, at erebus cum ipsis dicitur natus, ad generandum impetus est quum aliud simul ex alio nascitur, nec putandum est pulcherrimam ac spectandam hanc uim deficere. Cæterum erebus ex chaos prodijt quandoquidẽ tegi & occultari aliud ab alio significat sermo, quemadmodum & cum hoc congressa terra illicò conformem sibi terram protulit, ut per uniuersam terram esset beatis Dijs tu-

tum solum,

cō literæ ꝗ utuntur. Adhæc κρίος, id eſt, aries nominatur, quod eo imperium ac dominiū rerum quæ ſubiectæ ſunt obtineat, hinc fortaſſis & in grege κριὸς, id eſt, äries nomen traxit, hyperion, quod ſupra alia eat, Oceanus quód breui temporis ſpacio perficitúr, quí acalarretas, id eſt, leniter & quiete fluens appellatur, quod lenis ac quietus eius fluxus ad ſolis motum appareat, & βαθυδίνης, id eſt habens uortices profundos, quod cōtinuo moueatur. Porro Tethys dicitur, quía omnia pura ac ſplēdida reddat efficiatq́; ut contrariorum habitum cauſæ decenter his ſuccedant. Mnemoſyne cauſa eſt, ut quæ facta ſunt animo conſeruemus. Themis eſt que efficiat ut inter nos coëant fœdera ac ſeruentur. At Saturnus omnium quæ fiunt prædicta ratio filijs exiſtens potentior, poſtremum autem eū dicūt natum, quod poſt dictorum generationem ipſe permaneat, tanquam in ipſa generatione, fuerit tum certe perfectior Heſiodi narratio, qui hæc quidem (ut exiſtimo) à ueruſtiſſimis mutuatus ſit, hæc autem fabuloſius ſuo Marte addiderit, quo modo etiam plurimā theologiæ partem corrupit, ſed nūc

ea quę

ea quæ à plurimis celebrata sunt oportet perpendere.

De Prometheo.

QVum antiquitus promulgatũ sit Prometheum è terra humanũ genus finxisse considerandum Prometheũ esse dominium animæ uniuersarum rerum inditum, cui recentiores nomen indidere prouidentiæ, nam per hanc cum alia omnia tum è terra, idoneè ad id dispoſita, conficti sunt ab orbe condito homines, dicitur & aliquando Ioni conuersatus esse Prometheus, nam quũ omni imperio multa prouidentia ac multorum præsidẽtia sit opus, maximè certe Iouis, ac ignem dicitur pro hominibus suffuratus esse, quod ignis usus nostri ingenij ac prouidẽtiæ sit inuentum, Dinde hunc illum è cœlo detulisse ferunt, eò quod magna illic ignis sit copia, aut quod hinc oriantur tonitrua ictu hæc nostra accẽdentes, & fortassis tale quippiam per ferulam adumbrat. Deinde ob id ligatus Prometheus puniebatur, aquila iecur eius radente, sibuidem nostra solicitudo prædictum lucrum

ucrũ cum alijs poſſidens,ſua ipſius culpa quã dam experitur moleſtiam,triſtibus uitę curis alligata,& quodammodo ob uigilãtiam ad uiſcera uſq; exeſa. Ad hęc Promethei dicebãt eſſe fratrem natu minorem Epimetheũ, moribus quodãmodo incultioribus, quod proſpectione præuerterit illã (quæ ex contingentibus prodit)ſcientiam. Nam reuera factum ſtultus cognouit patiens, ob id enim primæ mulieri dicunt conuerſatum fuiſſe, nam conuenit uecordiorum eſſe fœmineum ſexum & ſuapte natura magis poſt rem factam utitur conſilio quàm antea. Dicitur etiam à quibuſdam & artium inuentor eſſe Prometheus, idque nullam ob aliam cauſam quàm quod ad earum inuentionem intellectu ac prouidentia ſit opus.

De Vulcano.

AT bona hominum pars artes Mineruę ac Vulcano tribuere. Mineruæ quidem, quando hæc prudentia ac induſtria eſſe uidetur. Vulcano autem, quod ex artibus plurimæ per ignem ſua opera exhibe-

ant, Deinde certe æther ac splendor & purus ignis est Iupiter. At ille qui in usu est ac aëri miscetur ἥφαιστος, id est, Vulcanus dictus est, ab incēdendo ducto nomine, hinc eum Ioue & Iunone prognatum esse dixerunt, & aliqui Iunone sola, nam crassiores ac pinguiores flām mæ quodammodo ex solo incēso aëre mate riam sumūt, uerū traditur claudus esse, quod ob materiæ crassitudinem cursum claudican tibus haud dissimilē faciat, aut fortassis quod sine ligneo tanquam baculo progredi neque at, uerum nonnulli quia superiorem motum ob nutrimentum inferiori dissimilem atque inęqualem faciat, illo tardiore existente, eum claudicare dicebant, ferunt autem Iouem illū e cœlo in terram dedisse pręcipitē, quod fortassis qui primi cœperint igni uti ex ardenti fulminis iactu hunc adepti sunt, quum antea nullis ingenij machinis ad ignita peruenire potuissent. Cæterum ei Venerem connubio iunctam fuisse dicunt & eadem ratiōe unam Gratiarum, nam quemadmodum diximus) mechanica opera Gratiam habere, sic & Venerem quandam illis adesse censemus, nisi id sit ad innuendum magnum caloris uim

adesse,

adesse,in ipso coitus impetu istud est cõfictũ, nam fabulantur eum metuisse Martem suam uxorem,adulterio conspurcantem, est enim apud Poëtam fabula, quum tamen uetustissima sit,siquidem ignis robore & æs & ferrũ domatur. At illud de adulterio figmẽtũ innuit, non admodum conuenire pugnæ ac uiolẽtiæ cum hylaritate ac mansuetudine, nec iterum præter naturæ legem ea connecti quum alterum alterius commixtionem sibi uendicet,nam præstantius ac generosius germen harmoniam ex ambobus consistentem reddere solet. Deinde Ioui obstetricis officium præstitisse dicitur,quando Mineruam parturierit, nã desecto eius capite effecit ut illa exiliret,siquidẽ hic igni quo utũtur artes cooperario ad ostentationem naturalis hominum scientiæ ipsam industriam tanquam occultatam in lucẽ produxit,nam qui aliquid quærãt si inueniant id parturire ac parere dicuntur.

De Minerua.

CAerum Minerua est Iouis intellectus haud quaquã diuersa existẽs,quæ Ioui

inest prudentiæ, quemadmodum etiam prouidentiæ, Mineruæ erecta sunt tēpla, prognata autem è capite Iouis dicitur, fortassis existimantibus ueteribus hinc esse præcipuam animæ partem, quemadmodum & alij his ætate minores censebant, aut fortè quia homini suprema corporis pars sit caput, mūdi autem æther, ubi præstātissima eius pars siet atque sapiētię causa, Deorum uertex (ut ait Euripedes) terram ambiens lucidus æther, deinde matre caret Minerua, quod peregrina sit uirtutis generatio, nec horum similis quæ ex congressu nascuntur. Proinde μῆτι, id est cōsilio absorpto eam peperit Iupiter, siquidem ipse prudens, ac consilio pollens nulla alia ex re quàm ex prompto consilio sapientiæ sumpsit primordia. Ad hæc nominis Mineruæ etymologia inuētu est multo difficillima, idq; ob uetustatem, his quidem ἀπὸ τ̃ ἀθρεῖν, id est, ab eo quod omnia perspiciat appellantibus eam Athrenam, alijs autem quod fœmina licet siet, minimè tamē mulieribus delitijs eneruetur, Deinde iterum alij, quia hac sit natura uirtus ut nemini subigatur ac nullius iugum ferat, hinc nomen tulisse dixerunt, aut

fortassis

ſortaſſis ab æthere,quemadmodum & ueteres eam uocarunt Aetheroniã,eius enim uirginitas puri atq; incorrupti eſt ſymbolum,tale quiddam eſt & uirtus,nam fingitur quoq; armata,& ſic eam fuiſſe natam narrant, innuentes ſapientiam ſuis ipſius præſidijs ſatis eſſe inſtructã ad maximas atq; difficillimas res obeundas, ſiquidem armati maximũ rebus præſidium adferre uidentur,& hanc ob cauſam illi quoque maſculum illud atq; gorgonium tribuere,tale etiam quiddam glaucore eius repræſentante,etenim inter animãtia robuſtiſſima quæ,ut ſunt pardi, & leones quiddam uiſu obnitẽtibus intolerabile glaucis cui brãt oculis,uerum quidam hęc illi tribuerũt quin aẽr eſt ceſius,Deinde id maximè rationi concinit,quod in Aegidis communionem cũ Ioue uenerit,quum illa ſola ſit qua excellat Iupiter atque omnibus anteſtet. At in ipſa Aegide caput eſt gorgonis,in medio Deę pectore linguam exercẽs,quod nimirũ in omni rerum adminiſtratione præcipuum atque præſtantiſſimum ſit ratio,deinde dracones & ulula ob oculorum ſimilitudinẽ offeruntur huic, cæſijs nimirum oculis exiſtenti, nam acutiſſi

mo uiſu eſt draco & quandam excubandi ui-
gilandiq́ꝫ uim habet,nec uenatiōe capi poſſe
uidetur,non enim decet conſiliariū uirum to-
tam noctem ſomno tranſigere. Dicitur & A-
trytone quod nullo poſſet labore conteri,aut
quia de tertio eſt æthere. Deinde Tritoge-
nia,quoniam malis tremorem & metum in-
generat,non enim niſi ad malum bellum ex
ſuſcitant,uerum aliꝗ dicunt tria philoſophiæ
ſpeculationis genera ſecundum aſtutiorem
correctionem aut ueterem plenitudinem id
habere,adhæc eam populi ſeruatricem uoca
runt,quod in pugnis populum ſeruet. Dein-
de prædatrix eſt appellata à præda,aut quod
rerum hominumq́ꝫ ſit tutela, etenim ciuitati
& familiæ omniq́ꝫ uitæ generi præſidem fece
re ſapientiā Poëtæ,hinc & ipſa Eryſipolis &
Polias eſt nominata,quemadmodū ipſe Iupi
ter,nam uterq́ꝫ urbiū eſt proſpector. Cæterū
Pallas dicitur ob fabulatam circa ipſam iuuē
tutem,unde & pellicibus ductum eſt nomen,
quod excutiāt atq́ꝫ euibrēt iuuenes. Deinde
præcipuè collocant in arcibus expugnādi at
que capiendi difficultatem ſignificantes, aut
ut deſuper fugientes illā conſpiciant, Deinde

pro natu-

pro naturæ portione editissimo loco sitas es-
se ostẽdentes, adhęc auxiliatricẽ & Ageleida,
id est, prædatricem uocant, id quidẽ ab auxili
ando deducentes, nam ad depellẽdam iniuri
am atq; opem ferendam satis est instructa, un
de & Victoria est appellata, sed alterũ ab eo
quod populũ agat ac stimulet, aut quod indo
mata sit, boum armentis similis, quas ei ma-
ximè immolãt. Deinde tibias inuenisse dicũt
quemadmodũ & alia inter artes politiora, un
de etiam lanificio præesse fertur, at postmo-
dum illam aiũt tibias abiecisse, quod animos
emolliat atq; emasculet, ab his prodiens car-
men & minimè uirile & bellicũ uideatur esse.
Deinde huic donum est olea, quod floreat ac
quid habet cæsij coloris, & oleũ germanã ha
bet uim alijs liquoribus diuersam, nam tẽpe-
stiuum ac syncerũ semper manet, ita ut uirgi
ni bene conuenire uideat. Martia aũt uocata
est, quod dux sit & gubernatrix prçliorum &
rebus bellicis supra modũ præstãs ac capitu-
do omniũ, est aũt totius uirtutis caput. Dein-
de equestrẽ & equorũ domitricẽ & hastis sti-
mulãtẽ, & sæpius alio eã appellãt nomine, &
ei trophęa ex oleaceis lignis erigũt, maximè

 autem

lentiores sunt Mars & Bellona atque per hos Iupiter inter se commisit animantia neque id præter rem, ne hominibus quidem, aliquando enim bellum iniecit ut animi generositatem atque fortitudinem ipsi sibiipsis, aut sibi mutuo (quod uirtuti est proprium) commendent, & ob hanc causam Iouis filius est Mars dictus. At Bellonam hij quidem nutricem, hij autem matrem, & alij iterũ sororem esse Martis tradiderunt, at nullo hæc distant discrimine, nam Enyo, id est, Bellona, est quæ animos & robur in aciem profecturis addit, aut bene ominandi forma quod minimè cõcors & æqua sit, at ἄρης, id est, Mars, appellationẽ habet ἀπὸ τοῦ ἀναιρεῖν, id est, à sustollendo, aut ἀπὸ τῆς ἄρης quod damnum significat, aut iterum per contrarium quasi eum hac appellatione demulcere niterentur ἀπὸ τοῦ ἄρσαι ab aptãdo, nam uis actiua res ipsas coaptat, & fortassis tale quid habet harmonia quã ex ipso fieri fabulati sunt. Deinde rectè dicit homicida & hominũ pernicies & clamosus & æstro percitus, quod maximus ferventi negocio à pugnantibus sustollatur clamor, ob quã etiã causam nõnulli asinos quoq; ei mactant.

ob turbulentum ac acutum rugitum, sed plurimi canes ob ruditatem & molestiam animantis. Coli aũt maximè à thracibus & Schythis & huiusmodi farinæ gẽtibus dicitur, quãdo apud illos rerum bellicarum exercitium honore floreat ac iustitia habeatur neglectui. Deinde uulturem ei sacram faciũt, quod hic maximè sit huiusmodi auium copia, ubi multa sunt cadauera quæ Martis sunt indicium.

De Neptuno.

POst hæc autem Neptuno ô puer dicendum est, suprà dictum est hunc esse illã circa liquidas res uersantem potẽtiam, at nunc id altius explicandum: Primũ quidẽ eum Phytalmium uocarunt, idq; ab eo quod omnibus quæ e terra oriuntur prorsus nascẽdi causa est terræ indita humiditas, Deinde Enosichthona & Ennosigæum & Sisichthona, id est, terræ motorem ac tensorem, quia nulla alia causa terrę motus generat, quàm quod terræ fistulę ac uenę, maris ac aliarum aquarum inundationem suscipiant, nam coangustati in ipsa spiritus & exire ad libertatem ni-

tentes, turbare & rumpere eam solent, aliquã do & iam redditis quibusdam mugitibus in hac eruptione, hinc quoq; à nonnullis Mugitor dicitur. Deinde mare & iam talem sonum ędit, à quo & sonorum, & clamosum, & turbulentũ dicitur, hinc etiam illi conueniũt tauri, & hos immolãt ei prorsus nigros, idq; ob maris colorẽ, quũ maximè aquam cæruleam esse narrent, proinde rectè eum ceruleis crinibus decorũ esse ferũt, & huiusmodi etiã uestitu inducunt: At huius rei gratia fluuios cornigeros & taurino esse uultu fingũt, quod uiolentiam & mugitum quendam eorũ cursus habeat, etenim Scamander apud Poëtam tauri in morem barbatus esse dicitur. Cæterum alio modo à nonnullis Gæochus, id est, terræ uector dicitur. Neptunus, & Themeliuchus, id est fundamentorum cõcussor, & ei sepius asphalacos immolant, quod in ipso situ est, ut terræ ædificia ἀσφαλῶς, id est, tute & sine periculo stent. Ad hęc gestat tridẽtem, aut quia hoc utuntur in captura piscium, aut quia id instrumentum ad terram mouẽdam est aptum, nã sic dicitur: Et ipse Neptunus habẽs manibus tridentem prodijt, omnia enim fun

damenta

damenta ſedib.ſuis mouit,ſuſcipit ab occul/ to quodā,ut puto,Tritone,hinc Amphitrite. At Triton dictus eſt,ſiue à fluxu ac impetu τ litera ſupflua,aut ἀπὸ τοῦ τρεῖν à tremēdo per antiphraſin, Eſt autē Triformis tritō, & hac quidem parte hominem,illa uero cæte repræ ſentat,quia dicta humiditas uim habet, par/ tim utilem,partim nociuam. Deinde lato pe ctore uocatur Neptunus ob maris latitudinē, quemadmodū dictum eſt,per lata terga ma/ ris.Dicitur quoque eandem ob cauſam late imperans ac latiſonans, ſed equeſtris fortaſ/ ſis quia cōcitatius per mare fit iter,quodque nauibus tāquàm equis utantur,hinc & equo/ rum curatorem eſſe his ætate poſteriores cen ſuerūt. Deinde νυμφαγέτης & κρηνοῦχος eſſe perhibetur ob prędictas cauſas, ſiquidē nym phæ ſunt dulcium aquarum fontes, eò quod ſemper uernāti ætate uideātur eſſe, aut à ſplē dore ſic dictæ,Deinde nubētes nymphas eas uocant,quod nunc primum appareant hacte nus occultatę,eò quoque pertinet Neptuni fi liū eſſe Pegaſum ἀπὸ τῶν πηγῶν,id eſt,à fon tibus ſic nominatum,nam ob uiolentiam in mari conſpectam omnes quoque uiolentos

& magni

& magni cōsilij homines, ut Cyclopem & Lestrygonas & Aloidas Neptuno prognatus esse fabulabantur.

De Nereo.

AT Nereus mare est hunc in modum dum uocatus, quod natitet per mare, Deinde senem illum uocant, quia cana quodammodo spuma ebulliat fluctibus, etenim Leucothea tale etiā quid innuit, quæ Nerei filia perhibetur esse, nempè ob spumę candorem.

De Venere.

CAeterum consentaneū quoq; est Venerem nullam ob aliam causam è mari natam perhiberi, quàm quod ad omnium generationis causam, motu, & humiditate opus sit, quæ utraq; in mari abundant, deinde & eò tendebant qui eam Diones dixerunt esse filiam, nam dieron humidum significat, ἀφροδίτη, id est, Venus autē, est masculum atq; fœmellā naturā inducens potentia, & for-

& forte quod spumosa sint animantium semi na, talem est sortita appellationem, aut ut Euripedes commentus est, eo quod à Venere superati ἄφρονες, id est, parum sanę mentis sint. Deinde pulcherrima inducitur, quod maximè detineat hos, qui parum mente constant, quæ ex congressu est uoluptas, tanquàm alias omnes longe à se relinquens. Dicitur autem amans risus, quando huiusmodi notæ hominibus peculiares maximè sunt risus & hilaritas. Deinde assidẽtes sibi babet gratias & suadelam & Mercurium, quod suadela & oratione & gratijs suos pellectent amantes, aut ob blandam ac facilem consuetudinem: Porrò citharea est dicta διὰ τὰς κυήσεις, quod è congressu in utero concipiant mulieres, aut διὰ τὸ κάθησθαι, id est, quod ut plurimum sedeãt, ac fixe sint amantium cupiditates. Hinc utiq; Cythera insula Veneri esse sacra uidetur, aut fortè Cyprus nomine quodammodo, conciniens κρύψει, id est, occultationi. At Paphus eius est domicilium Paphia dicta fortasse per defectum ἀπὸ τοῦ ἀποφίσκειν, id est, à decipiendo, habet enim secundum Hesiodum risusq; & fraudes, & secundum Homerum imposturam

posturam, qua mentem eripit etiam admodũ sapiẽti. Caeterum, eius cestus est zona ornata ut cum maximè, aut quod stimulandi uim a u riamq; habeat efficaciam, aut etiam stringere debeat: Vocatur quoque Venus cœlestis, & uniuersalis, atq; omnium causa, quod & in terra & mari eius potentia conspiciatur: Ad haec minimè rata, nec punitione plectenda di cebant uenerea iusiurãda, quod quatenus ad rem obtinendam sint accommoda, his in adducendo uti cõueniat amantes, & ex auibus maximè gaudet columba, quod purum sit id animal, ac à sue ob sordes animantis abhorret, deinde plantarum myrtus quidem ob arboris amicabilitatem Veneri sacra esse praesumitur, atque haec maximè quae Philytria uocatur, ob nomen, quod hoc pacto amor apte effertur, & ad flectendas coronas ea magis uti solẽt, ac cauent ne πήξον deae offerant, his quodammodo cestum maximè consecrãtes.

De Amore.

NEc est quod admireris, si quum huiusmodi sit, simul cũ ea colatur atq; con uersatur

uersatur Cupido, quum bona eruditorũ pars hunc Venere prognatum esse tradiderit, qui certè puer est, quod amãtes animo sint imperfecto, ac facile fraudibus conuellendo: Alatus autem, quod etiam cædes ędat, aut quia nõ secus ac auis frequẽter mortalium aduolet animum, & sagittarius, quoniã amore capti perinde ac si tælo icti essent afficiunt, neq; se postquam uulnerati fuerint, bonis adiungunt, sed procul illos intuẽtur. Deinde tribuitur ei fax, quoniam igni suo animos incẽdere uidetur. Ad hæc cõsentaneũ est, eum appellatum esse ἔρωτα, id est, Cupidinem, ab amatorũ inquisitione, siquidem ab inquirendo dicitur ἐρεῖν, ut dictum est, ἵθ᾽ αὐτοῦ ἵππους ἐρέων, abi eius quęsiturus equos, hinc ut puto dicta est ἐρεύνη inquisitio, ac traditum est plures esse Cupidines, ob amorum uarietatẽ, quodq; huiusmodi frequenti satellitio obstipetur Venus. Vocatur etiam Himeros, siue quod eat aut feratur ad fruendum his quæ formosa habentur, aut per imitationem mentis Ectaleos. ὡς ἀνὰ μυμωρεῖσθαι. Deinde πόθος, ob osculorum imitationem, unde & dictio papas appellationem habuit, aut quod frequenter amantes sciscitantur

sciscitantur de amatis πόθεν, id est, unde ueniāt & ubi erant, adhæc nō desunt qui uniuersum mundum nihil aliud quàm amorem esse putarint, quum pulcher sit & uenustus ac forma florida, ætate tamen antecedens omnia, quū que multo utatur igni & motum ueloçē uelutí ab arcu ac alis faciat.

De Atlante.

HVnc autem alio pacto & Atlantem esse & citra negocium explentem ea opere, quæ sermone de illo feruntur & sic cœlum gestare perhibent, longas autē habere columnas, nempè elementorum potentias secundum quas hæc quidē suprà, hæc autem infrà tendunt, nam his prorsus stabilita est terra. At hic ὁλοόφρων est dictus, quod τῶν ὅλων, id est, uniuersarum rerum curam gerat ac omnium suarum partium saluti prospiciat, deinde ex ipso Pliadas ortas esse fabulantur, innuentes illum astra omnia numero plura exīstētia generasse astreo & athamāti quia unus quum sit ac solus rerum uniuersitatem haud quaquam potuit constituere, etsi maximè ei

me ei usu uenisse uideatur, ut ipse solus quum sit, maximam tamen admirationem concitarit his, qui eius euentioni insistant.

De Pane.

TAlem quoque Pana esse perhibẽt siquidem idem est omnibus, & inferior eius pars hispida est & hirta, idq; ob terræ asperitatem. At superior humana est figura, eo quod mundi imperiũ, quod ratione prorsus constat, æther obtineat, porro lasciuium ac in in Venerem prouectum inducũt, quod illi naturalis seminis adsit copia atq; eorum quæ per congressum ex ijs nascuntur, adhæc in desertis locis illum degere, per id maxime eius solitudinem significantes, unus enim ac soligenitus est mundus. At nymphas affectatur quandoquidem euaporationibus humiditate redditis gaudet, extra quas nihil esse in rerum uniuersitate uidetur. Deinde nebride & pardali indutus esse fertur, ob aliorum atque aliorum colorum uariegationem quæ in eo conspicitur. Deinde tripudiator esse, aut fortassis quod omne genus uentis differatur,

aut quod

aut quod austero & agresti sit exercitio minime que ad ostentationem composito, ideoque in montibus ac antris uitam exigere dicitur, & additur ei corona pinea fronde contexta, quando montanum quiddam ac magnificũ hec habeat planta. Deinde mos obtinuit ut tumultus repentinos ac prorsus ratione carentes appellemus panicos, sic enim quodãmodo armenta ac greges caprarum reddun tur attoniti, strepitu aliquo e syluis antrisque ac præruptis locis audito, nec temere illũ pecudum ac armẽti speculatorem fecerunt, hãc forte ob causam ei cornua quoque ac fissas ungulas tribuentes, aut forte id per duas illas pminentes auriculas adumbrantes, & est fortassis hic etiam priapus quod omnia in lucẽ producat, & sunt etiam e ueteribus heroibus, qui illum ἄδρον, ob ea quę de mundi naturã speculati sunt designarint, at uerẽdorum magnitudo uim seminis in genitalibus abũdantem significat, sed quam sinu gestat omnium fructuum miscellaneã, significat copiam fructuum in sinu terræ suo tempore nascentium ac prodeuntium, inducitur quoque custos & hortorum & uitium, quandoquidem ad

generantem ſpectat eadem tueri quæ gene-
rauit, cuum hinc quoque ſeruator dicatur Iu
piter, porrò uites lii guæ diuerſitatem ac pu-
ritatem innuūt. At maximè horti uariegatio
nem & delectationem facilemq́; fieri genera
tionem, quum huiuſmodi ueſte (ut plurimū)
ſit indutus. At dextra manu protendit falcē,
aut quia hac ad purgandas uites utantur, aut
quia ad cuſtodem ſpectat ad ſui tuitionem ar
matū eſſe, uel quia hæc potentia ubi res in na-
turam produxerit eaſdem execat & corrum
pit. Deinde bonum numen appellatur, quia
mundus ſingulis annis, nouis iterum fructib.
eſt onuſtus, aut quæ illi præfecta eſt ratio, qua
tenus oportet, diuidit obiectum, boni diuiſo-
ris munus exequēs. Adhæc artifex eſt ac pro
priarum rerum ſeruator, eò quod ſuam do-
mum adeò pulchre ſeruet ſeq́; alijs exemplar
exhibeat. Deinde id amalthie cornu propria
eſt illius prudentia, qua ſimul omnia impellit
quæ ſuo tempore naſcuntur. Verum haud
quaquam una in re id quod à rerū natura pro
ducitur, ſed confertim & uariè, in periodo di
tat, aut iterum demolitur ac ad nihilum redi
git omnia, ob eam quæ ex ipſo fit ad laborē
exhorta-

exhortationem, tanquàm is qui non emolliant bona prouenirent.

De Cerere & Vesta.

RELiquum est ô fili ut de Cerere & Vesta uerba faciamus, quarum altera nihil aliud quàm ipsa terra uidetur esse, siquidem hinc illi ob id quod semper stet ac fixa sit hestiæ, id est, Vestæ nomen indiderunt ueteres, aut quia super ipsam tãquàm fundamẽtum stabilitus est uniuersus mundus. Deinde quod in morem matris educat ac nutriat omnia Δήμητρι, id est, Cereri tanquàm terræ matri nomẽ fecere, aut Iouis matri quod ipse hominibus quæ edant affatim suppeditarit, aut ἀπὸ τοῦ δηεῖν, id est, quod inuenerit quæ illi maximè exquirant. Cæterum inducitur nobis Vesta uirgo, quod perpetuus motus rerũ generandarum causa nequeat esse, obq; hanc causam illi à uirgine administratur. At non itidem Ceres sed κόρην, id est, puellam, tanquã κόρον, id est, satietatem peperit, quum sit materia ad sacietatem usq; alimẽta subministrare idonea. Cæterum tribuitur Vestæ inextinguibilis

 guibilis

guibilis ignis, fortassis quod uis ignea quę in mũdo est hinc nutriatur, ac per hanc subsistat, aut quod fœcunda terra etiam animalium sit mater, quibus uis ignea uitæ est causa. Fingitur autem rotunda, & per medios humeros fixa est, eo quod huiusmodi sit terra & sic coagulata sedeat, hinc per similitudinem γῆ & χθών, id est, terra appellata est, forte γῆ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, id est, à capiẽdo, nempe quod omnia capiat, sic appellata. Adhec prima & postremo nata perhibetur, quod in hanc resoluantur quæ ab ea producuntur & ab eadem cõstituuntur, quare & Græci ab illa sacrificiorũ principium sumpserũt & in illam postremo desinebant, serta autem ei candida circumposita sunt, quod coronetur & occultetur undecunque a candidissimo elemento. Cæterum δημήτηρ Ceres, eo quod semina largiatur cõficta est, non inconcinne inducitur spicis coronata, id enim est omnium quę data sunt homini maxime necessarium, uictus nimirum mãsuetior, hanc fabulatur per uniuersum terrarum orbem seminasse Eleusinus ille Triptolimus à Cerere in alatorum draconum uehiculum

culum impositus, siquidē e ueteribus primus intellectu dicit assequutus, Deo nimirū quopiam illum ad sublimiorem mente erigente, quo pacto hordeum tractari debeat, & quomodo euētilatione à paleis discernatur, hinc & *κριός* ad sationem est accommodus, inde etiam appellationem traxit ille, qui hordeū conterit: Nam *ὀυλαὶ* hordeum dicitur. Deinde eleusis locus est ubi primum inuentum est, & Ceres eleusinia dicitur à prima illic inuentione, hominibus reuera ad cœlestem ac diuinam uitam facta. Adhęc perhibetur Pluto Cereris filiam rapuisse ob frumenti penuriam qua id tēporis tenebantur omnia, hinc enim est cōficta Deę mœstities & illa per totum terrarū orbē inquisitio. Deinde & tale quiddā apud Aegyptios significat perditus Osiris, & diu quæsitus, & inuētus ab Iside, qui uicissim sex mensium spacio super terram & sub terra moratus Adonis dicitur, quod Cereris inuentum hominibus placeat, sic appellatus quem sus dicitur sustulisse, eo quod semper segeti sus noceat aut per suis dentem, his perplexius ac tectius designantibus tempus quo sub terra occultetur seges, sic à Venere

ordinatum esse ut pari tempore apud Proser pinam maneret Adonis, & qua id causa factitatum est addam, uocarunt Persephonem Cereris filiam, eò quod hæc operatio molestiæ plena ac laborum patiēs sit, aut quod omniū abstinentia colatur, nam ieiunāt in honorem Cereris, idq; siue ut uenerarentur illum peculiari quodam ab ea tradito modo, seu ut abstinerent ab his quæ ab illa data sunt, aut pro uidentia quadam id factitātes, nam quum aliquando rei frumentariæ penuriam immitteret Dea, post semētum proprijs usibus detraxerunt quiddam, ut seminādi tempore Deæ festum celebrarent. At uerno tempore Deæ uirentem herbam cum lusu ac gaudio sacrificant, uidentes illam uigorem immittere segeti ac abundantię spē protendere, hinc quoque Plutus diuitiarum deus non inconcinnè dicitur & Cereris esse filius, iuxta illud prę tritico atque hordeo ō fatue diuitiæ sunt potiores, & affluere opibus contrarium quodammodo est penuriæ ac fami, in quod etiam respiciens Hesiodus inquit:

Ergo incumbe operi generoso è sanguine Persæ
Te ut fugiat male suada fames ac foueat alma.

Tum fru-

Tũ frugũ genitrix, deinde sues grauidas immolant, idq; appositissimè, fertilitatem ac cõcipiendi facilitatem innuentes, offerunt quoque illi papauera nec id quoque temere, nam horum rotunditas ac turbinatum illud, terrę figuram, sphera in morem, rotundam esse significat. At in æqualitas illa ualles & humeros montium declarat, uerum interna hominibus & subditis assimilãtur. Porrò quum innumera semina terra produxerit ob frumenti copiam, à molesto illo ac semper in contentionem uocato uictu desistebant, unde quoq; leges quasdam sibi mutuo de his quæ ad terminos aliena discernentes spectabant, condiderunt, ac inter se diuisis operis, nõ iniuria dicebant sibi Cererẽ legum atq; æquitatis causam extitisse, hinc quoq; illam & Legislatricem appellant, nec horum sententiæ accedo, qui eò quod deponantur ac recondantur frumenta illam sic appellatam esse ferũt. At philosophantes ei misteria adducere tentabant, simul atq; ea quæ ad uictum conferunt inuenisset, idq; adeò panegyri gaudentes tãquàm memoriam renouarent, illius quod à necessariorum contentione destitissent, nam μυσιᾶν,

satiari significat, consentaneum est hinc quoque dici misteria, unde etiam Mysia à nonnullis appellantur.

De Horis.

AT ob hanc causam dicitur Iupiter horas ex Themide sustulisse, à quib. bona omnia nobis subministrãtur ac seruantur, harum autem hęc quidem Eunomia uocatur, à copiosa atq; affluẽti distributione, alia uero δίκη, id est iustitia quod dirimat cõtendẽtes, sed tertia εἰρήνη, id est, pax, quod nulla alia re quàm oratione rem discernat, nam πολεμός, id est bellum, eò quod multas extinguat ac deleat sic appellatur. Aut quod πελάμαις, id est, manibus aduersarios properet superare.

ἀπὸ τοῦ εὐνέμεσθαι. δίκη, ἀπὸ τοῦ δίχα χωρίζειν.

De Baccho.

HAud sanè temerè uidetur pax Bacchus appellari, quum mitium arborum curator atq; adeò dator sit Deus, quando nec hæc res quoq; neglectui fuit, nam belli tẽpore regiones arboribus nudãtur maximè.

At in

At in pace hæ quæ ad conuiuia spectant tum florent, quibus necessarium est uinum, at dicitur Dionysos quod διαίνει, id est irrigat nos iucunde, aut tanquàm dissolutor mutato α in ο & λ in υ, unde etiam illum alysium & lygon appellant, ut qui curas soluat. At sunt qui dicant abeo quod ad cibationem primũ mons uineam produxerit, transiisse nomen illud in consuetudinem. Adhæc dicitur ignis opera matris utero prodiisse, fabula nimirum calorem eius & corporum feruorem innuente, tali enim natura est uinũ uim obtinens igni parem. Sed apud Poëtas est fæmori Iouis insutum ad perfectionẽ uenisse, quod secundo fœmoribus uinum maturescat ac perficiatur nã primum quũ maturum est usui prorsum imperfectum est. Deinde pedibus calcatum fit perfectius, nam prima illa generatio fit in Autumni maturitate quæ est uigente etiamtum æstu. At secunda cum calcatione pedibus exteritur atque id fœmoribus confici uidetur. Adhæc Bromius & Bacchus uocatur, quod calcantes eo primo utantur. Deinde etiam quum ad æbrietatem eo usi sint, discedere huius loci uinculis. Adhæc stuporis symbo-

lum Sa-

lum Satyri sunt ἀπὸ τȣ σατυριζειν, id est, ab h andonomen ducentes. At scyrti, id est, tripudiatores ἀπὸ τȣ σκαίρειν, id est, à tripudiando. Porrò Silæni ἀπὸ τȣ σιλλαίνειν, id est quod alios suos dicterijs exagitent. At senidæ ἀπὸ τȣ σεύειν, id est, eo quod ruant ac impetu ferantur. Cęterum his omnibus innuitur æbriorũ corpus pariter & animum solui atq; effœminari, huius quoque rei gratia fœminea fingitur esse forma, quod uigorẽ omnem carpat æbrietas, & cornua habere dicit quod æbrij ui utantur ac impetum quendam haud facile tollerandum habeant. At uestis florida, Autũni in cõstantiam declarat. Verum quod multa statuę pars nuda sit morum simplicitatem ac nuditatem innuit, qua ratione etiam οἶνος uinum uerè dici uidetur fortassis, & ob id uaticinandi ars aliquãdo est tributa Baccho, at illam æbriorum turbulẽtiam propriè exprimere uidetur tinnitus ille & tympanorũ sonitus, quæ in eius orgia assumunt, utuntur multi etiam tibijs quum fructuũ uindemiam faciunt, alijsq; huiusmodi instrumentis. Thyrsus autem ostẽdit æbrijs suos ipsorum pedes minime sufficere, illisq; fulcimẽto opus esse.

Sunt

Sunt etiam Thyrsi qui cuspidem ferream foliis habeant obtectam, quod aliquando amarum ac triste quid bacchicæ hylaritate subsit, multis ad contumeliam & offensas excidentibus, unde etiam Menoles dictus est Bacchus, & Mænades quæ circa illum uersantur mulieres. Adhęc fingitur & iuuenis & senex esse, eò quod omni ætati quadret, iuuenibus nimirū illo meracius utentibus, senibus autem suauius, qui suauiter cōmisti nymphis inducuntur, & has quidem tangētes, has autem ioco uiolare nitentes, eò quod aquæ temperamētum uino additū admodum utile sit. Deinde pardales Dionyso subiungūt atq; illum sequi inducunt, siue ob coloris uarietatem, ita ut etiā ipsæ & Bacchæ nebride induantur, aut quod asperrimi etiam mores temperato uini usu mansuescant. Adhæc illi hircum mactant, qd' uitibus ac ficis infestum sit id genus animantis, quam ob causam hunc deglubentes in uterum insiliunt per pagos atticos, iuniores agricolæ, & gaudet fortassis id genus sacrificio Bacchus quod ipse hircus sit, unde etiam asini in pompis eius frequentant & priapi ei offerūtur & iphalagogia celebrātur, etenim

ad coit

tur,natura enim per ramos arborum procacibus brachijs geniculato cursu scandit ac fortioribus truncis se implectit. Deinde theatricis auditionibus oblectatur Dionysius,eo quod conuiuia horum sibi usum maximè uendicent ut cantus & cytharę,hæc enim ciborum sunt additamenta quædam & quasi corolarium. Porrò in fabulis est illum à titanibus distractum,iterum à Rhea compositum esse, quibus inuolucris obtexerunt fabulæ authores, terræ filios agricolas cōfudisse uuas,quęque in his uini fuerint partes,à se mutuo separasse,quas iterum in hoc influens dulcor coniungit & unum corpus reddit. At illa apud Poëtam fabula,quod aliquando fugiens Lycurgi insidias Deus,in mare insilierit & deinde à Thetide sit seruatus manifestam habet sententiam,nam uites Bacchi erant nutrices,has enim Lycurgus uindemiator existens deprędabatur,ac deuastabat. Deinde uinum mari mixtum in tuto erat,& hæc quidem de Dionyso.

De Her-

De Hercule.

HErcules est ratio uniuersis reb⁹ indita, qua natura fortis ac ualida est, quũ ea insuperabilis ac minimè uincenda sit, roboris & mutuæ fortitudinis particeps exi- stens, fortassis ab eo quod ad heroas perten- dat nomen habens, quum hæc sit quæ gene- rosos ac strenuos celebrari faciat, nã ueteres corporis pariter & animi fortitudine insi- gnes uocabant heroas, obq́; id diuini generis uidebantur participes, nec nouo rumore cõ turbari posse apparebant, nam ob uirtutem attributa est deo appellatio, quum Alcmenæ ac Amphitrionis sit filius, deinde coniectatu difficilia Dei esse insignia, ex his quę de heroe ad posteritatem uenerunt, fortassis leonis pel lis & claua, ex prisca theologia ad id relata sunt, siquidem quum in re bellica præstiterit ac bonam terræ partem cum exercitu pera- grarit, uerisimili esse non existimarunt solo li gno obarmatum obambulasse, sed his inter signijs Deum post obitum ab his qui benefi cium eius senserint ornatum esse, nam utrũq; fortitudinis & generosi animi fuerit symbo- lum, etc.

lum, etenim leo animi generositate antestat omnibus animantibus, at claua armorum est ualidissima. Adhæc sagittarius quoque inducitur Deus, eò quod nusquam non penetret cælum, quodque intensum quid habeat telorũ impetus, sed haud quaquã uerisimile est Herculem his armis fretum hostium aciei occurrisse, nec temere tradiderunt Heben in uxorẽ habere Herculem, pleniore mente prędiũ, ut enim ad iuuenile quid faciendum intensiores sint manus, sic seniorum mentes multo sunt meliores. Adhæc reor ego illã apud Omphalem seruitutem in illum admodum cõcinne quadrare, declarantibus per hanc ueteribus debere etiam fortissimos uiros rationi subiugare seipsos, & quæ ab hac decreta sunt exequi, etsi speculatione ac rationali cõsideratione incidat mollius quiddam oraculi, quod nõ aliud appellasse uidebimur quàm ὀμφαλον, id est umbilicum. Porrò duodecim illa certamina deo tribui possunt, quum neutiquã ab hoc sint aliena, quemadmodum etiam Cleantes fecit, nec putandum est ubique esse rationis inuentorem senem.

De Apolline & Diana.

Concinne ô fili appellatur Sol Apollo, ac luna Diana, atque ob id ambos sagittiferos inducunt, longum illum radiorum iactum quodammodo adumbrãtes. Vocantur autem hic quidem Hecatos, hæc autẽ Hecate, quod procul lumen suum emittant, unde eos non inepte longe iaculantes cognominarũt. Verum aliqui his nominibus Hecatos & Hecate aliam ascribũt etymologiam, quod, uidelicet, qui hæc primo imposuerint, pro precibus his usi sint, precantes ne ab his procedens malum appropinquet, interdum enim hij aërem corrumpere uidentur, & pestiferi influx9 authores esse, ob id illis ueteres ὄζυς immolarunt. Hinc poëta quum peste populus periret, introducit Achillem dicentem quærendum esse uatem, qui dicat, cur intantũ iratus sit Phœbus Apollo. Atque huius rei gratia blandiendi formula putant dictam esse ἄρτεμιν Dianam, quod ἀρτεμεῖς, id est, sanos faciat, atque Apollinem tãquam ἀπολύοντα, id est, liberantem nos à morbis, In quam sententiam etiam παιήων, nominatus est, & medicus est esse uisus; Sunt etiam qui hinc Apollinem

inem ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι, id eſt, à perdendo at que conſumẽdo dictum aſſerant, nempe hũc eſſe qui mundi huius apparatum conſumat, quod ſine intermiſſione humorem undecunque auferat atque lunæ & ætheri largiatur, ac fortaſſis ab eo quod denſitatem ac conſtipationem ſubſtantiæ extendat ac diſſoluat, aut quod etiam tenebras depellat, ut ſimpliciter dicatur, proprie quoq; illos inducunt fratres ſibi mutuo ſimiles, ac conformi agitatos motu, & eandẽ omnibus in rebus habentes uim, & itidem ea quę in terris ſunt nutrientes. Ad hæc etiam Apollo Mars eſſe fingitur, ſiquidẽ feruẽtior eſt ignis ac agendi uim habet. Porro Diana fœmina eſt, ut quæ obtuſiorem ac imbecilliorem habet potentiam. Deinde Apollo ætatem habet admodum iuuenilem, quæ ætate formæ excellentia etiam ſe ipſos uincunt homines, ſiquidem uiſu eſt pulcherrimus quum purus ſit ac ſplendidus, adhæc & alijs non inepte in illum utuntur, auricomum & indetonſum appellantes, quandoquidem aureo eſt aſpectu & ſua puritate relinquit à ſe omnia. Deinde & Delium uocarunt & Phanæum, eo quod res per

ipsum in manifestum agantur & mundus illu minetur, ita ut etiam Anaphæo Apollini tem plum erexerint, nempe qui omnia illustret, & huic consentaneum est, quod Delum & Anaphen illi sacras fecerunt, atque ob id uatici nandi artem ac dictam rerum declarationē illi tribuerunt, ac quod Delphis inuentum est oraculum, cognominarūt Pythium, eo quod huc cōfluentes mortales πυνθάνονται, id est, sciscitentur ea, quæ ad se spectent, est & iam hic locus dictus terræ umbilicus, non quod dimidiū sit eius, sed à reddito in eo uaticinio quod Omphe græce dicitur. Porro loxis, i d est incuruis & obliquis existentibus oraculis loxias est nominatus, aut propter obliquita tem itineris quod per zodiacum circulum fa ciat. Cæterum Musicus & Cytharœdus indu citur, quod concinne & decore omnem mun di partem pulset moueatq́;, & se sociū omni bus partibus adiungat nulla eius dissonantia in rerum natura cōspecta, sed temporum ad se mutuo symmetriam in summo (non secus ac si ad numerum) seruet & animaliū uoces; ipse nimirum aliorum corporum sonus exi stens, ac per se siccitatem quo facilius ad au

ditum

ditum uox ueniat præstet, & hinc Musarum dux & custos uocatus est, & Musis colludere putatur, nam ut, ait, Hesiodus e Musis & longe iaculante Apolline uiri Poëtæ sunt terrestres reges, & hanc ob causam est illi cygnus sacer, qui canendi suauitate & corporis nitore reliquis auibus antestet. At à coruo abhorret quod colore sit in auspicato, & e lauro illi corona nectitur, quod tractabilis ac semper florens sit planta, ac facile quoque aduritur & ad purgationem peculiarem quendam uim habet, itaque non inscite purissimo ac maximã urendi uim habenti Deo attributa est, aut forsan nomen eius, quodammodo ἀπὸ τοῦ δαιφαίνειν deductum, effecit, ut accommoda ad uaticinium uideretur. Cæterũ tripos ob plenitudinem ternarij numeri ei datus est, deinde etiam à tribus æquidistãtibus circulis, quorum unum quidẽ secat sol anniuersarium motum conficiens ac duos pertingit. Adhæc quum grassante peste, ut in omnib⁹ uidetur, armenta pascat & continuo eadem ab initio corrumpat peste, ei gregis custodiam tribuerunt, Lycium & Lupicidam appellantes, nec temere Agyeus uocatus est, utpote in uijs collocatus,

δάφνη ἀπὸ τοῦ δαιφαίνειν.

locatus,nam exortas has irradiat ac lumine implet,ita ut illi contrarium dictum sit, occidit sol & obscurabantur omnes uię. Etiam leschenorium appellant illum, quod diem tractandis nugis ac mutuæ conuersationi exhibeat ac noctem depellat. Deinde Pæana aut per antiphrasin deprecando ne morbos immittat,neq; corrumpat spiratum à se aëra, siue quod reuera corporis sanitatis author sit ob bonam aeris temperiem.

De Aesculapio.

VT iterum ordine rem exequamur Aesculapium ex Apolline natum esse dicebanr,qui mortalibus medendi artē ostendisse uisus est,nec id certè misterio uacare equum fuerit,dictus autem est Aesculapius,quod ad mortem uergentem inclinationē reijciat atque repellat,obq; id illi draconem appingunt, quod quiddam huic neutiquam diuersum patiantē qui medendi arte utuntur, idq; hac de causa,quia è morbis reiuuenescāt ac senectutē exuant,simul etiā quum attentionis signum sit draco,qua plurimum opus est

in re medica. Cęterũ baculus huiuſmodi rei ſymbolum eſſe apparet, quod niſi tali cura erigamur ac confirmemur, cõtinuo ad imbecilliorem ualetudinem equo citius prolapſuri ſimus. Dicitur quoq; Chiron enutriiſſe Aeſculapiũ & in medicæ artis ſpeculationibus Aeſculapij Hepeonem, nomine haud quaquã ocioſe in fabulam aſſumpto, nempe quod innuat turbationum ſedationem per ſuauem medelam induci.

Seorſum de Diana.

Diana lucifera eſt nominata, quod ſuum ſplendorem iaculetur ac circumfuſum aërem quoddammodo illuminet, idq́ue in plenilunio. Deinde Dictina illã uocãt quod huc ſuos deijciat radios, nã δίκειν iacere ſignificat, aut quod in omnẽ terræ angulum ſuã uim exerat. Cęterũ uenatoriam ipſam & ferecidam & ceruos figẽtem & mõticolam inducunt, idq; aut quod in feras uertere cupiant ab hac procedẽs malũ, aut quod noctu maxime appareat, ſiquidem noctu altũ ubiq; ſilentiũ, quẽadmodũ in ſyluis ac deſertis locis eſt, ita ut in huiuſmodi locis uideri

poterit oberrare, extra hoc quod commenti sint illam arcu insignem semper uenari. Cui concinit & illud quod huic canes sacros esse putarint, qui ad uenatum accommodi sunt, ac ad custodiam & ad latratũ nati. Atqui uenatrix uisa est, quod non desistat nunc persequendo nunc iterum fugiendo solem. Deinde in zodiacum transgrediatur ac signa celerius transeat, quum etiam uelocitate uenatrici non dissimilis sit, ac quum maximè terrę uitium sit sydus, in montium uerticibus eã uersari perhibebant. Triformis autem (nam eadem est quæ Hecate dicitur) inducitur, quod tribus formis ad plenitudinem redigatur luna, nempè quum curuata est in cornua & quũ in orbem sinuata, & tertio alium quẽdam habitum eam fingunt assumere, iam penè exacto mense, nũquam enim impletur circulus, hinc etiam est appellata Triuia, ac triuiorum custos est habita, quod triplici modo mutet per animalia incedẽs. Porrò sole interdiu solum apparente, hãc autem noctu & tenebris lucentem & incedentem nocturnam & noctiuagam & terrestrem uocarũt, ac sub terrestribus Dijs sacra facientes, eam quoque cum il-

lis hon

ijs honorare inceperunt, & adfictum est in morem inferorum hanc contaminare & etiã contaminari, quin eam ueneficijs opitulari credunt, ac his quoque additum est illam luctu & cæde gaudere: Vnde nõnulli moti sunt ut sacrificijs absurdis, nempe cæde humana, illam placarent. Deinde illi triglæ, id est, mullum piscem sacrum fecerunt, idq; ob nomen, nec ullam aliã ob causam dicta est in uijs uersari, quam qua Apollo & Iupiter. Videt quoque multis eadẽ esse hæc & Lucina dicta, quasi εἱλουμένη, id est, currẽs indefessa per terram quam precãtur sibi uenire mitem ac zonisoluam parturientes, nempe cui in promptu est contractum ac arctum sinum dissoluere, atq; alleuare parientis dolores. Adhæc plures Lucinæ traduntur fuisse, qua ratione etiam plures amores, diuersi enim mulierũ part⁹ sunt, non secus atq; amantium cupiditates. Deinde fulgens Luna fœcũdat, quę concepta sunt atque huic in manu est pręstare, ut uel crescãt uel pereant uel manifestè laborẽt, desinas itaque mirari si ueteres alia sententia Dianam incorruptam, nec quicquam puritate soli inferiorem putarint, at alia parturientibus pro

pitiam quum in huius sit facultate nascentia facili partu in lucem promere. Deinde iterũ alia ratione horrendi ac mali quid habere, quemadmodum de Hecate diximus.

De Inferno.

AT postremo animas accipientem aëra ᾅδην uocarunt, ob tenebras (ut ipsi quidem censebant) quum prorsus nobis disparuerint, qui eo sub terrã concesserunt, Porro mutatorem uocarunt, quin & Clymenos dicitur quod ipse ἀπὸ τοῦ κλύειν, id est, auditus author sit, siquidẽ nihil aliud est uox quam percussus aër. Deinde per fastidium eum beneuolum ac bonum consultorem uocarunt, ut qui rebus humanis bene consulat, quum huius opera laborum ac curarum requies nobis superinducatur.

Comus.

DAemon est Comus à quo mortalib⁹, κωμάζειν, adstat in thalami foribus aureis, ut puto. Tarda autem ac diffi-

cilis

cilis ipsarũ comprehensio, ac cognitio, quod in tenebris sint, nox enim non à corpore sed à tempore picta est. Vestibula autem sponsos admodum feliceis in lecto iacere indicant, & Comus iuuenis, ad iuuenes accedit, mollis, nec adhuc ephebus, prae uino rubicũdus, & quod ebrius sit, rectus dormiens. Dormit autem, faciem quidem in pectus deijciẽs, & gutturis nihil ostendens, sinistram uenabulo sustinens. Sed manus sustineri arbitrata, soluitur, & profecto is exprimitur affectus, qui in dormiendi exordio accidit, cum nobis somno blandiente, cogitatio in eorum transit obliuionem, quae continet unde, & quae in dextra est facula, manum prae somno languentem effugisse uidetur. Sed Comus metuens cruri adhaerentem ignem, sinistram quidem tibiam in partem dextram, faculam uerò ad sinistrã transfert, ut ignis uaporem declinet, ab exposito genu manum arcens. Faces autem debentur quidem à pictoribus his, qui uigore sunt aetatis constituti, & absque his caecutiũt picturae. Como uerò paululũ facie opus est, nuenti, & à capite umbram trahenti. Verũ caeterae corporis partes exactè effictae sunt, eas

illustran-

illustrante atque in lucem educēte fabula. Rosarum autē corona laudetur quidem, sed nequaquàm à specie. Flauis enim ac ceruleis, si contigerit coloribus florum imagines referre, haud magnus est labor. Cæterum coronæ laxitatem ac molliciē laudatur oportet. Cōmendo & rosarum rosidum, ipsasq́ꝫ cum odore pictas assero. Quid reliquum est Comi? Quidnā aliud, præterquàm lasciuientes, nonne crotala, strepitusq́ꝫ intonans, ac uox enormis te petit? Lampades quoque sublucēt unde & lasciuientibus quæ ante pedes habent, uidere, & à nobis uideri licet. Multus autem populus simul accersitur, & mulierculæ cum uiris incedunt, & calciamentum extat, & præter peculiarem cingūtur consuetudinē, nam Comus, & mulieri uirum agere, & uiro stolam induere muliebrem, muliebriterq́ꝫ incedere permittit, & coronæ non amplius floridæ, sed ipsarum, quod capitibus concinnatæ sint, ablata est hilaritas, cum per luxum ac lasciuiam currant. Florum enim libertas manū auersatur, utpote, quæ eos ante tempus flaccidos reddat. Plausum etiā quendā imitatur pictura, cuius maximè indiget Comus. Nam

dextra

dextra,cōtractis digitis,subiectam sinistram ad clauum plectit,ut manus cymbalorū mo/re percussæ consonæ fiant.

Fabulæ

AD Aesopū fabulæ proficiscuntur (quod ipsarū sit studiosus) eum diligētes. Nā & Homero quidem curæ fuit fabula, & Hesiodo,nec non & in Lycamben Archilocho,uerū humana omnia, ab Aesopo, sub fabularum inuolucro conficta sunt,& rationis causa,feras orationis participeis fecit. Et enim auaritiam demolitur, contumeliamq; ac fraudem abigit. Et hæc leonem ac uulpem & per Iouem equum agere inducit. Et nec/studo quidem muta,sub quibus humanarum rerum peritiam pueri percipiunt. Aesopi itaque causa probatæ fabulę,ad sapientis fores accedunt,uitris ipsum,oleaginoq; ramo co/ronaturæ: Ipse autem aliquam (puto) cōtexit fabulam. Oris enim risus,oculiq; in terrā di/missi id præseferunt. Nouit fabularum cogi/tationes, relaxato indigere animo. Philoso/phatur autem pictura, & circa fabularū cor/pora

pora, feras enim commiſcens, Aeſopo choream conſtituit, ab illius ſcena confingẽs. Choreæ autẽ princeps, picta eſt uulpes. Nã haud ſecus Aeſopus in plurimis argumentis miniſtra utitur uulpe, ac Dauo Comœdia.

BASILEAE PER HENRICHVM PETRVM, MENSE AVGVSTO, ANNO M. D. XLIII.

